

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

(Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2568

Vol.11 No.1 : January - June 2025

2025

ISSN 2697 6595 (Online)

www.southeast.ac.th

วารสารวิชาการเซาท์อีสต์กรุงเทพ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568

ISSN 2697- 6595 (Online)

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัยในศาสตร์ของมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ทั้งบทความภาษาไทย และบทความภาษาอังกฤษ จากบุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการนำเสนอบทความ

- ด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Arts and Humanities)
- ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการ และบัญชี (Business, Management and Accounting)
- ด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences)

3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความทุกบทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

กำหนดการเผยแพร่ : กำหนดออกเผยแพร่นาน 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ประสานงานการผลิตและเผยแพร่ : กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

คำชี้แจง

ทัศนะหรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอกฉบับนี้เป็นของผู้เขียน โดยเฉพาะ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ ขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไข ถ้อยคำหรือเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อทางกฎหมาย

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568

ISSN 2697-6595 (Online)

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ที่ปรึกษา

ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ รัตนธำวันต์

ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ ขำเพชร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รองศาสตราจารย์ ดร.อำพล นววงศ์เสถียร

ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนภูมิ อดิเวทิน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ไชยูปถัมภ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสารและพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณวัฒน์ พลอยเทศ

ดร.ภัทรดา รุ่งเรือง

ดร.โคจิลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล

Maricel Nacpil Paras

อาจารย์เยาวภาณี รอดเพ็ชร

อาจารย์ชนม์ธิดา ยศปัน

นางสาวพัชรินทร์ ยั่งยืน

นางสาวขวัญชนก อาสาธนะนา

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review)

ด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Arts and Humanities)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	รศ.ดร.ชุติมา ธรรมรักษา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2	รศ.ดร.สำราญ ผลดี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
3	รศ.เสาวภา วิชาดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4	ผศ.ดร.ขจิตา ศรีพุ่ม	มหาวิทยาลัยบูรพา
5	ผศ.ดร.ณัฐกานต์ สุขชื่น	มหาวิทยาลัยรังสิต
6	ผศ.ดร.ณัฐติญา บุญวิรัตน์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
7	ผศ.ดร.นักรบ นาคสุวรรณ	วิทยาลัยดุสิตธานี
8	ผศ.ดร.บรรเจิด จงอภิรัตน์กุล	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
9	ผศ.ดร.พิชามญช์ จำรัสศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
10	ผศ.ดร.ลดาวลัย วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
11	ผศ.ดร.ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
12	ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ เทพสุริวงศ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
13	ผศ.ดร.อธิป ธรรมวิจิตร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการ และบัญชี (Business, Management and Accounting)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	ศ.ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
2	รศ.ดร.การุณย์ ประทุม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3	รศ.ดร.ขวัญฤดี พรชัยวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4	รศ.ดร.เชาว์ ไรจน์แสง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
5	รศ.ดร.ดวงตา สราญรมย์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
6	รศ.ดร.ทองฟู ศรีวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7	รศ.ดร.ธัญปวีณ์ รัตนพงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8	รศ.ดร.นฤมล กิมภากรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9	รศ.ดร.ปรียานุช อภิบุญโยภาส	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
10	รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
11	รศ.ดร.ภทวรรณ แสงนวกิจ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
12	รศ.ดร.ราณี อีสัยกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
13	รศ.ดร.ลดาวลัย เพชรโรจน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

14	รศ.ดร.วุฒิชชาติ สุนทรสมัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
15	รศ.ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
16	รศ.ดร.สิทธิพร พิมพ์สกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
17	รศ.ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
18	รศ.ดร.สุวัฒน์ ฉิมะสังคนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
19	รศ.ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
20	รศ.ดร.อนันต์ชัย คงจันทร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21	ผศ.ดร.อนุชา ม่วงใหญ่	โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ
22	รศ.นภาพร ณ เชียงใหม่	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
23	รศ.ศิริ ภู่งษ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
24	ผศ.ดร.กรัณย์พัฒน์ อิมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
25	ผศ.ดร.กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
26	ผศ.ดร.กิริติ สุลักษณ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
27	ผศ.ดร.ก่อพงษ์ พลโยราข	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
28	ผศ.ดร.จิรพรรณ ดีประเสริฐ	วิทยาลัยการบิณนานาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม
29	ผศ.ดร.ฉัตรรัตน์ ไทตระไวศยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
30	ผศ.ดร.ชัยมงคล ผลแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
31	ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ วิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
32	ผศ.ดร.ดารารัตน์ สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
33	ผศ.ดร.ดลยา จาตุรงค์กุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
34	ผศ.ดร.ดลฤทัย ไกวรรณะกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
35	ผศ.ดร.นฤมล จิตรเอื้อ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
36	ผศ.ดร.นฤมล สุ่นสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
37	ผศ.ดร.ประพนธ์ เล็กสุมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
38	ผศ.ดร.พรพรรณ นันทแพทย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
39	ผศ.ดร.พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
40	ผศ.ดร.พัฒน์ พิสิษฐเกษม	มหาวิทยาลัยรังสิต
41	ผศ.ดร.ยุพาพิน อติกานต์กุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
42	ผศ.ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
43	ผศ.ดร.วิชชุดา เวชกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
44	ผศ.ดร.วีระพันธ์ พ่อคำ	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
45	ผศ.ดร.วีระพันธ์ อนันชัยวัช	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

46	ผศ.ดร.ศักดิ์ชัย เศรษฐ์อนวัช	มหาวิทยาลัยบูรพา
47	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
48	ผศ.ดร.เสนีย์ พวงยาณี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
49	ผศ.ดร.สมศักดิ์ ตันตาสนี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
50	ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
51	ผศ.ดร.อภิญา อิงอาจ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
52	ผศ.ดร.อนุพงษ์ อินฟ้าแสง	มหาวิทยาลัยธนบุรี
53	ผศ.ดร.อำภาศรี พอค้า	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
54	ผศ.ดร.อุทิศ เสือแก้ว	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

ด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences)

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด
1	รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ	มหาวิทยาลัยรังสิต
2	รศ.ดร.กานต์ เนตรกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3	รศ.ดร.การุณย์ ประทุม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4	รศ.ดร.กิบบดี ก้องเบญจสุข	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5	รศ.ดร.ชุดิมา วัฒนะศิริ	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
6	รศ.ดร.ดวงตา สราญรมย์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
7	รศ.ดร.ตุลญา โรจน์ทั้งคำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
8	รศ.ดร.บัญชา วิทยอนันต์	วิทยาลัยนครราชสีมา
9	รศ.ดร.บุญทิพย์ สิริธรรังศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
10	รศ.ดร.พนารัตน์ มาศมมาดล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11	รศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
12	รศ.ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
13	รศ.ดร.วรรณดี สุทธินรากร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14	รศ.ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
15	รศ.ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
16	รศ.ดร.อมรรัตน์ กุลสุจริต	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
17	รศ.พัฒนา เรือนใจดี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
18	รศ.รุ่งฤดี แผลงศรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
19	ผศ.ดร.กริช ภูญิยามา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
20	ผศ.ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

21	ผศ.ดร.จตุพล ยงศร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
22	ผศ.ดร.ฉันทนา ปาปัดถา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
23	ผศ.ดร.ฐิติมา ไห้ลำยอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
24	ผศ.ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
25	ผศ.ดร.ณัฐพงศ์ จันทอยู่	มหาวิทยาลัยมหิดล
26	ผศ.ดร.ณัฐพัชร เพ็ชรอาภรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
27	ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ วิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
28	ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
29	ผศ.ดร.ธนายศ ธนินิติ	มหาวิทยาลัยมหิดล
30	ผศ.ดร.ธิตี ไวกวี	มหาวิทยาลัยพะเยา
31	ผศ.ดร.นฤมล จิตรเอื้อ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
32	ผศ.ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
33	ผศ.ดร.บัญชา เกียรติ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
34	ผศ.ดร.ปรณัฐกิจ รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยศิลปากร
35	ผศ.ดร.พัชรวรรณ นุชประยูร	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
36	ผศ.ดร.พัชรภา เอื้ออมรวนิช	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
37	ผศ.ดร.พินคม ศรีบุญลือ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
38	ผศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ นวานุช	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
39	ผศ.ดร.พิชิต รัชตพิบูลภพ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
40	ผศ.ดร.เพชรวัลย์ ถิระวณัฐพงศ์	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
41	ผศ.ดร.ภูษนิศา เตชเถกิง	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
42	ผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
43	ผศ.ดร.รุ่งอรุณ รักรองรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
44	ผศ.ดร.ลัดดา หวังภษิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
45	ผศ.ดร.สัจจวัฒน์ เรืองกาญจน์กุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
46	ผศ.ดร.สิงห์ สิงห์ขจร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
47	ผศ.ดร.สุดาร์ตน์ สารสว่าง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
48	ผศ.ดร.สุธาทิพย์ งามนิล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
49	ผศ.ดร.สุริพร อนุศาสนันท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
50	ผศ.ดร.สุวิมล พิษณุไพบูลย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
51	ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
52	ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

53	ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
54	ผศ.ดร.อัครเดช มณีภาค	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
55	ผศ. โกญจนาท เจริญสุข	สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
56	ผศ. วีรศักดิ์ ลีละพัฒนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
57	พ.อ.ดร.เสนีย์ พรหมวิวัฒน์	กรมพระธรรมนูญ
58	รต.ดร.กมลภพ แก้วศรี	มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ฉบับนี้ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2568) นำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) อาทิ บทความวิจัยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพ บทความวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการตลาดของ

ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารเพื่อสุขภาพ บทความวิจัยด้านการบัญชีสำหรับโลจิสติกส์สีเขียว บทความวิจัยเกี่ยวกับความยั่งยืนในการบริหารจัดการที่อยู่อาศัย การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และบทความทางกฎหมายในมุมมองด้านการเมือง และด้านการเกษตร รวมทั้งบทความอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นการพัฒนาทางวิชาการ ทั้งการเรียนการสอน และการพัฒนาระบบงานบริการวิชาการ ทุกสังคมมีการพัฒนามากมายเกิดข้อมูลให้รับรู้จำนวนมาก เพื่อการปรับตัวในการสื่อสาร บทความนี้จึงเสนอแนะวิธีการสื่อสารข้อมูลให้มีจุดเด่นเป็นที่สนใจต่อการจดจำรับรู้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่มีข้อมูลจำนวนมากมหาศาล วารสารฉบับนี้หวังเป็นอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานวิชาการสู่ความยั่งยืนในสังคมต่อไป

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

บรรณาธิการ

สารบัญ	หน้า
บทความวิจัย (Research Articles)	
● การยอมรับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา TECHNOLOGY ACCEPTANCE AND SOCIAL MEDIA AFFECTING THE DECISION-MAKING BEHAVIOR OF PURCHASING HEALTHY PRODUCTS AMONG GENERATION Y CONSUMERS IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE ศิรินธร เอียบศิริเมธี Sirinthorn Eapsirimetee	1
● ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ CAUSAL FACTORS INFLUENCING WORK SUCCESS OF ACCOUNTANTS IN THE NORTHEAST OF THAILAND ธมนวรรณ ป้อมสนาม , อติต ทิวงศาศิริ , พิทยา ผ่อนกลาง Thamonwan Pomsanam, Atit Tiwasasit, Pittaya Ponklang	15
● นวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร MARKETING INNOVATIONS THAT AFFECT THE SUCCESS OF BUSINESS ENTREPRENEURS OF DIETARY SUPPLEMENTS FOR HEALTH IN BANGKOK วรวุฒิ พันธภา Vorawut Puntapa	29
● มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุของชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ : ศึกษากรณีชุมชนปากแพรก จังหวัดกาญจนบุรี LEGAL MEASURES TO CONTROL THE ADMINISTRATION OF RATCHAPHATSADU LAND OF COMMUNITY SUSTAINABLE TO PREVENT THE STATE LAND INVASION :STUDY ON PAKPRAK IN KANCHANABURI PROVINCE พิชญ์สินี ศรีสวัสดิ์ Pitsinee Srisawat	43

สารบัญ	หน้า
● ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษา: ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 PROBLEMS OF MEMBERS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES NOT FOLLOWING POLITICAL PARTY RESOLUTIONS CASE STUDY ACCORDING TO THE CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND BE 2560 วีระพงศ์ เชาวลิต Werapong Choawalit	55
● การออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ SYSTEM DESIGN, ACADEMIC SERVICES, TEST TYPE, VERIFICATION, COLLEGE OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY, KING MONGKUT'S UNIVERSITY OF TECHNOLOGY NORTH BANGKOK มารุต้า พลชักชัย Maruta Polsaksai	71
● แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี GUIDELINES TO COMMUNICATION DEVELOPMENT TO PROMOTE ENVIRONMENTAL CONSERVATION IN AN ECO-TOURIST COMMUNITY IN CHAIYA DISTRICT, SURATTHANI PROVINCE พิมพิไล หีดจันท์ , จีรติ พูนเอียด , ยกสมณ เจ๊ะเฮง Pimpilai Heedjun, Jeerati Poon-iead, Yoksamon Jaeheng	86
● การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลตาก จังหวัดตาก GAMIFICATION TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT TO DEVELOP ENGLISH READING SKILL OF GRADE 3 STUDENTS IN ANUBANTAK SCHOOL, TAK PROVINCE สรุชา อินสุข , เกียรติชัย สายตาคำ , ดุชนิ รังษีชวัล Sarocha Insuk, Kiattichai Saitakham, Dusadee Rangseechatchawan	103

สารบัญ	หน้า
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
● การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว SOCIAL AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTING FOR GREEN LOGISTICS สุวรรณา อินค้าย , วิกานดา บุญมา , กานต์ธิดา ผดุงผล Suwanna Inklay, Wikanda Boonma, Kanthida Padungphol	118
● มาตรการทางกฎหมายระบบลดความชื้นแบบไฮบริดสำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร LEGAL MEASURES FOR HYBRID DEHUMIDIFICATION FOR AGRICULTURAL PRODUCTS พันธุ์ทิพย์ นวานุช , สุธาสินี ปิริยกิจโกมล Punthip Navanuch, Suthasinee Piriyakijkomol	133
บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)	
● พุดแบบนี้ไง ใคร ๆ ก็อยากฟัง เยาวพานี รอดเพชร Yaowapanee Rodpech	143
รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสต์บางกอก	149
แบบฟอร์มการส่งบทความ	156

การยอมรับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า
เพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา
TECHNOLOGY ACCEPTANCE AND SOCIAL MEDIA AFFECTING
THE DECISION-MAKING BEHAVIOR OF PURCHASING HEALTHY PRODUCTS
AMONG GENERATION Y CONSUMERS IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ศรินธร เอียบศิริเมธี¹

Sirinthorn Eapsirimetee¹

(Received: December 24, 2024; Revised: February 19, 2025; Accepted: June 10, 2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของการยอมรับเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของการยอมรับเทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริโภคสินค้ากลุ่มเจนเอเรชั่น Y ที่อาศัยในจังหวัดนครราชสีมาและเคยบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพโดยการสั่งซื้อสินค้าทางแอปพลิเคชัน จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของการยอมรับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการแนะนำและการเข้าถึง และความพึงพอใจด้านการยอมรับเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นมาก และ 2) สื่อสังคมออนไลน์ ด้านการแนะนำ ด้านการเข้าถึง ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้ ด้านความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา

คำสำคัญ : สื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยี พฤติกรรมการตัดสินใจ สินค้าเพื่อสุขภาพ
ผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา
Instructor, Logistics Management, Faculty of Business Administration and Information Technology
Nakhonratchasima College. e-mail: eapsirimetee@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were to 1) investigate the level of opinions on the acceptance of technology and social media in relation to the purchasing behavior of health products among Generation Y consumers in Nakhon Ratchasima Province and 2) examine the relationship between technology and social media acceptance and the purchasing behavior of health products among Generation Y consumers in Nakhon Ratchasima Province. The sample was 400 Generation Y consumers in Nakhon Ratchasima who had purchased health products via applications using random sampling. The instrument was a questionnaire. The statistical analyses were percentage, mean, standard deviation, and Multiple Correlation. The results showed that 1) the overall level of opinions on the social media and technology acceptance towards the purchasing behavior of health products among Generation Y consumers in Nakhon Ratchasima Province was high. Opinions on social media, particularly in terms of recommendations and accessibility, and satisfaction with technology acceptance were high 2) there was a relationship between opinions on social media, particularly in terms of recommendations, accessibility, self-efficacy and technology acceptance, perceived ease of use, and satisfaction, and the purchasing behavior of health products among Generation Y consumers in Nakhon Ratchasima Province.

Keywords: Social Media, Acceptance, The Decision-Making Behavior of Purchasing, Healthy Products, Generation Y Consumer

บทนำ

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) คือ โปรแกรมพื้นฐานที่กลุ่มบุคคลใช้ติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนและส่งข่าวสารถึงกันแล้วยังสามารถทำกิจกรรมที่น่าสนใจร่วมกันได้ อีกด้วย สื่อสังคมออนไลน์ยังรวมถึงสื่อดิจิทัลหรือซอฟต์แวร์ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อผู้ส่งสารพบกับเรื่องราว เหตุการณ์ บทความ ประสบการณ์ต่าง ๆ จึงได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาแบ่งปันกับผู้ใช้ในโลกออนไลน์ให้ได้รับรู้และใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Social Media กลายเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่มีอิทธิพลสูงอย่างมากที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ใช้งบประมาณน้อยและยังสามารถกระจายตัวได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นความน่าเชื่อถือของข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการตลาดออนไลน์ในการทำให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมตามที่ตราสินค้าต้องการ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากแหล่งข้อมูลหรือผู้ส่งสาร

ที่เชื่อถือได้ ซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคเกิดทัศนคติที่ดีต่อสินค้าและสามารถกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ (Xiao et al, 2018) ผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกรับข้อมูลสินค้าที่ตนเองสนใจจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ก่อนตัดสินใจซื้อและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญต่อความตั้งใจซื้อของผู้บริโภค นอกจากนี้การเปิดรับข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดการตัดสินใจของมนุษย์ในทุก ๆ การตัดสินใจเพื่อให้เข้าใจในสภาพแวดล้อมและสามารถปรับตัวให้เท่าเทียมกับสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากยิ่งมีมุมมองกว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนที่มีทัศนคติที่เหนือกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย (Atkin, 1973) สื่อ (Media) เป็นช่องทางในการสื่อสารที่นำเสนอเนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นข่าว ข้อมูล บันทึกรายการหรือโฆษณาไปสู่ผู้บริโภค นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบสื่อที่พัฒนาให้ดีขึ้นนับจากสื่อบุคคลที่เปลี่ยนแปลงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อสิ่งพิมพ์ พัฒนาเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งความเจริญก้าวหน้าและการเติบโตของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้การสื่อสารมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด และพบว่าพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประเทศไทยมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อวันมากขึ้นเป็นผลจากการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

ผลของสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ผ่านมามีผลกระทบต่อทุกคนต้องปรับตัวไปสู่ยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal) สถานการณ์นี้ทำให้ทุกภาคธุรกิจจำเป็นต้องเร่งปรับตัวให้ทันอย่างรวดเร็ว ด้วยการเพิ่มช่องทางการให้บริการเป็นแบบออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคได้อย่างทันทั่วถึง ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัว ด้วยการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบธุรกิจมากยิ่งขึ้น ประกอบกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตและการบริโภคที่เปลี่ยนไป ผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจด้านสุขอนามัย ความปลอดภัยและหาสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง อาหารจึงเป็นอีกหนึ่งเรื่องสำหรับผู้บริโภคให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นรวมถึงช่องทางการเลือกซื้อและการส่งอาหารรูปแบบ Delivery กลายเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมอย่างมาก พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปเหล่านี้ส่งผลให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทยยังมีแนวโน้มการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งศูนย์วิจัยเทรนด์และคอนเซ็ปต์แห่งอนาคตได้มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับ Future Food Trend 2021 กล่าวถึงนวัตกรรมในอุตสาหกรรมอาหารที่น่าสนใจที่จะเป็นเทรนด์ในอนาคต ได้แก่ การกินเพื่อเสริมภูมิคุ้มกันจากการระบาดของ COVID-19 โภชนาการเฉพาะบุคคล การกินเพื่อสุขภาพจิตใจ โภชนาการรูปแบบใหม่ที่ไม่บริโภคเนื้อสัตว์เลือกบริโภคเฉพาะอาหารหรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากผัก ผลไม้ และธัญพืชแบบ 100% ซึ่งผู้บริโภคมองว่าจะช่วยป้องกันหรือเยียวยาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ (ชนิดดา ศิริพล, 2564) และจากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565) พบว่า กิจกรรมออนไลน์ยอดนิยมอันดับแรกของคนไทย คือ การขอรับคำปรึกษาและรับบริการทางการแพทย์ (e-Health) มากที่สุดถึง 86.16% โดยภาพรวมคนไทยใช้เวลาในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ชั่วโมง 4 นาทีต่อวัน

กลุ่มเจนเนอเรชัน ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ เจเนอเรชัน Y (เกิด พ.ศ.2523 - พ.ศ.2543) อยู่ที่ 8 ชั่วโมง 55 นาทีต่อวัน ทั้งนี้กลุ่มเจนเนอเรชัน Y ครองแชมป์ “นักช้อปปิ้งออนไลน์” (88.36%) จะเห็นได้ว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งมีผลทำให้พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ดังนั้นการดำเนินงานภาคเอกชนในปัจจุบันจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและควรทำความเข้าใจพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภค เพื่อให้สามารถออกแบบ นำเสนอสินค้าและบริการได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในยุคดิจิทัลได้มากขึ้น ประชากรในกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการรับวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยกลุ่มวัยนี้จะเป็นช่วงวัยทำงานและมีอำนาจในการซื้ออย่างแท้จริง เป็นกลุ่มที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุดติดต่อกันเป็นปีที่ 6 ดังนั้นกลุ่มเจนเนอเรชัน Y จึงกลายเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของธุรกิจในปัจจุบัน จุดเด่นของคนกลุ่มนี้ คือ ความอยากรู้อยากเห็นและกล้าที่จะเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ ๆ อยากรู้ อยากลอง นอกจากนี้ในชีวิตประจำวันยังมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยี แอปพลิเคชัน รวมไปถึงการสื่อสารในสังคมออนไลน์ การเสพคอนเทนต์จากอินฟลูเอนเซอร์บนช่องทางโซเชียลมีเดีย รวมไปถึงการซื้อสินค้าบนช่องทางออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ประเมินความคุ้มค่า เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนซื้อสินค้าและบริการเพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดให้กับตัวเอง

จังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประชากรเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร ประชากรในจังหวัดนครราชสีมามีความตื่นตัวในเรื่องของการซื้อขายผ่านทางออนไลน์ (ธนิดา อัสวโยธิน, 2561) จากข้อมูลสถิติประชากรกลุ่มวัยทำงานของประเทศ ปี 2565 ของกรมสุชอนามัย พบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากรในวัยทำงานเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร โดยมีประชากรทั้งสิ้น 1,564,547 คน ประชากรในกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพประชากรกลุ่มวัยทำงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพและสุขภาพแข็งแรง อย่างไรก็ตาม กลุ่มเจนเนอเรชัน Y นับว่าเป็นผู้บริโภคที่มาแรงอีกกลุ่มหนึ่งที่นักการตลาดพุ่งเป้าไปกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดเพราะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงและพร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มักใช้ชีวิตกับเทคโนโลยีสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ แอปพลิเคชัน เสพติดการบริโภคข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย ปัจจุบันพบว่าเจนเนอเรชัน Y ให้ความสนใจในสินค้ากลุ่มใหญ่ ๆ ถึง 10 กลุ่ม ประกอบด้วย แคมป์ เครื่องสำอางและประทีนผิว กาแฟ ต้นไม้ประดับ สุขภาพ ท่องเที่ยว ยานพาหนะ นักชิมอาหาร เครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลและแคลอรี นักการตลาดสามารถเข้าถึงคนกลุ่มนี้ได้ก่อนอื่นต้องเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคเสียก่อน ดังนั้นการสื่อสารจึงต้องมีความรวดเร็ว ชัดเจนตรงไปตรงมา นักการตลาดมองหากลยุทธ์และวิธีการสื่อสารใหม่เพื่อให้เข้าถึงและตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ของคนกลุ่มนี้

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดกลยุทธ์การตลาด เพื่อดึงดูดผู้บริโภคมาใช้บริการซื้อสินค้าของผู้บริโภคต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ การยอมรับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยีกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพกลุ่มเจนเอเรชัน Y ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาและเป็นผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2543 เท่านั้น จำนวน 1,564,547 คน (กรมการปกครอง, 2565) ที่เคยบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพโดยการสั่งซื้อสินค้าทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ อาทิเช่น Shopee, Facebook, YouTube, X, Lazada เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพกลุ่มเจนเอเรชัน Y ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาและเป็นผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2543 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต้องเป็นกลุ่มผู้บริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Cochran (1977) เท่ากับ 384 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับนำไปวิเคราะห์ผลข้อมูลการวิจัย ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่นำมาอ้างอิงได้สูงขึ้นทางผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 400 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย การแนะนำและการอ้างอิง (Recommendation and Referrals) (Hajli, 2015) การสื่อสารแบบปากต่อปากอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Word of Mouth) (Jalilvand et al, 2012) และ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์ (social media Self-efficacy) (Bright et al, 2015)
2. แนวคิดและทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Acceptance) ประยุกต์จากแนวคิดของ Venkatesh, et al (2003) และ Davis, F. D (1989) ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) ความน่าเชื่อถือของระบบ (Trust) ความตั้งใจที่จะใช้ (Intention to Use) การรับรู้ถึงความเสี่ยง (Perceived Risk) ทักษะที่มีต่อ

การใช้ (Attitude toward Using) และความพึงพอใจในการใช้งาน (User Satisfaction) จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. สื่อสังคมออนไลน์ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา
2. การยอมรับเทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือนจำนวน 5 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ระดับ 1 ถึง 5 (1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ระดับ 1 ถึง 5 (1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ระดับ 1 ถึง 5 (1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยี พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชัน Y นำมาสร้างมาตรวัดในลักษณะข้อคำถาม และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและโครงสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.6 ขึ้นไป นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1970)แบบสอบถามทั้งหมดมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.726

งานวิจัยฉบับนี้ได้ผ่านกระบวนการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และสัตว์ทดลองของวิทยาลัยนครราชสีมา เลขที่ NMCEC-0025/2566 วันที่ให้การรับรอง 24 พฤษภาคม 2567

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรกลุ่มเจเนอเรชัน Y ที่เคยใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ในการซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพในจังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมจากแหล่งชุมชนต่าง ๆ อาทิเช่น ห้างเดอะมอลล์ ห้างเซ็นทรัล ตลาดเซฟวัน ตลาดเมย์แฟร์ เป็นต้น โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2567 ทั้งในวันธรรมดาและวันหยุด 400 ตัวอย่าง โดยมีการคัดกรองข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องนำไปประมวลผลข้อมูลหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มา

วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในส่วนที่ 2 – 4 โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลของการวิจัย

3. ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นสื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา

	$\bar{x}$	sd.	ระดับความคิดเห็น
สื่อสังคมออนไลน์			
1. การแนะนำและการเข้าถึง	4.59	0.54	มากที่สุด
2. การสื่อสารแบบปากต่อปาก	4.45	0.60	มาก
3. การรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์	4.46	0.58	มาก
รวม	4.50	0.37	มาก
การยอมรับเทคโนโลยี			
1. การรับรู้ถึงประโยชน์	4.23	0.45	มาก
2. การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	4.31	0.58	มาก
3. ความน่าเชื่อถือของระบบ	3.85	0.44	มาก
4. ความตั้งใจที่จะใช้	3.88	0.62	มาก
5. ความรับรู้ถึงความเสี่ยง	3.87	0.96	มาก
6. ทัศนคติที่มีต่อการใช้	3.81	0.50	มาก
7. ความพึงพอใจ	4.41	0.86	มาก
รวม	4.09	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสื่อประเภทการแนะนำและการเข้าถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบปากต่อปาก ตามลำดับ ในขณะที่ระดับความคิดเห็นของการยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความพึงพอใจ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ด้านความตั้งใจที่จะใช้ ด้านความรู้ถึงความเสี่ยง ด้านความน่าเชื่อถือของระบบและด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์

ตารางที่ 2 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็น สื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา

	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)	ผลการทดสอบ
สื่อสังคมออนไลน์			
1. การแนะนำและการเข้าถึง	0.398**	0.000	มีความสัมพันธ์
2. การสื่อสารแบบปากต่อปาก	0.016	0.755	ไม่มีความสัมพันธ์
3. การรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์	- 0.283**	0.000	มีความสัมพันธ์
การยอมรับเทคโนโลยี			
4. การรับรู้ถึงประโยชน์	0.053	0.290	ไม่มีความสัมพันธ์
5. การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	- 0.163**	0.001	มีความสัมพันธ์
6. ความน่าเชื่อถือของระบบ	- 0.015	0.758	ไม่มีความสัมพันธ์
7. ความตั้งใจที่จะใช้	- 0.048	0.339	ไม่มีความสัมพันธ์
8. ความรู้ถึงความเสี่ยง	- 0.009	0.851	ไม่มีความสัมพันธ์
9. ทัศนคติที่มีต่อการใช้	0.042	0.406	ไม่มีความสัมพันธ์
10. ความพึงพอใจ	0.747**	0.000	มีความสัมพันธ์

** $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ประเภทการแนะนำและการเข้าถึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา ในขณะที่สื่อสังคมออนไลน์ประเภทการรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่ม

เจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา และการยอมรับเทคโนโลยีด้านความพึงพอใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อ สุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา สรุปดังนี้

1. ความคิดเห็นของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสื่อสังคมออนไลน์ประเภทการแนะนำและการเข้าถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์ และสื่อการสื่อสารแบบปากต่อปาก ตามลำดับ ดังนี้

ด้านการแนะนำและการเข้าถึง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะการแนะนำและการอ้างถึงเป็นการอาศัยประสบการณ์จากผู้อื่นในการแนะนำและอ้างถึงสิ่งที่ผู้อื่นไม่เคยได้สัมผัสกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ Kumar, Novak, & Tomkins (2013) กล่าวว่า การแนะนำและการอ้างถึงเป็นการจัดเก็บข้อมูลจากการออกไปสัมผัสกับสินค้าหรือบริการในเมืองใหญ่ทำได้ยากกว่า ต้องใช้เวลาในการดำเนินการที่นาน การอ้างถึงสินค้าหรือ บริการที่แนะนำบนสื่อสังคมออนไลน์มีอยู่หลากหลายที่สามารถสัมผัสได้ทันทีที่สืบค้นข้อมูล ในขณะที่การสื่อสารแบบปากต่อปาก เกิดจากประสบการณ์การใช้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ และเกิดความรู้สึกประทับใจในตัวสินค้าหรือบริการ เกิดการนำเสนออยากให้บุคคลอื่นได้ทราบถึงสินค้าหรือบริการ โดยมีการบอกต่อแบบเชิงบวกและเชิงลบกับสินค้าหรือบริการนั้น ๆ สามารถทำให้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ เป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็ว และยังเป็นการสร้างการรับรู้ให้บุคคลอื่น ๆ ได้ทราบคุณสมบัติของสินค้าหรือบริการ สอดคล้องกับ ปภัสสา ศักดิ์ศิริกุล และวีรพงษ์ พวงเล็ก (2565) พบว่า การสื่อสารแบบปากต่อปากบนสื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยในยุคโควิด-19 ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์ เกิดจากความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถและตัดสินใจด้วยตนเองที่ใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Eastin, & LaRose, R (2000) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความเป็นตัวเอามากขึ้น มีการคาดหวังการได้รับผลจากการรับรู้ข้อมูล การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ได้เป็นตัวชี้วัดระดับความสามารถเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้ใช้ เชื่อว่าทักษะที่สามารถทำอะไรให้เกิดประโยชน์ได้

2. ความคิดเห็นของการยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความพึงพอใจ มีระดับความคิดเห็นมาก รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านการรับรู้ถึง

ประโยชน์ ด้านความตั้งใจที่จะใช้ ด้านความรู้ถึงความเสี่ยง ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ และด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ดุษฎี แซ่แต้, และจันทนา แสนสุข (2563) พบว่า การสื่อสารการตลาดโดยผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยี ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนความตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด, การสื่อสารการตลาดโดยผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ ด้านความน่าไว้วางใจและด้านรูปแบบการสื่อสารส่งผลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ส่วนด้านความเชี่ยวชาญ ด้านความดึงดูดใจ และด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ไม่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางของผู้บริโภค กลุ่มเจนเอเรชั่น Y, การยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานและการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานส่งผลเชิงลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารการตลาดโดยผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอางของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ประเภทการแนะนำและการเข้าถึง และการรับรู้ความสามารถของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้ และด้านความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่น Y ในจังหวัดนครราชสีมา เพราะสื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ในรูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่เข้าถึงผู้รับสารในทุกระดับ โดยโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ในขณะที่การยอมรับเทคโนโลยีเกิดจากการที่มนุษย์เรียนรู้และทำความเข้าใจต่อเทคโนโลยีจนเกิดการยอมรับและนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ อศินีย์ ณ น่าน, และศศิชา วงศ์ไชย (2566) พบว่า การยอมรับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือด้านการรับรู้ ความง่ายในการใช้งาน ด้านการรับรู้ความไว้วางใจ การสื่อสารแบบปากต่อปากทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอีเมล การสื่อสารแบบปากต่อปากฯ ผ่านวิดีโอออนไลน์และการสื่อสารแบบปากต่อปากฯ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งอาหารในจังหวัดลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านการสื่อสารแบบปากต่อปากนั้น ผู้ประกอบการควรนำเสนอสรรพคุณของผลิตภัณฑ์โดยตรงไปตรงมา เมื่อผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ แล้วเกิดการประทับใจจนเกิดการซื้อซ้ำและนำไปสู่การแนะนำผลิตภัณฑ์ให้กับบุคคลใกล้ชิดต่อไป
2. ความน่าเชื่อถือของระบบเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคที่จะซื้อสินค้าออนไลน์ ดังนั้นผู้ประกอบการ อาจนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าต่อไป
2. ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้ทรงอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชัน Y ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการประชาสัมพันธ์สินค้าเพื่อสุขภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Atkin, C. K. (1973). *New Model for Mass Communication Research*. New York: Free Press.
- Atsawayothin, T. (2018). *Kāntalāt 'ō nalaī thī mī phon tōphruttikam kān 'asi nakha 'ō nalaī khōng phubōrīphok nai khēt 'Amphoe Muāng chāngwat Nakhōn Rāṭchasiṃa*. [Online Marketing that Affects Consumers' Online Shopping Behavior in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province]. Retrieved August 23, 2023, from http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1565850078.pdf.
- ธนิดา อัครโยธิน. (2561). การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. สืบค้น 23 สิงหาคม 2566, จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1565850078.pdf.
- Aussanee, N., & Wongchai, S. (2023). *Kānyōmrap theknoōyī thōrasap mū thū kāsūsān bāep pak tō pak thāng 'ilekthronik thī mī phon tō 'akān tatsinchai luāk chai bōrīkān 'æ pō phali ngo ā hān nai chāngwat Lampāng*. [Adoption of Mobile Phone Technology Oral Communication Electronic Word-of-mouth that Affects the Decision to Choose a Food Ordering Application Service in Lampang Province]. *Western University Research Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(2), 199-211.
- อัศนีย์ ณ น่าน, และศศิชา วงศ์ไชย. (2566). การยอมรับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ การสื่อสารแบบปากต่อปากทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งอาหารในจังหวัดลำปาง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 199-211.
- Bright, L. F., Kleiser, S. B., & Grau, S. L. (2015). Too Much Facebook? An Exploratory Examination of Social Media Fatigue. *Computers in Human Behavior*, 44, 148-155.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley and Sons.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

- Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–339.
- Eastin, M. S., & LaRose, R. (2000). Internet Self-efficacy and the Psychology of the Digital Divide. *Journal of Computer Mediated Communication*, 6(1), 1-18.
- Electronic Transactions Development Agency. (2022). *Raīngān phon kañ sam rā chō phruttikam phūchai ‘in theñet nai prathet Thai pī sōngphanhāroīhoksipha. [Thailand Internet User Behavior 2022]*. Retrieved July 1, 2022, from <https://www.etda.or.th/>.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.etda.or.th/>.
- Hajli, N. (2015). Social Commerce Constructs and Consumer Intention to Buy. *International Journal of Information Management*, 35(2), 183-191.
- Jalilvand, M. R., Samiei, N., Dini, B., & Manzari, P. Y. (2012). Examining the Structural Relationships of Electronic Word of Mouth, Destination Image, Tourist Attitude toward Destination and Travel Intention: an Integrated Approach. *Journal of Destination Marketing & Management*, 1(1), 134-143.
- Kumar, R., Novak, J., Raghavan, P., Tomkins, A. (2005). On the Bursty Evolution of Blogspace. *World Wide Web*, 8(2), 159-178.
- Ministry of Interior. Department of Provincial Administration. (2023). *Prachakoñ. [Population]*. Retrieved August 10, 2023, from <http://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-workingage>.
- กระทรวงมหาดไทย. กรมการปกครอง. (2566). *ประชากร*. สืบค้น 10 สิงหาคม 2566, จาก <http://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-workingage>.
- Sae Tae, D., & Sansuk, C. (2020). Kānsūsān kāntalāt doī phūsōng ‘itthiphon ‘ōñalaisong phon to khwām tangchai sū phalittaphan khruāngsam‘āng phāitai kānyōmrapp theknōyī khōng phūbōrīphōk klum Gen Y. [Marketing Communications by Online Influencers Affect Purchase Intent Cosmetic Products under the Technology Acceptance of Gen Y Consumers]. *Journal of Management and Development Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 8(1), 45-63.

- ดุซฤติ แซ่แต้, และจันทนา แสนสุข. (2563). การสื่อสารการตลาดโดยผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อ ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางภายใต้การยอมรับเทคโนโลยีของผู้บริโภคกลุ่ม Gen Y. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(1), 45-63.
- Saksirikun, P. & Phuanglek, W. (2023). 'Itthiphon khōng kāsūsān bāp pāk tō pāk (WOM) bon sū sangkhom 'ō nalai læ khwām wai wāngchāi thī mī phon tō khwām tangchāi thōngthēo nai prathet Thai nai yuk kho wit - sipkao raloḥ sām khōng prachāchon nai khēt Krung Thēp Maha Nakhōn. [The Influence of Word-of-Mouth Communication (WOM) on Social Media and Trust that Affect Travel Intentions in Thailand in the COVID-19 era. 19 Third Wave of People in the Bangkok Metropolitan Area]. *Journal of Majon Ubon Peritorn*, 16(3), 585- 598.
- ปภัสนา ศักดิ์ศิริกุล, และวีรพงษ์ พวงเล็ก. (2565). อิทธิพลของการสื่อสารแบบปากต่อปาก (WOM) บนสื่อสังคมออนไลน์และความไว้วางใจที่มีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวในประเทศไทยในยุคโควิด-19 ระลอก 3 ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 16(3), 585-598.
- Siripol, C. (2021). *Patchai thī song phon tō phruttkam kān 'ā ā hān phūa sukkhaphāp khōng prachākōn nai khēt Krung Thēp Maha Nakhōn læ parimonthon*. [Factors affecting the Healthy Food Buying Behavior of the Population in the Bangkok Metropolitan Area and Its Vicinity]. Retrieved August 5, 2023, from http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1565850078.pdf
- ชนัดดา ศิริพล. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. สืบค้น 5 สิงหาคม 2566, จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1565850078.pdf
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478.
- Xiao, M., Wang, R., & Chan-Olmsted, S. (2018). Factors Affecting YouTube Influencer Marketing Credibility: a Heuristic-systematic Model. *Journal of Media Business Studies*, Published online, 15(13), 188-213.

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
ของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
CAUSAL FACTORS INFLUENCING WORK SUCCESS OF ACCOUNTANTS
IN THE NORTHEAST OF THAILAND

ธมนวรรณ ป้อมสนาม¹, อติต ทิวะสะศิริ², พิตยา ผ่อนกลาง³

Thamonwan Pomsanam¹, Atit Tiwasasit², Pittaya Ponklang³

(Received: October 9, 2024 ; Revised: November 25, 2024 ; Accepted: December 11, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่งานบัญชีในธุรกิจที่จดทะเบียนนิติบุคคลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 429 ราย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถอธิบายความแปรปรวนความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 88 ดังนั้นเพื่อให้ให้นักบัญชีประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานควรปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ยอมรับเทคโนโลยี ความเป็นมืออาชีพ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ความเป็นมืออาชีพ

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Students, Doctoral of Business Administration Degree, Faculty of Business Administration,
Vongchavalitkul University. e-mail: thamonwan_pom@vu.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Lecturer, Doctoral of Business Administration Degree, Faculty of Business Administration,
Vongchavalitkul University. e-mail: atit_tiw@vu.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Lecturer, Master of Business Administration Degree, Faculty of Business Administration,
Vongchavalitkul University. e-mail: pittaya_pon@vu.ac.th

Abstract

The purpose of this research is to analyze the direct and indirect influences of accounting professional ethics, technology acceptance, professionalism, and work efficiency on work success of accountants in the Northeast of Thailand. This quantitative study involved a sample of 429 accountants working in registered businesses in the Northeast of Thailand. Data were collected by through a questionnaire and analyzed using the Structural Equation Model. The findings revealed that the model aligned well with empirical data, and collectively explaining 88% of the variance in work performance success. Therefore, accountants to be successful in their work, they should work according to the accounting professional ethics, technology acceptance, professionalism and work efficiency, which will lead to work success.

Keywords: Accounting Professional Ethics, Technology Acceptance, Professionalism

บทนำ

การที่ประเทศไทยได้เข้าสู่สภาวะการณ์ของเศรษฐกิจ และวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป เทคโนโลยีมีอิทธิพลอย่างมากต่อธุรกิจเข้ามามีบทบาทต่อการทำธุรกิจและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร การที่ธุรกิจจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ซึ่งข้อมูลทางบัญชีเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยข้อมูลที่ได้รับจากนักบัญชีนั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา และสามารถสะท้อนถึงผลการดำเนินงานขององค์กร ผู้บริหารในปัจจุบันจึงคาดหวังให้นักบัญชีขยายบทบาทจากความรับผิดชอบการจัดทำบัญชี ไปสู่บทบาทที่ช่วยเพิ่มคุณค่า ให้กับองค์กรมากขึ้น (จิระพร เนตรนุช, 2565) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและความคาดหวังของผู้บริหารในปัจจุบัน นักบัญชีจึงต้องมีการปรับตัวในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป จากเดิมนักบัญชีจะเป็นผู้จัดการงานด้านบัญชี เอกสารและการจัดทำบัญชี ช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ของธุรกิจ รวมทั้งช่วยแนะนำเรื่องการวางแผนทางการเงิน การบริหารเงินสด การจัดทำบัญชี และภาษีที่เกี่ยวข้องกับ แต่เนื่องจากสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจต่างจำเป็นต้องมีนักบัญชีในการปฏิบัติงาน และคาดหวังในความสำเร็จของงาน อีกทั้งนักบัญชีเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า และมีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้องค์กรประสบความสำเร็จ การที่นักบัญชีจะเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถ บรรลुวัตถุประสงค์ขององค์กร สามารถสนับสนุนให้องค์กรเกิดความสำเร็จ ยังมีการศึกษาพบว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Peterson &

Plowma,1989) ประสิทธิภาพในการทำงานสามารถวัดได้จาก ปริมาณงาน คุณภาพของงาน เวลา และค่าใช้จ่าย มีการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ตามเป้าหมายของงานที่กำหนด ดังนั้นการที่นักบัญชีจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลมาจาก ความรู้ ความสามารถ ชำนาญและเชี่ยวชาญ ในทักษะต่าง ๆ จนเกิดความเป็นมืออาชีพ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทในงานด้านการบัญชี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยนักบัญชีต้องก้าวทันเทคโนโลยี ปรับตัว ยอมรับ และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชี การปฏิบัติงานของนักบัญชีนั้น นอกจากงานจะต้องมีคุณภาพแล้ว นักบัญชีต้องปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญและยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยหลักความโปร่งใส ตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นจากนักบัญชี (ธาริณี อังคัยศ วรญา โรจนูปภาพร และณัฐวัฒน์ วงษ์สวัสดิกุล , 2565)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่นักบัญชี จะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ภายใต้สถานการณ์ที่เทคโนโลยีเปลี่ยนไป เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เพื่อให้งานด้านการบัญชี ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญของธุรกิจ ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านบัญชีของนักบัญชีให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายขององค์กร เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านบัญชีก่อให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขันในสถานการณ์การทำงานด้านบัญชีที่เปลี่ยนไปในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานด้านบัญชี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมี ความเป็นมืออาชีพ เป็นตัวแปรคั่นกลาง
6. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรคั่นกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่ทางบัญชีในธุรกิจที่จดทะเบียนนิติบุคคลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีนิติบุคคลจดทะเบียนทั้งหมด จำนวน 83,978 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566) เฉพาะจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากมีธุรกิจนิติบุคคลที่ยังดำเนินการอยู่สูงสุด 2 ลำดับแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่ทางบัญชีในธุรกิจที่จดทะเบียนนิติบุคคลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำเป็นต้องเหมาะสม ตามข้อตกลงในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างควรมีขนาด 10-20 เท่าของจำนวนตัวแปรในโมเดล (Hair et al., 2010) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งสิ้น 22 ตัวแปร ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 15 เท่าของจำนวนตัวแปรที่สังเกต = 330 ตัวอย่าง และเก็บตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 30 (Hair, Black, Babin and Anderson, 2014) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก รวมแล้วเป็นจำนวน 429 ตัวอย่าง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรเหตุ ได้แก่ ตัวแปรจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม และความเป็นอิสระ ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐาน การปฏิบัติงาน การรักษาความลับ พฤติกรรมทางวิชาชีพ และความโปร่งใส และตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรับรู้ความมีประโยชน์ การรับรู้ว่าใช้งานง่าย และการนำเสนอเทศมาใช้จริง

ตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ ตัวแปรความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ และทักษะวิชาเชิงปฏิบัติการและหน้าที่ และตัวแปรประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ปริมาณงาน คุณภาพของงาน เวลา และค่าใช้จ่าย

ตัวแปรผล ได้แก่ ตัวแปรความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ประกอบด้วย ความต้องการด้านความสำเร็จ หรือการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ความพอใจของทุกฝ่าย กระบวนการปฏิบัติงาน และการจัดหาและการใช้ทรัพยากร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หมายถึง สิ่งที่กำหนดความประพฤติและวิธีปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องยึดถือ 6 หลักการ ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความเที่ยงธรรม และความเป็นอิสระ 3) ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน 4) การรักษาความลับ 5) พฤติกรรมทางวิชาชีพ และ 6) ความโปร่งใส (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561)

แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี

Davis (1989) เสนอแนวคิดพื้นฐานการยอมรับเทคโนโลยี เกี่ยวกับ คุณลักษณะพิเศษและความสามารถของระบบ จะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่กระตุ้น สร้างแรงจูงใจ ที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดขึ้น ผู้ใช้จะเกิดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งานจริง (Davis, Bagozzi & Warshaw, 1989)

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพ

ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี คือการที่นักบัญชีมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และเทคนิคความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีความเป็นผู้นำ สามารถระบุ วิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหา และเลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างถูกต้อง (สุนันท์ เฟ่งจินดา, 2565)

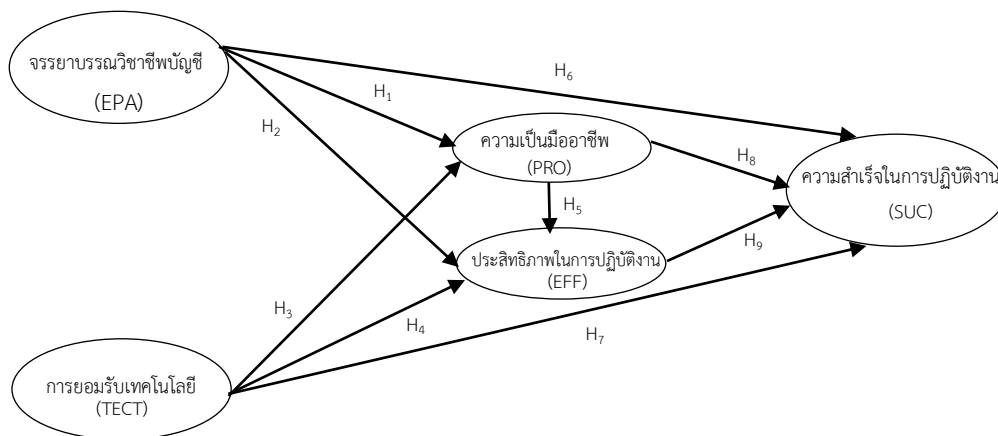
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

Peterson and Plowman (1989) ได้ให้แนวคิดองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ดังนี้ ปริมาณงาน คุณภาพของงาน เวลา และค่าใช้จ่าย (Peterson, E., & Plowman, E.G, 1989)

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสำเร็จสมบูรณ์ของงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทันท่วงตามกำหนดเวลา และพอใจในผลการปฏิบัติงาน (อัครเดช ไม้จันทร์, 2560)

จากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กรอบแนวคิด ดังรูป

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

- H1: จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี
- H2: จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- H3: การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี
- H4: การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

H5: ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

H6: จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

H7: การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

H8: ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

H9: ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งการสร้างเครื่องมือการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ต้องการจะศึกษาประกอบด้วยชุดคำถาม 7 ส่วน รวม 95 ข้อคำถาม รูปแบบคำถามเป็นการจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ด้วย Likert Scale 5 ระดับ คือ ระดับความเห็นมากที่สุด ระดับคะแนน 5 ไปจนถึงระดับความเห็นน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหาเหมาะสมในการนำไปวัดตัวแปรที่ศึกษา (Nielsen and Landauer, 1993) โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC ของแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในช่วง 0.67-1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ทดสอบความเชื่อถือได้กับผู้ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง (Iacobucci & Duhachek, 2003) ที่ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา อยู่ในช่วง 0.983 - 0.994 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 (Nunnally, 1978)

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยจดหมาย และแบบออนไลน์ ทำการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ หรือส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ ไปให้กับนักบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่ทางบัญชีในธุรกิจที่จดทะเบียนนิติบุคคลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดขอนแก่น งานวิจัยนี้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เลขที่หนังสือรับรอง 039/2567 ได้ข้อมูลตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 429 ราย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติเชิงอนุมาน ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง และพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งประกอบด้วย ค่าดัชนีการเปรียบเทียบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (CMIN/DF) < 3, ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI) ≥ 0.90, ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) ≥ 0.90, ค่าดัชนี Tucker-Lewis Index (TLI) ≥ 0.90, ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (NFI) ≥ 0.90, ดัชนีรากที่สองของความคาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) ≤ 0.50, ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่

รูปที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

ตารางที่ 1 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปร

ปัจจัย สาเหตุ	ปัจจัยผล								
	PRO			EFF			SUC		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
1. EPA	0.673***		0.673	0.139**	0.507	0.646	-0.095	0.653	0.540
2. TECT	0.195***		0.195	0.105**	0.147	0.252	0.111**	0.204	0.316
3. PRO				0.753**		0.753	0.645***	0.234	0.879
4. EFF							0.311***		0.311
R^2	0.646			0.874			0.878		

หมายเหตุ: DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, ***ระดับนัยสำคัญ 0.001, **ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 1 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปร สามารถวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.095 โดยไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ยอมรับได้ การยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.111 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.645 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.311 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.673 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.195 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.139 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.105 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่าความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.753 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วัตถุประสงค์ที่ 5 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีความเป็นมืออาชีพเป็นตัวแปรคั่นกลาง ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.434 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีความเป็นมืออาชีพ เป็นตัวแปรคั่นกลาง ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.126 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วัตถุประสงค์ที่ 6 พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรคั่นกลาง ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.043 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรคั่นกลาง ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.033 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยมาตรฐาน	Standard Error (S.E.)	C.R. (t-value)	p-value	ผลการทดสอบ
H1 EPA → PRO	0.673	0.102	10.423	***	สนับสนุน
H2 EPA → EFF	0.139	0.077	2.805	0.005**	สนับสนุน
H3 TECT → PRO	0.195	0.058	4.086	***	สนับสนุน
H4 TECT → EFF	0.105	0.044	2.861	0.004**	สนับสนุน
H5 PRO → EFF	0.753	0.055	13.477	***	สนับสนุน
H6 EPA → SUC	-0.095	0.084	-1.944	0.052	ไม่สนับสนุน
H7 TECT → SUC	0.111	0.047	3.139	0.002**	สนับสนุน
H8 PRO → SUC	0.645	0.091	7.747	***	สนับสนุน
H9 EFF → SUC	0.311	0.103	3.360	***	สนับสนุน

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001, **มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.673 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.102 ค่า t-value เท่ากับ 10.423 มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.139 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.077 ค่า t-value เท่ากับ 2.805 มีค่า p-value เท่ากับ 0.005 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.195 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.058 ค่า t-value เท่ากับ 4.086 มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.105 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.044 ค่า t-value เท่ากับ 2.861 มีค่า p-value เท่ากับ 0.004 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.753 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.055 ค่า t-value เท่ากับ 13.477 มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -0.095 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.084 ค่า t-value เท่ากับ -1.944 มีค่า p-value เท่ากับ 0.052 ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ยอมรับได้

สมมติฐานการวิจัยที่ 7 การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.111 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.047 ค่า t-value เท่ากับ 3.139 มีค่า p-value เท่ากับ 0.002 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานการวิจัยที่ 8 ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.645 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.091 ค่า t-value เท่ากับ 7.747 มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานการวิจัยที่ 9 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.311 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.103 ค่า t-value เท่ากับ 3.360 มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี งานวิจัยยังพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อภิชาติ สิริชัยเจริญกุล (2566) พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ และด้านความโปร่งใส ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี แต่พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลทางลบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ยอมรับได้ เนื่องจากการ

จะทำให้งานเกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และบางครั้งผู้บริหารหรือองค์กรอาจต้องการงานที่แสดงถึงผลการดำเนินงานที่ดีขององค์กรอาจทำให้กระทบกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Emetaram, E. & Uchime, H. N. (2021) พบว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีผลกระทบเชิงบวกต่อวิชาชีพบัญชี และพบว่าการยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Silic and Back (2013) ได้อธิบายว่าการรับรู้เทคโนโลยีสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานได้ และทำให้ผู้ใช้เทคโนโลยีเต็มใจที่จะตั้งใจใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ แซ่เต๋อ, ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ และ วราพร เปรมพาณิชย์กุล (2564) พบว่าการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการปฏิบัติงาน การเข้าใจในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรแล้วนำมาใช้ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ สิริชัยเจริญกุล (2566) พบว่า ปัจจัยทักษะทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร ด้านทักษะการจัดการตนเอง และด้านทักษะการจัดการองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีเขตภาคเหนือ นอกจากนั้นงานวิจัยยังพบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน แสดงว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การยอมรับเทคโนโลยี ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และข้อค้นพบเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุ ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อมที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี นำไปสู่การขยายขอบเขตในการอธิบายทฤษฎีความสำเร็จ โดยบูรณาการร่วมกับองค์ความรู้เรื่องความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และนำผลที่ได้ไปพัฒนางานวิจัยด้านนักบัญชีได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางด้านปฏิบัติ

1. จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักบัญชี แต่ต้องผ่านตัวแปรคั่นกลางคือ ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นักบัญชีมีจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญและยึดถือหลักแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และทักษะ

ต่างๆในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. การยอมรับเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และมีอิทธิพลเมื่อผ่านตัวแปรคั่นกลาง คือ ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้จริง มีค่ามากที่สุด เพราะเมื่อนักบัญชีมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ก็จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น และช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นักบัญชีมีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยการเข้าร่วมอบรมและเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ในเชิงลึกด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษาด้วยการขยายแบบจำลองด้วยตัวแปรด้านอื่นร่วมด้วย หรือขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างในวงกว้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการวิจัยที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Aungyot, T., Rojanapaphaporn, W. and Vongchavalitkul, N. (2022). Patchai thi song phon tū khunnaphāp rāingān thāng kānngōēn khōng wisāhakit khanāt klāng læ khō nāt yō ‘om phāk tawan‘ōk chīang nūa nai prathēt Thai. [Factors Affecting on Financial Reporting Quality of Small and Medium Enterprise (SMEs) in the Northeastern Thailand]. *College of Asian Scholars Journal*. 12(3), 53-61.
- ธาริณี อังคัยศ วรญา โรจนภาพพร และณัฐวัฒน์ วงษ์สวัสดิกุล. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 12(3), 53-61.
- Awang.Z. (2012). *A Handbook on SEM Structural Equation Modelling: SEM Using AMOS Graphic (5th ed.)*. Kota Buru: Universiti Teknologi Mara Kelantan.
- Browne, M. W. and Cudeck, R. (1993). *Alternative “Ways of Assessing Model fit*. In: Bollen, K. A. & Long, J. S. (Eds.), *Testing Structural Equation Models*, Beverly Hills, CA: Sage, 136–162
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of Two Theoretical Models. *Management Science*, 35(8), 982-1003

- Department of Business Development. (2023). *Khōmūn nitibukkhon læ praphēthurakit nai prathēt Thai*. [Legal Entity and Business Types in Thailand]. Retrieved October 12, 2023, from <https://datawarehouse.dbd.go.th>.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). *ข้อมูลนิติบุคคล และประเภทธุรกิจในประเทศไทย*. สืบค้น 12 ตุลาคม 2566, จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th>. ().
- Emetaram, E. & Uchime, H. N. (2021). Impact of Artificial Intelligence (AI) on Accountancy Profession, *Journal of Accounting and Financial Management*, 7(2), 15-25.
- Federation of Accounting Professions of Thailand. (2018). *Khōbangkhap saphāwichāchīp banchī wādūai chānyāban khōng phu prakōp wichāchīp banchī Phō.Sō. 2561*. [Accountancy Council Regulations on the Code of Ethics for Accountants B.E. 2018]. Bangkok: Federation of Accounting Professions of Thailand.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Natenooch, J. (2022). Phonkrathop chāk kām plianplāeng theknōlōyī thī mī tō ‘akāraphat nā nak banchī yu khōdi chī than. [The Impact of the Technological Changes toward the Accountants’ Development in the Digital Age]. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University*. 8(1), 1-18.
- จิระพร เนตรนุช. (2565). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่มีต่อการพัฒนานักบัญชียุคดิจิทัล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 8(1), 1-18.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory (2nd ed.)*. New York McGraw-Hill.
- Nielsen, J. and Landauer, T.K. (1993) A Mathematical Model of the Finding of Usability Problems, INTERCHI’93
- Peterson, E., & Plowman, E.G. (1989). *Business Organization and Management*. Richard D. Ewin, Hom wood Illinois
- Pengjinda, S. (2022). Khwāmpen mūāchīp læ khunnaphāp kām bōrikām thī song phon tōkōra bān kātatsinchai lūak chāi bōrikām sā nakngān sōp banchī khōng bōrisat mahāchon chā kat. [Professionalism and Quality of Audit Services Affecting Service

Decision Process for Selecting Audit Firms of Public Company Limited]. *Rajapark Journal*. 16(46), 356-373.

สุนันท์ เฟ่งจินดา. (2565). ความเป็นมืออาชีพและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี ของบริษัท มหาชน จำกัด. *วารสารรัชต์ภาคย์ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 16(46), 356-373.

Saetao, J., Tontiset, N., and Prempanichnukul, V. (2021). Khwāmsamphan rawāng thaksa wichāchīp banchī nai yu khōdi chī lakap khwāmsamret nai kānthamngān khōng phū bōrihān fāi banchī bōrisat chotthabian nai Talāt Laksap hāeng Prathēt Thai. [The Relationship between Accounting Professional Skills in the Digital Era and Work Success of Accounting Executives of Listed Companies in Thailand]. *Journal of Management Science Udon- Thani rajabhat University*, 3(5), 21-35.

จารุวรรณ แซ่เต้า, ณัฐวุฒิ ดันติเศรฐ และวราพร เปรมพาณิชย์กุล. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 3(5), 21-35.

Sirichaijaroenkun, A. (2023). Khwāmsamphan rawāng chanyāban wichāchīp banchī thī mī phon tō thaksa thāng wichāchīp kap kān patibat ngān khōng phū tham banchī nai samnakngān banchī khēt phāk nūa. [The Relationship between Professional Ethics of Accounting that Affects Professional Skills and Work Performance of Accountants in Accounting Offices in the Northern Region]. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 9(7), 559-572.

อภิชาติ สิริชัยเจริญกุล. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อทักษะทางวิชาชีพกับการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี เขตภาคเหนือ. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(7), 559-572.

Silic, M. & Back, A. (2013). Factors Impacting Information Governance in the Mobile Device Dual-use Context. *Records Management Journal*, 23(2), 73-89.

นวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจ
ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร
MARKETING INNOVATIONS THAT AFFECT THE SUCCESS OF BUSINESS
ENTREPRENEURS OF DIETARY SUPPLEMENTS FOR HEALTH IN BANGKOK

วรวุฒิ พันธภา¹

Vorawut Puntapa¹

(Received: January 24, 2025 ; Revised: March 3, 2025 ; Accepted: March 24, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยนวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,153 แห่ง โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 297 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร (Y) ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (X₁) และ นวัตกรรมกระบวนการ (X₅) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.548 และ 0.408 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.556

คำสำคัญ : นวัตกรรมทางการตลาด นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ ความสำเร็จของผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ

Abstract

The purpose of this study was to investigate the marketing innovation factors affecting the success of health supplement product entrepreneurs in Bangkok. The sample consisted of 297 out of 1,153 corporate entrepreneurs registered with the Department of Business Development, Ministry of Commerce in the dietary

¹ ที่ปรึกษาอธิการบดีฝ่ายบริหารความเสี่ยงและบริหารทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์กรุงเทพ

Advisor to the President for Risk Management and Property Management, Southeast Bangkok University. e-mail: vorawut@southeast.ac.th

supplement product section, in Bangkok, using purposive sampling. The instrument was a questionnaire. The statistical analyses were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression. The results showed that the variables affecting the success of health supplement product entrepreneurs in Bangkok (Y) were product innovation (X_1) and process innovation (X_5), with regression coefficients of 0.548 and 0.408, respectively. The coefficient of determination (R^2) was 0.556.

Keywords: Marketing innovation, Product innovation, Process innovation, Success of business entrepreneurs, Dietary supplements for health

บทนำ

การมีสุขภาพที่ดีนอกจากจะมาจากการรับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ พักผ่อนอย่างเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายแล้ว อีกแนวทางหนึ่งที่ผู้บริโภคผู้ใส่ใจสุขภาพทั้งวัยรุ่น ผู้ใหญ่วัยทำงาน หรือแม้กระทั่งผู้สูงอายุนิยมนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพของตนเองให้ดีขึ้นไปอีกก็คือ การรับประทานอาหารเสริมเพื่อสุขภาพประเภทต่าง ๆ เพื่อหวังให้ร่างกายได้รับประโยชน์จากสารอาหารต่าง ๆ ที่ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น ศูนย์วิจัยเทรนด์และคอนเซ็ปต์แห่งอนาคต หรือ Baramizi Lab ได้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่สนใจเรื่องการรับประทานอาหารเสริมเพื่อสุขภาพว่ามี 3 รูปแบบ คือ 1. กินเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารอาหารและแร่ธาตุที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันในร่างกาย เพื่อป้องกันไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ Covid-19 มากนัก 2. กินเพื่อสภาพจิตใจที่ดีขึ้น เพื่อให้มีอายุยืนยาว และเสริมประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งอาหารเสริมประเภทนี้ส่วนใหญ่มักเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใส่สารบางอย่างที่ช่วยลดความเสียหายจากอนุมูลอิสระและการอักเสบของสมอง และ 3. กินเพื่อสร้างโภชนาการเฉพาะบุคคลโดยคำนึงถึงการใช้ชีวิต การได้รับสารอาหารครบถ้วน และการมีสุขภาพที่ดีขึ้น (ศูนย์วิจัยเทรนด์และคอนเซ็ปต์แห่งอนาคต, 2564)

การเติบโตของตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในประเทศไทยในปี 2567 คาดว่าจะมีมูลค่าประมาณ 83,330 ล้านบาท โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ 7.1% เมื่อเทียบกับปี 2566 ซึ่งมูลค่าตลาดของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในปีนั้นอยู่ที่ 77,790 ล้านบาท นอกจากนี้ยังคาดว่าในปี 2567 ตลาดวิตามินและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพจะเติบโตไปถึง 85,000 ล้านบาท โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย 8.4% ในช่วงปี 2566-2570 (ฟาร์มาฮอฟ. 2567) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องและแนวโน้มที่สดใสสำหรับธุรกิจนี้ในอนาคต ซึ่งการเติบโตของตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในประเทศไทยมีปัจจัยหลายประการที่ขับเคลื่อน ทั้งจากความตระหนักรู้ด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มผู้บริโภคที่เริ่มให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ

โดยเฉพาะหลังจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งทำให้ผู้คนหันมาดูแลตัวเองมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของผู้บริโภค เช่น การเลือกทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง หรือการหันมาใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ช่วยเสริมสุขภาพนั้นกลายเป็นเทรนด์ที่เห็นได้ชัดเจนในปัจจุบัน (ฟาร์มาฮอฟ. 2567)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า ธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพเป็นธุรกิจที่มีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าประเภทนี้ได้ง่ายมากขึ้นจากสื่อต่าง ๆ อีกทั้งจำนวนผู้บริโภคในวัยทำงานและผู้สูงอายุที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน ยังเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในยุค New Normal ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ต้องการประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจของตนเองโดยเฉพาะในธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ จึงต้องเตรียมความพร้อมรับมือการปรับเปลี่ยนด้านการขยายไลน์สินค้าในกลุ่มนี้ เพื่อให้ตอบโจทย์และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หันมาใส่ใจในด้านสุขภาพมากขึ้นอย่างใดก็ตาม แม้ว่าตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพและเครื่องมือแพทย์จะมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นจากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น แต่ด้วยจำนวนของผู้ประกอบการทั้งรายใหญ่และผู้ประกอบการ SME ต่างให้ความสนใจที่จะแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดในธุรกิจประเภทนี้กันมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการที่ต้องการประสบความสำเร็จจากการมียอดขายจากธุรกิจอาหารเสริมของตนเองในระดับที่สูง จึงต้องมีการเลือกใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้งกลยุทธ์ทางธุรกิจและกลยุทธ์ทางการตลาดกันอย่างเข้มข้น เพื่อที่จะทำให้ธุรกิจของตนเองสามารถเกิดรายได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่ง และสามารถยึดครองตำแหน่งในใจผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ กระบวนการ การสื่อสาร และกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความต้องการ เทคโนโลยี และความชอบของผู้บริโภค ซึ่งการสามารถปรับตัวให้เข้ากับแนวโน้มใหม่ ๆ และการนำนวัตกรรมทางการตลาดไปใช้นั้นจะเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความสำเร็จในธุรกิจสมัยใหม่และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ส่งผลต่อการเติบโตของกำไร ความพึงพอใจของลูกค้า การขยายส่วนแบ่งตลาด การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรม การลงทุนในด้านการตลาด ความเร็วในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมของพนักงาน ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนขององค์กร (Ievseitseva and Mihalatii, 2024) โดยนวัตกรรมทางการตลาด หรือกระบวนการทางการตลาดที่ช่วยปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ให้ดีขึ้น และสามารถส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation) 2. นวัตกรรมราคา (Price innovation) 3. นวัตกรรมช่องทางการจำหน่าย (Place innovation) 4. นวัตกรรมส่งเสริมการตลาด (Promotion innovation) และ 5. นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation) (Kotler & Keller, 2012)

จะเห็นได้ว่า นวัตกรรมทางการตลาด ได้เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ ยิ่งในธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูงอย่างธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ การแข่งขันของผู้ประกอบการก็ยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยนวัตกรรมทาง

การตลาดใดที่ทำให้ผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME ของธุรกิจประเภทผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ สามารถประสบความสำเร็จได้ และผู้ประกอบการเหล่านี้มีแนวทางในการใช้นวัตกรรมทางการตลาดในการสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจของตนเองได้อย่างไร เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยชิ้นนี้ไปใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้ประกอบการหรือผู้ที่สนใจในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยนวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,153 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2565) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 297 แห่ง ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างกระทำโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 297 ตัวอย่าง เป็นจำนวนที่มากกว่าเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของแฮร์ และ คณะ (Hair, et al, 2010) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ถดถอย ไว้ 2 ข้อ ได้แก่ 1) ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีไม่ต่ำกว่า 100 คน และ 2) ควรใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างระหว่าง 10-20 ตัวอย่าง ต่อ 1 พารามิเตอร์ที่เป็นตัวทำนาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรต้น 5 ตัวแปร (เท่ากับ 100 ตัวอย่าง) และนำรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากพืชสมุนไพร จากสัตว์และผลพลอยได้ที่ได้จากสัตว์ ในเขตกรุงเทพมหานคร วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เมื่อได้บริษัทตัวอย่างผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

นวัตกรรมการตลาด (Marketing Innovation) หมายถึง รูปแบบหรือกระบวนการทางการตลาดใหม่ ๆ โดยนวัตกรรมการตลาดนั้นจะเข้ามาช่วยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจและตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งนวัตกรรมการตลาดสามารถส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจได้ประกอบด้วย

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) หมายถึง รูปแบบ กระบวนการ หรือการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคิดค้น ผลิต หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม ให้มีมาตรฐาน มีความแตกต่างโดดเด่น ไม่เหมือนใคร เพื่อให้ตรงตามความต้องการของลูกค้ามากที่สุด

2. นวัตกรรมราคา (Price Innovation) หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการที่กิจการนำเอา ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากสินค้าเดิม จากลูกค้าหรือจากคู่แข่ง มาเป็นฐานในการ วิเคราะห์เพื่อกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสม

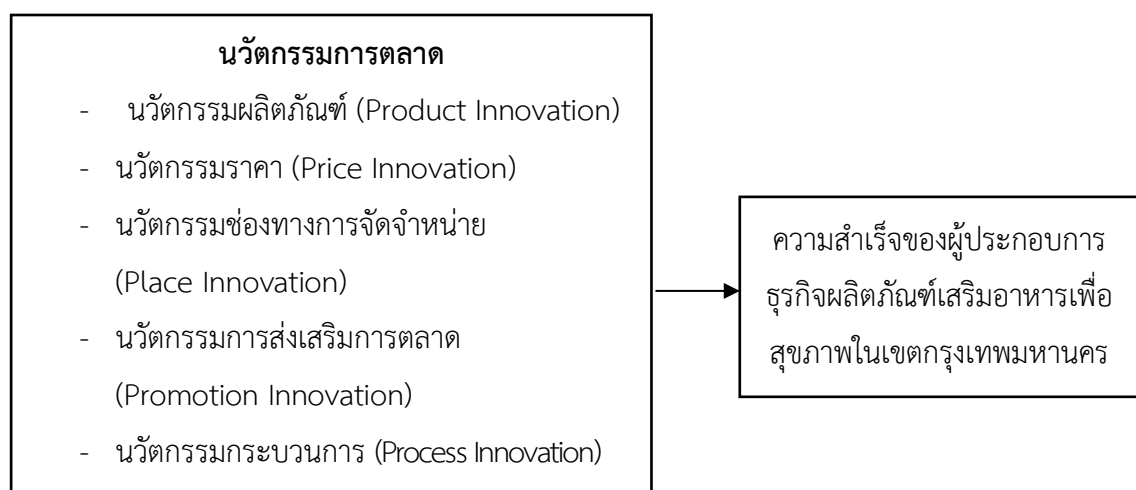
3. นวัตกรรมช่องทางการจัดจำหน่าย (Place Innovation) หมายถึง การใช้ช่องทาง การจัดจำหน่ายที่หลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการทำการตลาด เพื่อให้ลูกค้าสามารถ เข้าถึงสินค้าได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. นวัตกรรมการส่งเสริมการตลาด (Promotion Innovation) หมายถึง การนำ รูปแบบวิธีการที่ทันสมัย ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ มาใช้ในกิจกรรมการโฆษณาและ ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจซื้อได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีการ หรือการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิต การควบคุมคุณภาพสินค้า และการให้บริการลูกค้า ที่ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

ความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจ หมายถึง การที่ผู้ประกอบการนำพาธุรกิจตนเองให้ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งใจไว้ โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จคือ รายได้ ผลกำไรจากการ ดำเนินธุรกิจ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยนวัตกรรมการตลาดมีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 29 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach (Alpha Coefficient : α) ทั้งฉบับเท่ากับ .923 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เช่น จำนวนทุนจดทะเบียน จำนวนปีที่เปิดดำเนินการ จำนวนผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่กิจการจัดจำหน่าย และประเภทของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โดยเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 29 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

โดยข้อมูลตอนที่ 2 และ 3 มีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (Best, 1981)

คะแนน

ระดับความสำคัญ/ความสำเร็จ

5	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร และตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขต

กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (Best, 1981)

ค่าเฉลี่ย

ระดับความสำคัญ/ความสำเร็จ

4.50 – 5.00	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ให้ความสำคัญ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอย (Stepwise Multiple Regression Analysis) ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติอ้างอิงผ่านการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้แล้วว่าเหมาะสม คือมีการแจกแจงปกติ และมีความเป็นอิสระต่อกัน พิจารณาการแจกแจงความเบ้ของตัวแปรต่าง ๆ พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง -1.324 ถึง -0.487 ซึ่งมีค่าไม่เกิน ± 2 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (Hair, et al, 2010) และจากการพิจารณาค่าความโค้งของตัวแปรต่าง ๆ พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง -1.276 ถึง 1.582 ซึ่งมีค่าไม่เกิน ± 2 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Kline, 2011) และตัวแปรต้นที่นำมาเข้าสมการทำนายไม่มีความสัมพันธ์กันสูง (Multicollinearity) โดยค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าไม่เข้าใกล้ 0.10 และมีค่า Variance Inflation factor มีค่าน้อยกว่า 10 (พงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์, 2560)

ผลการวิจัย

ผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 297 แห่ง เป็นกิจการที่มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 1,000,000 - 5,000,000 บาท มากที่สุด จำนวน 131 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.1 ส่วนใหญ่เปิดดำเนินการมา 5 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 122 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.1 ผลิตภัณฑ์จัดจำหน่าย 6 - 10 ตัว มากที่สุด จำนวน 123 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.4 และส่วนใหญ่เป็นอาหารเสริมประเภทวิตามินและเกลือแร่ มากที่สุด จำนวน 188 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.2

ระดับความคิดเห็นของนวัตกรรมการตลาดมีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$ sd. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นวัตกรรมผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$ sd. = 0.75) รองลงมาคือ นวัตกรรมราคา ($\bar{x} = 3.52$ sd. = 0.73) นวัตกรรมส่งเสริมการตลาด ($\bar{x} = 3.42$ sd. = 0.77) นวัตกรรมกระบวนการ ($\bar{x} = 3.29$ sd. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านนวัตกรรมช่องทางการจำหน่าย ($\bar{x} = 3.27$ sd. = 0.85)

ระดับความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$ sd. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บริษัทมีการขยายกิจการเพิ่มขึ้นทุกปี เช่น พนักงานเพิ่มขึ้น โรงงานใหญ่ขึ้น ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$ sd. = 0.45) รองลงมาคือ บริษัทมียอดขายเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.87$ sd. = 0.54) บริษัทมีผลกำไรในปีปัจจุบันสูงกว่าปีที่ผ่านมา ($\bar{x} = 3.76$ sd. = 0.58)

บริษัทสามารถรักษาสัดส่วนแบ่งการตลาดไว้ได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 3.74$ sd. = 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือบริษัทที่มีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.04$ sd. = 1.17)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูล ครอบคลุมเกณฑ์ที่จะใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรนวัตกรรมการตลาดค่าอยู่ระหว่าง 0.503 – 0.634
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนวัตกรรมการตลาด และความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าอยู่ระหว่าง 0.526 – 0.626 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ค่าของ The Durbin-Watson ได้เท่ากับ 1.872 อธิบายว่าหากค่า The Durbin-Watson อยู่ระหว่าง 1.5-2.5 แสดงว่า สมมติฐานของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระที่มีสหสัมพันธ์กันมากกว่า 2 ตัวแปรขึ้นไปเป็นอิสระต่อกัน (No Autocorrelation) จึงแสดงให้เห็นว่าค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระที่มีสหสัมพันธ์กันมากกว่า 2 ตัวแปรขึ้นไปไม่รุนแรงและไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544) ดังนั้นจึงเป็นระดับที่ยอมรับได้และส่งผลให้แบบจำลองนี้สามารถใช้พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามได้

4. ค่าสถิติ Tolerance ของตัวแปรมีค่าไม่เข้าใกล้ 0.10 และมีค่า Variance Inflation factor มีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นตัวแปรอิสระต่อกัน ซึ่งถือว่าระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวไม่ก่อให้เกิด Multicollinearity

จากการศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร (Y) ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (X_1) และนวัตกรรมกระบวนการ (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.548 และ 0.408 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.556 สามารถทำนายความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 55.6 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยนวัตกรรมการตลาดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	t	Sig.
(Constant)	2.248	0.180		12.511	0.000*
นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (X ₁)	0.324	0.078	0.548	4.178	0.000*
นวัตกรรมราคา (X ₂)				0.803	0.424
นวัตกรรมช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)				-2.169	0.333
นวัตกรรมส่งเสริมการตลาด (X ₄)				-0.085	0.932
นวัตกรรมกระบวนการ (X ₅)	0.254	0.069	0.408	3.703	0.000*
R = 0.675 R ² = 0.556 R ² _{adj} = 0.545 p-value = .000					
SE _{est} = 0.352 F = 29.978*					

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

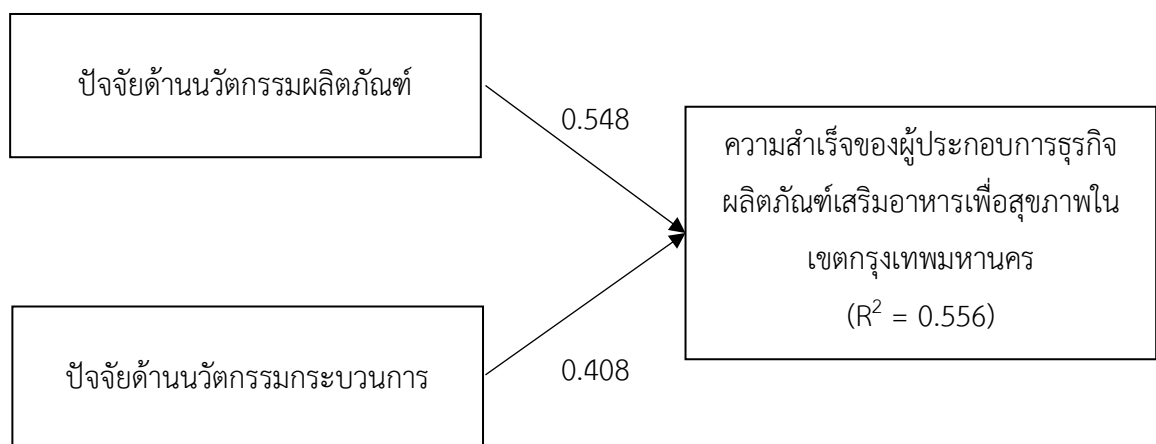
โดยผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.248 + 0.324(X_1) + 0.254(X_5)$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.548(Z_1) + 0.408(Z_5)$$

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร (Y) ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (X_1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำทิพย์ ไต้เต้า และอดิลา พงศ์ยี่หล้า (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของผู้ประกอบการสมุนไพรไทยภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ในด้านการพัฒนาและแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง และเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจสมุนไพรไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎิยา มูลศรี (2562) การวิจัย เรื่องตัวแปรสำคัญของนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัลที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า นวัตกรรมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 คือ การเพิ่มคุณภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์และบริการ และอันดับที่ 2 คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการ ให้สะดวกหรือใช้งานที่ดีขึ้นสำหรับลูกค้า กับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ เพื่อเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า

นวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร อีกด้านหนึ่งคือ นวัตกรรมกระบวนการ (X_5) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาภรณ์ เสาร์พูล และธมยันตี ประยูรพันธ์ (2566) ทำการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการจัดการทางธุรกิจที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า ด้านกระบวนการ ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดชายแดนใต้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Papadopoulou (2020) ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้นวัตกรรมกับผลการดำเนินงานองค์กร พบว่า การนำนวัตกรรมกระบวนการ มาใช้ส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรเชิงบวกในลักษณะก้าวกระโดด สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎิยา มูลศรี (2562) ทำการศึกษาเรื่องตัวแปรสำคัญของนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัลที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 คือ ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกระบวนการผลิตและบริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ จากการวิจัยพบว่า นวัตกรรมผลิตภัณฑ์มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค โดยเน้นการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ และไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้โดดเด่น นอกจากนี้ควรเน้นให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น อย. หรือ สิทธิบัตร เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ

2. การปรับปรุงนวัตกรรมด้านกระบวนการ จากการวิจัยพบว่า นวัตกรรมด้านกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ผู้ประกอบการควรปรับปรุงกระบวนการทำงานและการผลิตให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในกระบวนการผลิต การปรับปรุงระบบการขนส่งและการชำระเงินให้รวดเร็วและง่ายดาย นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

3. การนำข้อมูลไปพัฒนาธุรกิจในระดับภูมิภาค นอกจากการใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ประกอบการสามารถนำข้อเสนอแนะนี้ไปใช้ในการขยายกิจการไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ด้วยการปรับกลยุทธ์นวัตกรรมให้เหมาะสมกับตลาดในแต่ละพื้นที่ เช่น ปรับราคาหรือผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในท้องถิ่นนั้น ๆ

4. การเพิ่มการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีการตลาด และการบริการลูกค้า เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตการวิจัยไปยังพื้นที่อื่น ๆ งานวิจัยนี้เน้นที่ผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมข้อมูลจากผู้ประกอบการในภูมิภาคอื่น ๆ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน หรือภาคใต้ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจมีความแตกต่างด้านสภาพตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค

2. เพิ่มกลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจประเภทอื่น ๆ การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่ธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น ธุรกิจเครื่องสำอาง หรือธุรกิจสุขภาพอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่านวัตกรรมด้านต่าง ๆ มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจประเภทอื่น ๆ หรือไม่ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น

3. ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ งานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่นวัตกรรมการตลาดเป็นหลัก ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดการทางการเงิน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ

4. เพิ่มการศึกษาเชิงคุณภาพ การศึกษาในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นหลัก (การใช้แบบสอบถาม) ควรเพิ่มการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารธุรกิจในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์ ความคิดเห็น และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมในธุรกิจ ซึ่งอาจช่วยเสริมความสมบูรณ์ของผลการวิจัย

5. การศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ควรศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้ AI, Big Data, หรือเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและการตลาด เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน

6. การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เห็นภาพรวมและปัจจัยที่ชัดเจนมากขึ้น ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจที่ประสบนวัตกรรมใดที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจ

7. เพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่ผู้ประกอบการธุรกิจ ควรเพิ่มการศึกษาปัจจัยจากฝั่งผู้บริโภค เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความภักดีต่อแบรนด์ หรือพฤติกรรมการซื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงกับความสำเร็จของธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

Best, J. W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice - Hall.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

levseitseva, O., & Mihalatii, O. (2024). The Importance of Marketing Innovations as the Basis of Management of the Enterprise's Competitiveness. *Management*, 38(2), 85-95.

Kline, L. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3rd ed.). New York: Guilford Press.

Kotler, P. T., & Keller, K. (2012). *Marketing Management* (14th ed.). New York: Pearson Education limited Prentice-Hall.

Ministry of Commerce. Department of Business Development. (2023). *Khōmūn nitibukkhon praphet̄ praphet̄ thurakit : sōngmūnnungphansōng kānphalit phalittaphan chāk phut̄ læ sat thī chai raksā rok*. [Business Type: 21002 Productions of Plant and Animal Products for Disease Treatment]. Retrieved December 4, 2022, from <https://datawarehouse.dbd.go.th/business/21002>

กระทรวงพาณิชย์. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). *ข้อมูลนิติบุคคลประเภทประเภทธุรกิจ : 21002 การผลิตผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ที่ใช้รักษาโรค*. สืบค้น 4 ธันวาคม 2565, จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/business/21002>

Munsi, K. (2019). Nawattakam læ kān talat̄ di chī than thī song phon tō̄ phon kādamnoēn ngān khōng thurakit khanat̄ klāng læ khō̄ nāt̄ yō̄ 'om nai prathet̄ Thai.

- [Innovation and Digital Marketing Affecting the Performance of Small and Medium Enterprises in Thailand]. *MFU Connexion : Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(2), 36-62.
- กฤษฎิญา มูลศรี. (2562). นวัตกรรมและการตลาดดิจิทัลที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. *MFU Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(2), 36-62.
- Papadopoulou, A. (2020). *Innovation and Firm Performance: the Case of the Greek Aluminium Industry*. (Master's thesis, International Hellenic University).
- Pharmahoff. (2024). *Talat phalittaphan soem 'ahan phuā sukkhaphāp nai prathet Thai pi songphanharoijhoksipchet*. [Thailand Health Supplement Market 2024]. Retrieved October 13, 2024, from <https://pharmahof.co.th/article/156>
- ฟาร์มาฮอฟ. (2567). ตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในประเทศไทยปี 2567. สืบค้น 13 ตุลาคม 2567, จาก <https://pharmahof.co.th/article/156>
- Research Center for Future Trends and Concepts. (2021). *Future Food Trend songphanyisip'et*. [Future Food Trend 2021]. Retrieved November 29, 2022, from <https://www.baramizi.co.th/>
- ศูนย์วิจัยเทรนด์และคอนเซปต์แห่งอนาคต. (2564). *Future Food Trend 2021*. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.baramizi.co.th/>
- Saophun, C., & Prayuraphan, T. (2023). Nawattakam kanchatkañ thañg thurakit thi song phon to khwām dai priap thañgkañ khæñg khan khoñg thurakit khanat klāñg læ khoñ nat yo'om (SME) nai changwat chaidæñ tai. [Business Management Innovations that Affect the Competitive Advantage of Small and Medium Enterprises (SMEs) in the Southern Border Provinces]. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(2), 105–124.
- จุฑาภรณ์ เสาร์พูล, และธมยันตี ประยูรพันธ์. (2566). นวัตกรรมการจัดการทางธุรกิจที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดชายแดนใต้. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(2), 105–124.
- SimMon, P. (2017). Kānthotsōp khoṭoklong būāngton khoñg kñ wikhro kñ thothhoi choēñg sēntrong. [Preliminary Agreement Test of Linear Regression Analysis]. *Journal of Curriculum Research and Development*, 7(2), 20-37.
- พงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์ส์. (2560). การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 7(2), 20-37.

- Taitao, N. T., & Phongyila, A. (2023). Khwāmsamret khōng phūprakōpkān samunphrai Thai phāitai nāēokhit sēthakit sāngsan læ nawattakam phalittaphan. [The Success of Thai Herbal Entrepreneurs under the Concept of Creative Economy and Product Innovation]. *Journal of Perichronic Peace Studies*, 10(6), 2411-2422.
- น้ำทิพย์ ไต่เต้า, และอดิสรณ์ พงศ์ยี่หล้า. (2565). ความสำเร็จของผู้ประกอบการสมุนไพรไทยภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 10(6), 2411-2422.
- Wanitbancha, K. (2001). *Kān wikhrō sathiti: sathiti phūā kāntatsinchai*. [Statistical Analysis: Statistics for Decision Making (5th edition)]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1970). *Statistic: an Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุ
ของชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ :

ศึกษากรณีชุมชนปากแพรก จังหวัดกาญจนบุรี

LEGAL MEASURES TO CONTROL THE ADMINISTRATION OF RATCHAPHATSADU
LAND OF COMMUNITY SUSTAINABLE TO PREVENT THE STATE LAND INVASION
:STUDY ON PAKPRAK IN KANCHANABURI PROVINCE

พิชญ์สินี ศรีสวัสดิ์¹

Pitsinee Srisawat¹

(Received: December 19, 2024 ; Revised: March 23, 2025 ; Accepted: June 17, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีที่มาจากชุมชนปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในชุมชน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยได้สำเร็จ วัตถุประสงค์งานวิจัยมีดังนี้ 1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงของชุมชนปากแพรกในโครงการเดิมและการบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงของชุมชนปากแพรกในโครงการปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาแนวมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุของชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีมาตรการทางกฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมการบริหารจัดการของชุมชน มีเพียงองค์กรชุมชนในฐานะเจ้าของปัญหาดำเนินการด้วยตนเองร่วมกับเครือข่ายองค์กรชุมชน การศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1. ควรมีกฎกติกาควบคุมการบริหารจัดการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกันของเครือข่ายองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน 2. สนับสนุนให้มีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารจัดการที่ดินราชพัสดุเพื่อที่อยู่อาศัยขององค์กรชุมชนจะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้การบุกรุกที่ดินของรัฐเพื่อที่อยู่อาศัยลดลง 3. มาตรการทางกฎหมายควรมีลักษณะเป็นการควบคุมผ่านเครือข่ายองค์กรชุมชนภายใต้หลักการควบคุมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อให้การบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุของชุมชนยั่งยืนสืบไป

คำสำคัญ : มาตรการทางกฎหมาย องค์กรชุมชน บุกรุก

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Lecturer in the Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakorn
Rajabhat University. e-mail: aey_legal@hotmail.com

Abstract

This research article is from Pak Phraek community, Muang district, Kanchanaburi province, facing the problems with internal administration within the community, these issues have hindered the community's ability to successfully manage housing. The objectives of the research were 1. to study the problems in the management of the previous and current Baan Mankong housing projects in the Pak Phraek community and 2. to explore legal measures for sustainably managing housing on state-owned land in the community to prevent encroachment on public land. The result showed that there were no legal measures or rules that control the administration of the community. The community organization, the owner of the problem, managed the issues on their own in cooperation with community organization networks. It was suggested that 1. there should be rules to control the administration established by the participation of the network of community organizations and community organizations, 2. advocating the enactment of a law to regulate the management of state-owned land designated for housing. This would improve the efficiency of community organization management and help reduce illegal encroachment on public land for residential purposes. 3. legal measures should take the form of regulation through community organization networks, under the oversight of relevant government agencies responsible for monitoring, in order to ensure the sustainable management of community housing on state-owned land.

Keywords : Legal Measures, Community Organizations, Encroachment

บทนำ

ชุมชนปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีกลุ่มผู้มีรายได้รายได้น้อยบุกรุกที่ดินของรัฐซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ราชพัสดุในความดูแลของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ต่อมาชุมชนปากแพรกรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนและได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุ โดยถูกต้องตามกฎหมายจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ภายใต้หลักการทำงานด้านการพัฒนาโดยมีชุมชนเป็นแกนหลัก (Community Driven Development) และสนับสนุนให้ชุมชนเป็นผู้มีบทบาทหลัก (Key Actors) ในการวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาชุมชน ให้องค์กรชุมชนเจ้าของปัญหามีบทบาทสำคัญในการกำหนดและวางแผนการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง (Demand Driven) ซึ่งองค์กรชุมชนปากแพรกประสบปัญหาในการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุในโครงการบ้านมั่นคงของชุมชนปากแพรกโครงการแรก

ไม่สามารถก่อสร้างที่อยู่อาศัยได้ทั้งที่มีเครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือในการดำเนินงานระหว่าง พอช.และองค์กรชุมชน ส่งผลทำให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อยในชุมชนปากแพรกยังคงบุกรุกที่ดินของรัฐ กล่าวคือ เกิดการขยายพื้นที่บุกรุกในที่ดินที่ถูกบุกรุกเดิม จวบจนปัจจุบันองค์กรชุมชนปากแพรกเสนอขอรับงบประมาณจาก พอช. อีกครั้ง แต่องค์กรชุมชนปากแพรกยังคงบริหารจัดการในลักษณะเดิมที่ไม่มีกฎกติกาภายในองค์กรชุมชนที่เป็นรูปธรรม ในขณะที่การแก้ปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ พอช. และกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง โดยเฉพาะ พอช. มีแต่เพียงการสนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรชุมชนแต่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยของชุมชน ทั้งที่ พอช.เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้พื้นที่ในที่ราชพัสดุเพื่อให้องค์กรชุมชนสร้างที่อยู่อาศัย ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุอันเป็นที่ดินของรัฐได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงของชุมชนปากแพรกในโครงการเดิมและการบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงของชุมชนปากแพรกในโครงการปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุของชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้นำและสมาชิกชุมชน ขบวนการองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุของชุมชน การศึกษาภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้นำและสมาชิกชุมชน ขบวนการองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน

เครื่องมือการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก

การรวบรวมข้อมูล รวบรวมเอกสารต่าง ๆ โดยศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวคิด ทฤษฎีหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุของชุมชน อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง หลักการพัฒนายั่งยืน SDGs และศึกษาวิเคราะห์ ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การสนับสนุนโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การดำเนินการหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้ มีวัตถุประสงค์และการดำเนินการ (ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การสนับสนุนโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 , 2564) ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์

พอช.ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง ดังต่อไปนี้

1) เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อมระบบสาธารณูปโภคและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาที่อยู่อาศัย ให้เป็นมากกว่าบ้านเพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์และชุมชนเข้มแข็ง และพัฒนาเป็นชุมชนให้น่าอยู่

2) เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยอย่างเป็นระบบครอบคลุมชุมชนทั้งเมืองและชนบท โดยมีรูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านการจัดการที่ดิน ระบบสาธารณูปโภค ศักยภาพของชุมชนในด้านการออมทรัพย์ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการโครงการ

3) เพื่อให้มีระบบการจัดการร่วมระหว่างชุมชนและท้องถิ่น โดยมีกลไกการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย ชุมชน หน่วยงานของท้องถิ่น และหน่วยงานระดับจังหวัด พร้อมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาและแก้ปัญหาให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาของหน่วยงานท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด

4) เพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีของชุมชนท้องถิ่น มีระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพตรวจสอบได้ สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาอย่างเป็นระบบทั้งในชุมชน นอกชุมชน และตำบล

5) เพื่อให้เกิดรูปแบบและรูปแบบในการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของชุมชนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนตามบริบทของพื้นที่ เกิดการจัดการร่วมกันของชุมชน ท้องถิ่น และภาคีพัฒนา ที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสนับสนุนโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง

ในการสนับสนุนโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง จะต้องเกิดประโยชน์แก่ชุมชนและประชาชน ดังนี้

1) เกิดการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทอย่างเป็นระบบ ให้ ครอบคลุมทุกมิติและผู้เดือดร้อนมากที่สุดเพื่อให้สังคมอยู่ดีมีสุขถ้วนหน้า

2) เกิดกลไกคณะกรรมการพัฒนาระดับเมืองและระดับตำบลที่มีองค์ประกอบจากผู้แทนชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีพัฒนาต่าง ๆ

3) ชุมชนมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการแผนงาน งบประมาณ และในการดำเนินงาน พัฒนาโดยมุ่งการได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง และมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำ

4) เกิดการพัฒนาคนอย่างกว้างขวาง มีผู้นำชุมชนที่เป็นนักยุทธศาสตร์ และนักปฏิบัติการในการขับเคลื่อนงานพัฒนา

5) เกิดความร่วมมือของภาคีพัฒนา เกิดทีมร่วมในการพัฒนาทั้งจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่ง พอช. จะสนับสนุนงบประมาณโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง และกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง เมืองและชนบท และกรอบเกณฑ์การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้เอื้อต่อรูปแบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน

1.3 กรณีโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

กรณี พอช. ดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พอช. อาจมีการเปลี่ยนแปลงการสนับสนุนงบประมาณได้ตามความเหมาะสม

1.4 ผู้รับการสนับสนุนจากพอช.

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มาตรา 3 (2543) ระบุว่า ผู้รับการสนับสนุนจาก พอช. ต้องเป็นองค์กรชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิก ของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม โดยผ่านกลไกการพิจารณาดำเนินการร่วมกันจากเครือข่ายองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีการรวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อประโยชน์ขององค์กรชุมชนในกลุ่มนั้น

จากที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการดำเนินการของ พอช. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้ จะเห็นได้ว่า พอช. มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคงให้แก่ผู้ยากไร้อย่างชัดเจน มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนโดยมุ่งการสนับสนุนผู้ยากไร้ที่มีการรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชนอันเป็นการรวมกลุ่มกันตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 42 (2560) โดยผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาระดับเมืองและระดับตำบลที่มีองค์ประกอบจากผู้แทนชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีพัฒนา และให้องค์กรชุมชนมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการแผนงาน งบประมาณ และในการดำเนินงานด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการให้องค์กรชุมชนในฐานะเจ้าของปัญหาบริหารจัดการเองรวมถึงงบประมาณที่ได้รับ การดำเนินการของ พอช. เป็นเพียงตัวกลางนำส่งงบประมาณให้กับองค์กรชุมชนเท่านั้น มิได้มีภาคีใดมาควบคุมการบริหารจัดการแผนงาน งบประมาณ และในการดำเนินงานให้กับองค์กรชุมชน ด้วยหลักการของ พอช. คือการให้องค์กรชุมชนจัดการตนเอง แก้ปัญหาเรียนรู้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ชุมชนปากแพรกซึ่งเป็นองค์กรชุมชนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้ง

แผนงาน งบประมาณ และการดำเนินการโครงการไม่สามารถสร้างที่อยู่อาศัยตามที่เสนอขอรับการสนับสนุนจาก พอช. ได้

2. การดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุของผู้มีรายได้น้อยของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการบำรุงรักษา การใช้ และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ได้กำหนดผู้มีสิทธิขอใช้และผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุ ไว้ดังนี้ (พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 , 2562 และ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ.2545, 2545)

1) "ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุ" หมายความว่า กระทรวง ทบวงกรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่ขอใช้ที่ราชพัสดุ

2) "ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ" หมายความว่า กระทรวง ทบวงกรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นผู้ปกครอง ดูแล หรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายสำหรับหลักเกณฑ์การขอใช้ที่ราชพัสดุ และมาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ

กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังได้ลงนามบันทึกข้อตกลงกับพอช.เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ การจัดระเบียบการอยู่อาศัยในที่ราชพัสดุ โดยใช้แนวทางโครงการบ้านมั่นคงในที่ราชพัสดุเป็นกลไกในการดำเนินการให้ผู้บุกรุกเข้าสู่ระบบการเช่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย การจัดระเบียบชุมชนให้เกิดความมั่นคงในการอยู่อาศัย สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการของกรมธนารักษ์โดยยกเว้นและผ่อนกฎระเบียบ อาทิ การให้สิทธิเช่าระยะยาวไม่เกิน 30 ปี การคิดค่าเช่าในอัตราผ่อนปรนพิเศษ

จะเห็นได้ว่า แม้กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังจะมีการกำหนดให้ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุ ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ เป็นกระทรวง ทบวงกรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐตามกฎหมายสำหรับหลักเกณฑ์การขอใช้ที่ราชพัสดุ และมาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุก็นั้น แต่กรมธนารักษ์ เล็งเห็นปัญหาของผู้มีรายได้น้อยที่มีการบุกรุกที่ดินของรัฐอันเป็นปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัยและมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งดำเนินการยกเว้นและผ่อนกฎระเบียบ รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้เช่าที่ดินราชพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. รายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ สตง.เป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎระเบียบและกฎหมาย ซึ่ง สตง.ต้องตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของหน่วยงานของรัฐ รวมถึง พอช. โดย สตง.ได้ดำเนินการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยของ พอช. สรุปว่า การ

ดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนแออัดบ้านมั่นคงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีโครงการและครัวเรือนที่ยกเลิกการดำเนินงาน และสามารถปิดโครงการได้น้อยมาก จากการที่ผลการดำเนินงานภายใต้โครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดส่งผลกระทบต่อ กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อยไม่มีโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัย ตลอดจนความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยเฉพาะโครงการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนแออัด บ้านมั่นคง และโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง เกิดการเสียโอกาสในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมและความจำเป็นหรือได้รับความเดือดร้อน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาที่อยู่อาศัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของโครงการของกลุ่มเป้าหมาย อันจะส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินงบประมาณและเสถียรภาพในการดำเนินงานขององค์กรผู้เสนอโครงการอีกด้วย สาเหตุสำคัญเกิดจาก 1) พอช. ขาดฐานข้อมูลหรือศูนย์รวม ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานที่เป็นระบบ ที่จะนำไปสู่การวางแผนเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ทั้งในระดับพื้นที่ และระดับประเทศ การทำงานของกลไกเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องไม่มีบทบาทเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการแก้ไขปัญหที่ดินทั้งในระดับพื้นที่ และระดับประเทศ 2) ขาดการบันทึกรายงานผลความสำเร็จและสถานภาพการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารจัดการสหกรณ์ และการออมเงินของสมาชิก ปัญหาจากการบริหารจัดการภายในสหกรณ์ เนื่องจากคณะกรรมการของสหกรณ์หรือ องค์กรผู้เสนอโครงการ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารโครงการและการจัดทำระบบควบคุม ด้านการเงินและบัญชี โดยมีข้อเสนอแนะจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจ ด้านการบริหารจัดการและ การจัดทำรายงานทางการเงินและบัญชีให้กับองค์กรผู้เสนอโครงการ ให้เป็นไปตามรูปแบบและแนวทางที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือที่ พอช. กำหนดโดยจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพให้แก่องค์กร ผู้เสนอโครงการ และเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี และ จัดให้มีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ไปสู่การพัฒนาเพื่อดำเนินงานในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อให้มีกลไกการติดตามตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมถึงจัดให้มีแนวทางในการจัดเก็บและจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบ การเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการสามารถติดตาม สอบทานและตรวจสอบได้ อันจะส่งผลให้เกิดความถูกต้อง และความโปร่งใสในการเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรผู้เสนอโครงการต่อไป (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2565).

จากรายงานข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์กรชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการ และการจัดทำรายงานทางการเงินและบัญชีไม่ได้เป็นไปตามรูปแบบและแนวทางที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดซึ่งได้กำหนดให้มีกลไกการติดตามตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แนวทาง

ในการเบิกจ่าย การจัดเก็บและจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบ เพื่อให้หน่วยงานภายในพอช.และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง อาทิ สตง.สามารถติดตาม สอบทานและตรวจสอบได้ อันจะส่งผลให้เกิดความถูกต้อง และความโปร่งใสในการเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรผู้เสนอโครงการ นอกจากนี้ สตง. เห็นว่า เจ้าหน้าที่ พอช.ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ควรได้รับการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี และนำมาตรการทางกฎหมายจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาใช้เป็นกลไกในการติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรชุมชน

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงชุมชนปากแพรกทั้งโครงการเดิมและโครงการปัจจุบันยังคงเป็นปัญหาเดิม อันมีสาเหตุจากแนวทางของ พอช.ที่ให้องค์กรชุมชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของปัญหาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดมีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการที่ดินราชพัสดุเพื่อยุ้ออาศัยโดยตรง สนับสนุนให้องค์กรชุมชนเจ้าของปัญหามีบทบาทสำคัญในการกำหนดและวางแผนการพัฒนาเอง ดังนี้

1.1 องค์กรชุมชนมิได้มีการวางกติกาหรือกฎในการบริหารจัดการหรือการควบคุมการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการบันทึกรายงานผลความคืบหน้าและสถานภาพการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด การบริหารจัดการสหกรณ์ และการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์

1.2 คณะกรรมการขององค์กรชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารโครงการ และการจัดทำระบบควบคุม ด้านการเงินและบัญชี

1.3 แม้จะมีขบวนองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการ ควบคุมการบริหารจัดการในลักษณะการมีส่วนร่วม สอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 ก็ตาม แต่ขบวนองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน มีเพียงแนวคิดเชิงกระบวนการมีส่วนร่วมในการสอบทานกัน แต่ไม่มีกติกาหรือเครื่องมือทางกฎหมายที่ระบุกำหนดเป็นเกณฑ์ทำให้การบริหารจัดการในโครงการไม่แล้วเสร็จประสบปัญหา ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ อาทิ การติดตามรายงานผลความคืบหน้าและสถานภาพการดำเนินงาน

1.4 ในฐานะที่ พอช. เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้มีเพียงการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในลักษณะรวมกลุ่มแบบองค์กรชุมชน ขบวนองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และรวมถึงการสนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรชุมชน โดยมีกลไกของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน และหน่วยงานของรัฐระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม หากแต่มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงพัฒนาที่ไม่มีเครื่องมือทางกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบขององค์กรชุมชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี

2. ข้อมูลจากการการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เชิงลึก อาทิ เจ้าหน้าที่พอช. สมาชิกในองค์กรชุมชน ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่ให้การสนับสนุนควรมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารจัดการที่ราชพัสดุเพื่อที่อยู่อาศัยขององค์กรชุมชน ลักษณะขอบเขตและผู้กำหนดกฎหมายควบคุมการบริหารจัดการข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุของชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ทุกท่านเห็นด้วยกับการที่หน่วยงานของรัฐที่ให้การสนับสนุนมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารจัดการที่ราชพัสดุเพื่อที่อยู่อาศัยขององค์กรชุมชน โดยให้ พอช. นำหลักการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาเป็นแนวทางและให้องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดให้มีการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในลักษณะติดตามตรวจสอบระหว่างกันด้วย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการของ พอช. ในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้มีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มีการกำหนดกระบวนการในลักษณะรวมกลุ่มแบบองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และรวมถึงให้การสนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรชุมชน โดยมีกลไกของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน และหน่วยงานของรัฐระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม แต่มาตรการในกระบวนการดังกล่าวไม่มีเครื่องมือทางกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบขององค์กรชุมชนด้วยมีฐานคิดจากการให้องค์กรชุมชนจัดการหรือสร้างความเข้มแข็งเอง จึงส่งผลให้การบริหารจัดการในโครงการขององค์กรชุมชนไม่ประสบความสำเร็จ รวมถึงองค์กรชุมชนที่มีแนวคิดเชิงกระบวนการมีส่วนร่วมในการสอบทานกัน แต่ไม่มีกติกาหรือเครื่องมือทางกฎหมายที่ระบุกำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การติดตาม ตรวจสอบทั้งโครงการและด้านการเงินและบัญชี ทำให้การบริหารจัดการในโครงการไม่แล้วเสร็จ ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐได้ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติและบันทึกข้อตกลงระหว่างพอช.และกรมธนารักษ์กระทรวงการคลัง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ควรจัดระบบและกติกาควบคุมการบริหารจัดการ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกันขององค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรชุมชน และการสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้แก่ชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการบริหารงบประมาณและการจัดการภายใต้งบประมาณจากรัฐ โดยมีมาตรการกฎหมาย ดังนี้

1. มาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการองค์กรชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเป็นระบบ อาทิ การบันทึกข้อมูล การรายงานผลการดำเนินการในแต่ละระยะก่อนเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการติดตามตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แนวทางในการจัดเก็บและจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบ การเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องสามารถติดตาม สอบทานและตรวจสอบได้ อันจะส่งผลให้เกิดความถูกต้อง และความโปร่งใส โดยสอบทานตรงองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน รวมถึงการกำหนดให้คณะกรรมการองค์กรชุมชนมีความรู้และเข้าใจในเรื่องการบริหารโครงการและการจัดทำระบบควบคุม ด้านการเงินและบัญชี

2. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบองค์กรชุมชนโดยองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน โดยองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนใช้มาตรการและแนวทางเดียวกับหน่วยงานของรัฐในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ อาทิ การบันทึกข้อมูล การรายงานผลการดำเนินการในแต่ละระยะก่อนเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการติดตามตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แนวทางในการจัดเก็บและจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบ การเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องสามารถติดตาม สอบทานและตรวจสอบได้ อันจะส่งผลให้เกิดความถูกต้อง และความโปร่งใส

3. มาตรการทางกฎหมายหน่วยงานของรัฐในการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบองค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรชุมชนอย่างเป็นระบบ อาทิ การบันทึกข้อมูล การรายงานผลการดำเนินการในแต่ละระยะก่อนเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการติดตามตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แนวทางในการจัดเก็บและจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบ การเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องสามารถติดตาม สอบทานและตรวจสอบได้ อันจะส่งผลให้เกิดความถูกต้อง และความโปร่งใส โดยสอบทานตรงกับองค์กรชุมชน ควบคู่กับการสอบทานองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน รวมถึงการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชนและระดับพื้นที่มีความเข้าใจในเรื่องการบริหารโครงการและการจัดทำระบบควบคุม ด้านการเงินและบัญชี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อ จัดทำ (ร่าง) ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วย การบริหารจัดการโครงการบ้านมั่นคงเพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย พ.ศ.

เอกสารอ้างอิง

Community Organization Development Institute (Public Organization). (2000). *Phraratchakritsadiḱa chāttang sathabān phatthana-’ongkoṇ chumchon (’ongkaṇ mahāchon)*

PhǒSǒ. 2543. [Royal Decree on the Establishment of the Community Organization Development Institute (public organization) B.E. (2000)]. Retrieved May 25, 2023, from <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2020/03/Praraj-kridsadeeka-CODI-on-web-13-03-63.pdf>.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2543). พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2566, จาก <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2020/03/Praraj-kridsadeeka-CODI-on-web-13-03-63.pdf>.

Community Organization Development Institute (Public Organization). (2021). *Prakāṭ sathāban phatthana'ongkoṇ chumchon ('ongkān mahāchon) rūāng nāoṭhāng læ lakkeṇ kān sanapsanun khroṅkān kānkækhai panhāthī yu'āsai bānakha ngoṇpīngoppaman PhǒSǒ. 2565. [Notification of the Community Organization Development Institute (Public Organization) Re: Guidelines and Criteria for Supporting the Project to Solve the Problem of Stable Housing for the Fiscal year 2022]*. Retrieved May 25, 2023, from <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2021/11/E18-221164.pdf>.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2564). ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การสนับสนุนโครงการการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย บ้านมั่นคง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2566, จาก <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2021/11/E18-221164.pdf>.

Constitution of the Kingdom of Thailand A.D. 2017 (2017, April 6). *Rāṭchakitchānubeksa. [Government Gazette]*. Volume 134 Part 40a. pp. 1-90.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.

Ministerial Regulation on Rules and Methods for Administration, Care, Maintenance, Use and Provision of Benefits in relation to Royal Parcel Land A.D. 2002. (2002, August 15). *Rāṭchakitchānubeksa. [Government Gazette]*. Volume 119 Part 79a. pp. 14-25.

กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครองดูแล บำรุงรักษาใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 119 ตอนที่ 79 ก. หน้า 14-25.

Office of the Auditor General. (2023). *Kāntruātsop̄ phon samrit læ prasitthiphāp kāndamnoēn ngān khroṅkān phū mī rāidai noṇi nai mūāng læ chonnabot mī*

khwām̐mankhong nai thīyū āsai. [Monitoring the Achievement and Efficiency of the Implementation of the Urban and Rural Low-income Project on Housing Security]. Retrieved May 25, 2023, from <https://www.audit.go.th/>

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2565). การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทที่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.audit.go.th/>

The Royal Parcel Act A.D. 2019 (2019, March 9). *Rāṭchakitchānubeksa. [Government Gazette].* Volume 13 Part 28a. pp. 1-14.

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562. (2562, 9 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 13 ตอนที่ 28 ก. หน้า 1-14.

ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กรณีศึกษา:ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
PROBLEMS OF MEMBERS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES NOT FOLLOWING
POLITICAL PARTY RESOLUTIONS CASE STUDY ACCORDING TO THE
CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND BE 2560

วีระพงศ์ เชาวลิต¹

Werapong Choawalit¹

(Received: December 17, 2024 ; Revised: March 4, 2025 ; Accepted: March 24, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นเพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบหลักการรับรองความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาของต่างประเทศกับประเทศไทยและหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพื่อแนวทางการแก้ไขถึงปัญหาดังกล่าว ผลของการวิจัยพบว่า 1) หลักกฎหมายของประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนีต่างมีหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาเหมือนกับประเทศไทย แต่ผลในทางปฏิบัติ หลักกฎหมายของต่างประเทศดังกล่าวการให้หลักประกันเป็นแต่เพียงการกำหนดสถานะทางกฎหมายของสมาชิกรัฐสภาเท่านั้น แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยกลับอาศัยหลักความเป็นอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ส่งผลในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมือง 2) ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย อาจส่งผลทำให้เกิดปัญหา 2 ประการ คือ ประการแรก ปัญหาในเชิงหลักการแนวคิดทฤษฎีที่ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักการแนวคิดทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยม ประการที่สอง ปัญหาในเชิงปฏิบัติที่ก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานในระบบรัฐสภาและการทำงานของรัฐบาล ทำให้ไม่มีเสถียรภาพส่งผลเป็นการทำลายระบบพรรคการเมือง ซึ่งควรมีการแก้ไขในรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองที่สังกัด

คำสำคัญ : มติพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สถาบันทางการเมือง

¹ รองคณบดีคณะนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์แบงกอก

Vice Dean of Faculty of Law, Faculty of Law, Southeast Bangkok University.

e-mail: werapong.aodaod40@gmail.com

Abstract

The purposes of the study were to investigate the problems of non-compliance of members of the House of Representative with political party resolutions, a case study under the Constitution of the Kingdom of Thailand, BE 2560, which was the comparative study between the principles of guaranteeing the independence of members of parliament in foreign countries and Thailand and the political principles and theoretical concepts, and to explore the solutions to the problems. The results showed that 1) The legal principles of England and Germany, like those in Thailand, recognize the independence of members of parliament in the performance of their duties, However, in practice, these legal frameworks primarily ensure independence by defining the legal status of parliamentary members. In contrast, members of the House of Representatives often invoke this constitutional independence under the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 to justify non-compliance with their political party's resolutions. 2) The non-compliance of members of the House of Representatives with political party resolutions may lead to several problems. First, the problems related to a theoretical inconsistency with the principles and theories related to political parties and a deviation from the principles and theories of constitutionalism, Second, the practical problems hindering the operation of the parliamentary system and government causing the government instability and undermining the political party system, which should be addressed to amend the constitution to require members of the House of Representatives to comply with the resolutions of their respective political parties.

Keywords: Political Party Resolutions, Members of the House of Representatives, Political Institution

บทนำ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้เป็นแนวทางในการปกครองประเทศ โดยยึดหลักการสำคัญของ ผู้ใช้อำนาจในการปกครองต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่โดยผ่านระบบการเมือง คือ การเลือกตั้ง ซึ่งหัวใจของการเลือกตั้งต้องมีพรรคการเมืองที่เป็นการรวมกลุ่มของประชาชนที่ได้รวมกันขึ้น เพื่อทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและทำหน้าที่เป็นรัฐบาลในการบริหารประเทศ และต้องพร้อมเป็นฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรหากแพ้การเลือกตั้ง การมีเสถียรภาพของระบบพรรคการเมืองถือได้ว่า

เป็นหัวใจหลักในระบอบประชาธิปไตย คำว่า มติพรรคการเมือง แม้ไม่มีบทนิยามอยู่ในกฎหมายอย่างแน่ชัดและไม่มีสภาพบังคับต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า ต้องปฏิบัติตามแต่การปฏิบัติตามมติพรรคการเมือง ถือเป็นจริยธรรมของนักการเมืองที่ต้องมีต่อพรรคการเมืองและประชาชนที่มอบให้ การไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองจะถือเป็นการเปิดช่องทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในการลงมติต่าง ๆ ที่ตนมีอำนาจตัดสินใจได้ โดยไม่รับผิดชอบต่อประชาชน มติพรรคการเมืองมีความสำคัญต่อการรักษาความเป็นเอกภาพของพรรคการเมือง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของสมาชิกพรรคการเมืองและแสดงให้เห็นถึงความเป็นสถาบันที่มีเสถียรภาพของพรรคการเมือง ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้วางหลักไว้ในมาตราที่ 114 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ หมายถึง ไม่อยู่ในความผูกมัดของพรรคการเมือง ผู้วิจัยเห็นว่า มาตราดังกล่าวเป็นการให้อำนาจความอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากยิ่งขึ้น อาจส่งผลทำให้เกิดปัญหา 2 ประการ ประการแรก ปัญหาในเชิงหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ประการที่สอง ปัญหาในเชิงปฏิบัติอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบรัฐสภาและรัฐบาลไม่มีเสถียรภาพในฐานะฝ่ายบริหารและเป็นการทำลายระบบพรรคการเมืองในระบบรัฐสภา ทำให้พรรคการเมืองขาดระเบียบวินัย รัฐธรรมนูญควรออกแบบพรรคการเมืองให้มีเสถียรภาพและความเข้มแข็ง เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริงและไม่ควรลดบทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมสมาชิกพรรคการเมืองให้อยู่ในระเบียบวินัย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบ หลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาของต่างประเทศกับประเทศไทย และหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของพรรคการเมือง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหของการไม่ปฏิบัติตามมติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทยกรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบ ด้วยกลุ่มนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน มีความรู้ความสามารถหรือผู้มีความเชี่ยวชาญประสบการณ์ทางการเมืองเป็นที่ประจักษ์

ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รายละเอียดและขั้นตอนในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารสำคัญดังนี้

1.1 หลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาของต่างประเทศ กฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศอังกฤษ รัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 (ฉบับปัจจุบัน) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ผ่านมา ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.2 หนังสือ ตำรา งานวิจัยและบทความวิชาการ ของนักวิชาการ

2. การวิจัยภาคสนาม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In- Depth Interview) จากกลุ่มนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในสายกฎหมายมหาชน

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

หลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญและกรอบแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยม

รัฐธรรมนูญ (Constitution) หมายถึง กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งรัฐธรรมนูญจะกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมืองการปกครองในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกันและกัน โดยผู้ที่จะเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครอง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่ (กิจปติ ก้องเบญจกุล, 2557) ตามหลักการของประชาธิปไตยนั้น คือ การเลือกตั้ง ซึ่งหัวใจของการเลือกตั้งก็คือ พรรคการเมือง การมีเสถียรภาพของระบบพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นหัวใจหลัก ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติในการออกกฎหมายและทำหน้าที่เป็นรัฐบาลหากชนะการเลือกตั้งและต้องพร้อมเป็นฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรหากแพ้การเลือกตั้ง (พัฒนา เรือนใจดี, 2548) แนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมถือเป็นหลักการสำคัญของการตรารัฐธรรมนูญ ในระบอบเสรีประชาธิปไตย (พินลกร แสงฟู, 2557) สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญนิยม คือ การรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การควบคุมการใช้อำนาจของรัฐ และการสร้างควมมีเสถียรภาพของรัฐบาล (มานิตย์ จุ่มปา, 2559)

หลักการเสียงข้างมากของระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา

การปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยหลักเสียงข้างมาก ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนว่าการตัดสินใจโดยเสียงข้างมากเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้น หลักเสียงข้างมากจึงเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการตัดสินใจในระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการสร้างเจตจำนงของรัฐโดยวิธีทางประชาธิปไตยจึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยพื้นฐานของเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ซึ่งหลักเกณฑ์ของการใช้เสียงข้างมากนำมาใช้ในการเลือกตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน รวมทั้งนำมาเป็นเกณฑ์ในการลงมติของรัฐสภาด้วย หลักเสียงข้างมากยังมีความเกี่ยวข้องกับระบบหลายพรรคการเมือง การให้เสรีภาพ

ในการตั้งพรรคการเมือง และความเสมอภาคในโอกาสของพรรคการเมือง จากหลักพื้นฐานของประชาธิปไตยดังกล่าว จึงเป็นหลักประชาธิปไตยที่อาศัยพรรคการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการสร้างเจตจำนงของรัฐหรือเรียกว่า ประชาธิปไตยโดยพรรคการเมือง (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2558)

แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการสร้างความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองจะพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองได้จะต้องมีองค์ประกอบแรกคือ ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) องค์ประกอบที่สอง คือ ความซับซ้อน (Complexity) องค์ประกอบที่สาม คือ ความมีอิสระ (Autonomy) องค์ประกอบสุดท้าย คือ เอกภาพความเป็นปึกแผ่น (Coherence) ภายใต้องค์ประกอบทั้งสี่ประการนำไปสู่ความเข้าใจที่ว่า การพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง (ไชยันต์ ไชยพร, สติธร ธนานิธิโชติ, และบุหลันฉาย อุดมอริยทรัพย์, 2563)

หลักการสำคัญของบทบาทพรรคการเมือง

ในการปกครองแบบประชาธิปไตยพรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทหน้าที่ในฐานะตัวกลางในการเชื่อม ประชาชนกลุ่มทางสังคมกลุ่มผลประโยชน์และสมาชิกเข้ากับสถาบันที่ใช้อำนาจทางการเมือง พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญ ดังนี้ บทบาทและหน้าที่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน บทบาทและหน้าที่ในการสรรหาบุคคลมาเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การคัดสรรตัวแทนของพรรคการเมือง สมัครรับเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งทางการเมือง อีกทั้ง การประสานประโยชน์อันเกิดจากความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่การตกลงโดยวิถีทางของประชาธิปไตย และเป็นศูนย์กลางทางการเมืองของสมาชิกพรรคการเมือง และบทบาทหน้าที่ในฐานะฝ่ายค้านหรือผู้ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารรวมถึงบทบาทหน้าที่ในการสร้างผู้นำทางการเมือง จะเห็นได้ว่าในแต่ละองค์กรย่อมมีความต้องการผู้นำที่มีคุณลักษณะคุณสมบัติที่แตกต่างกันออกไป การสร้างผู้นำทางการเมืองจึงเป็นหน้าที่ของพรรคการเมืองโดยตรง (ไชยันต์ ไชยพร, สติธร ธนานิธิโชติ, และบุหลันฉาย อุดมอริยทรัพย์, 2563)

หลักการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองแนวคิดและเกณฑ์พิจารณา

ในการสร้างพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอยู่ 4 ประการ กล่าวคือ ประการแรก พรรคการเมืองต้องมีความยั่งยืน ประการที่สองพรรคการเมืองต้องมีสาขาพรรคการเมืองที่มีเครือข่าย ประการที่สาม บรรดากลุ่มผู้นำในพรรคการเมืองมีความตั้งใจอย่างแท้จริงที่จะรวมอำนาจการตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ มาให้พรรคการเมืองของตนแต่ผู้เดียวแต่ต้องมีใช้การใช้สิทธิพลเข้าแทรกแซงนโยบาย ซึ่งเป็นความหมายหลักของกลุ่มผลประโยชน์เท่านั้นและประการสุดท้าย พรรคการเมืองต้องมีความพยายามที่จะหาคะแนนนิยมเมื่อมีการเลือกตั้งและแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไปเมื่อไม่มีการเลือกตั้ง การสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการรักษาวินัยของพรรค (Party Discipline) (สติธร ธนานิธิโชติ, 2555)

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากรัฐธรรมนูญของประเทศไทยที่ผ่านมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560 ตำรา เอกสาร และบทความวิชาการเพื่อกำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย กรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เรียบเรียง และนำเสนอตามข้อเท็จจริง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเอกสาร (Document Research)

1. ประเด็นหลักการการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยและประเทศเยอรมนี ศึกษาเชิงเปรียบเทียบในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่าในระบบกฎหมายอังกฤษนั้น แนวคิดเรื่องวินัยพรรคการเมือง เป็นลักษณะเป็นข้อความคิด (Concept) ที่มีความมุ่งหมายโดยตรงในการควบคุมกระบวนการตัดสินใจออกเสียงลงมติในสภาของสมาชิกสภาสามัญ เพื่อให้เป้าหมายในการดำเนินภารกิจทางรัฐสภาของพรรคการเมืองที่ประสบความสำเร็จ แม้ระบบกฎหมายอังกฤษจะถือว่าสมาชิกสภาสามัญมิได้เป็นผู้แทนของพรรคการเมืองและมีหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาสามัญ แต่ตราบใดที่สมาชิกสภาสามัญยังคงมีเจตนาสมมติต้องการที่จะอยู่ในสังกัดองค์กรในรัฐสภาของพรรคการเมืองที่ตนลงสมัครรับเลือกตั้งแล้วสมาชิกสภาสามัญย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องลงมติหรือปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในแนวทางที่องค์กรในรัฐสภาของพรรคการเมืองกำหนดขึ้น แม้ในเรื่องใดที่สมาชิกสภาสามัญมีความเห็นแย้งหรือไม่เห็นด้วยกับแนวทางที่องค์กรในรัฐสภาของพรรคการเมืองกำหนด สมาชิกสภาสามัญก็จำเป็นจะต้องยอมละเว้นแนวทางตามความคิดเห็นของตนและปฏิบัติตามยึดถือแนวทางของพรรคการเมือง ในการทำหน้าที่เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจในทางรัฐสภาของพรรคการเมืองตามแนวนโยบายที่ได้ประกาศต่อประชาชน ด้วยเหตุผลหลักในความสำเร็จ จะเห็นได้จากความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับสมาชิกของพรรคการเมืองในอังกฤษมุ่งเน้นเรื่องการรักษาระเบียบวินัยของสมาชิกเป็นอย่างมาก สมาชิกสภาสามัญซึ่งมีสถานะเทียบได้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบกฎหมายไทย จะมีสถานะทางกฎหมายเป็นลักษณะผู้แทนของประชาชนในเขตเลือกตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ในสภาสามัญ จะถูกควบคุมโดยองค์กรในรัฐสภาของพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาสามัญแต่ละคนสังกัด (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2555)

ในประเทศเยอรมนี กฎหมายพื้นฐาน (รัฐธรรมนูญ) ได้วางหลักไว้ใจความว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธรัฐของเยอรมัน เป็นผู้แทนของชนชาวเยอรมันทั้งมวลและในฐานะเช่นนี้

สมาชิกเหล่านี้ไม่ต้องมีความผูกพันใด ๆ ต่ออาณัติหรือคำชี้แนะใด ๆ และให้เชื่อฟังโนธรรมประจำใจของตนแต่เพียงประการเดียว หลักการนี้เป็นหลักการมอบอำนาจของประชาชนให้ผู้แทนมีอิสระในการตัดสินใจ (Fries Mandate) แต่กฎหมายพื้นฐานของประเทศเยอรมนีได้ให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมือง จึงเป็นระเบียบข้อบังคับพรรคการเมืองด้วยกฎหมายพื้นฐาน (Grundgesetz) วางหลักไว้ว่า ระเบียบข้อบังคับภายในพรรคการเมืองจะต้องสอดคล้องกับหลักการในระบอบประชาธิปไตย แม้จะมีได้บังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง แต่ผลก็คือ ผู้สมัครอิสระที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองนั้น พบว่าไม่ได้รับการเลือกตั้งเลย แต่หากผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองจะมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่า โครงสร้างของอำนาจหน้าที่ของพรรคการเมืองย่อมเป็นการยืนยันได้ว่าระบบพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ส่งผลให้ระบบพรรคการเมืองและระบบการเลือกตั้งบุคคลผู้มาทำหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเข้มแข็งค้ำยันระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศเยอรมนี พรรคการเมืองปัจจุบันนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพึงพาพรรคการเมืองเป็นอย่างมากในการที่จะรับเลือกตั้ง จึงไม่จำเป็นที่สมาชิกจะฝ่าฝืนมติของพรรคการเมือง และพรรคการเมืองจำเป็นจะต้องควบคุมสมาชิกให้ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองอย่างเข้มงวดเพราะต้องมีการต่อสู้กันทางการเมืองระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ประกอบกับบทบาททางด้านนิติบัญญัติในรัฐสมัยใหม่ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความจำเป็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละฝ่ายต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน วินัยพรรคการเมืองจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น การให้หลักประกันการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาจึงเป็นแต่เพียงการกำหนดสถานะทางกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น (อุดม หมีเทศ, 2542)

จากประเด็นการศึกษาหลักการการรับรองหลักความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาของประเทศอังกฤษ และประเทศเยอรมนี ดังกล่าว หากศึกษาเชิงเปรียบเทียบระบบพรรคการเมืองไทยภายใต้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับการมีหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาไว้ในมาตรา 114 มีสาระสำคัญดังนี้สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งเป็นการให้หลักประกันการกำหนดสถานะทางกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ย้อนแย้งกับการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัด พรรคการเมืองที่ต้องผูกพันกับมติของพรรคการเมือง การมีหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวส่งผลในทางปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถฝ่าฝืนมติพรรคการเมืองที่ตนเองเป็นสมาชิก เป็นการ

ปฏิบัติขัดต่อความไว้วางใจของประชาชนที่เลือกพรรคการเมืองนั้น ๆ เป็นตัวแทนประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคการเมืองมีบทบาทหน้าที่สรรหาบุคคลมาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้มีโอกาสเป็นรัฐบาลบริหารประเทศภายใต้กรอบนโยบายที่นำเสนอต่อประชาชน หากชนะการเลือกตั้ง และต้องพร้อมทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านหากแพ้การเลือกตั้งด้วยระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาจะเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกได้รับเลือกตั้งมากที่สุดเป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองที่ไม่ได้เข้าร่วมรัฐบาล ก็จะทำหน้าที่ในการตรวจสอบ การทำงานของฝ่ายรัฐบาลและควบคุมให้ฝ่ายบริหารดำเนินการบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา (เสนีย์ คำสุข, 2560) ดังนั้น มติพรรคการเมืองนั้นจึงมีความสำคัญ สำหรับการรักษาความเป็นเอกภาพของพรรคตามเจตจำนงของประชาชนผู้เลือกพรรคการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทยจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งแตกต่างในทางปฏิบัติกับหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกของประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนีที่กำหนดไว้เป็นเพียงสถานะทางกฎหมายเท่านั้น

2. ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทยกรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ส่งผลทำให้เกิดปัญหาดังนี้

2.1 ปัญหาในเชิงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยพบว่า

ประการแรก ไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการสร้างความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองและการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมือง กล่าวคือ สมาชิกพรรคการเมืองเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมืองและมีลักษณะร่วมกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น ทศนคติอุดมการณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรวมกันของพรรคการเมือง หลักการสำคัญในการสร้างพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองและเกิดความเข้มแข็งกับพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ๆ มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้พรรคการเมืองมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในภาระกิจกรรมของพรรคการเมืองในเชิงความคิดหรือมุมมองต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมกันภายใต้สิ่งที่เรียกว่ามติพรรคการเมือง การที่สมาชิกพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่ ย่อมส่งผลให้โครงสร้างหลักการตามแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการสร้างความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองไม่สามารถเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้ ทำให้พรรคการเมือง ไม่มีการรักษาระเบียบวินัยของพรรคการเมือง ไม่สอดคล้องกับการสร้างให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งที่เป็นกลไกสำคัญเชื่อมโยงกับประชาชนและความเป็นสถาบันทางการเมือง

ประการที่สอง ไม่สอดคล้องกับหลักการความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่เป็นสถาบันที่คู่ระบบการเมืองสมัยใหม่และเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในขั้นตอนของกระบวนการทางการเมือง ความสำคัญของพรรคการเมือง ไม่เพียงแต่เป็นที่ยอมรับในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แม้ในประเทศที่เป็นเผด็จการก็ตระหนักในคุณค่าของพรรค

การเมืองเช่นเดียวกัน บทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองมีภารกิจที่ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เลือกเฟ้นผู้สมัครรับเลือกตั้งและชักชวนให้ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้ง เพื่อเป้าหมายในการจัดตั้งรัฐบาลและทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ หรือทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลอีกทั้งสร้างผู้นำทางการเมือง โดยอาศัยกระบวนการเลือกสรรภายในระบบพรรคการเมือง บทบาทที่จะต้องควบคุมสมาชิกพรรคการเมืองให้อยู่ในระเบียบวินัย ในการอภิปรายในสภาในเรื่อง การลงมติ พรรคการเมืองจะมี ผู้ควบคุมคะแนนเสียง ทำให้เกิดระเบียบวินัยขึ้นในพรรคการเมือง ดังนั้น จากบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองข้างต้นเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนที่ช่วยให้ ประชาธิปไตยแบบผู้แทนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ พรรคการเมืองย่อมแสวงหาจุดร่วมที่ทุก ฝ่ายยอมรับได้ภายใต้มติพรรคการเมือง

ประการที่สาม ไม่สอดคล้องกับหลักการเสียงข้างมาก กล่าวคือ การปกครองแบบ ประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยหลักเสียงข้างมาก ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนว่าการตัดสินใจโดยเสียงข้าง มากเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะเสียงส่วนใหญ่เห็นชอบด้วยวิธีการดังกล่าว ระบบพรรคการเมืองจึงจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยพื้นฐานหลักการของเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในการควบคุมสมาชิกของพรรค การเมืองให้อยู่ในระเบียบวินัย มติพรรคการเมืองนั้นแม้ไม่มีสภาพบังคับในทางกฎหมายตามที่ได้ นำเสนอไปแล้วนั้นแต่มติพรรคนั้นก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการรักษาความเป็นเอกภาพของพรรค การเมืองตามเจตจำนงของประชาชนผู้เลือกพรรคการเมือง ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แสดงเจตจำนงใน การเข้าสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งมติของพรรคการเมืองทุกพรรคย่อมอยู่บนพื้นฐานหลักการ ประชาธิปไตยในหลักเสียงข้างมาก เมื่อพรรคการเมืองมีมติเสียงข้างมากกำหนดทิศทางการทำงาน ของพรรคการเมืองแล้ว สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็น อันหนึ่งอันเดียวของสมาชิก หากมีความเห็นแย้งหรือแตกต่างก็พิจารณาหาประเด็นข้อสรุปร่วมกัน ภายใต้มติของพรรคการเมือง

ประการที่สี่ ไม่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยม ซึ่งเป็นทฤษฎี ที่ถูกใช้ในการจัดทำรัฐธรรมนูญของรัฐสมัยใหม่ ที่เป็นเครื่องมือในการจำกัดอำนาจของผู้ปกครอง คุ่มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และสร้างเสถียรภาพในการดำเนินงานให้กับรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็น มีมาตรการเสริมสร้างต่าง ๆ เช่น สร้างระบบให้มีการล้มรัฐบาลได้ยากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีเชิงสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่าการดำเนินการของพรรคการเมืองเป็นหัวใจหลัก สำคัญในระบบประชาธิปไตย ที่เป็นองค์กรในกระบวนการทางการเมืองที่จะรวบรวมเจตนารมณ์ ทัวไป (General Will) ของประชาชน หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ปฏิบัติตามมติของพรรค การเมืองโดยเฉพาะพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลที่ต้องการการดำเนินงานนโยบายของพรรคการเมืองให้ เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ ย่อมทำให้ภารกิจของพรรคการเมืองในฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถดำเนินงานได้ ตามวัตถุประสงค์ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารที่ใช้อำนาจการบริหารประเทศ การที่มีหลักการรับรองหลัก ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ของสมาชิกรัฐสภาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560 มาตรา 114 ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยม ที่ต้องการสร้างการมีเสถียรภาพของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดินและความมีวินัยของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาล

2.2 ปัญหาในเชิงปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า

ประการแรก ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของรัฐบาล ด้วยความเคารพต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มีเจตนารมณ์ในการวางกลไก ดังกล่าวไว้ในมาตรา 114 เพื่อเป็นความพยายามคุ้มครองเอกสิทธิ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการลงมติต่าง ๆ ที่อาจจะไม่ตรงกับมติพรรคการเมือง อันเป็นการให้หลักประกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่ามีเสรีภาพในการลงมติในสภาและมีหลักประกันที่จะออกเสียงแตกต่างจากมติของพรรคการเมืองในระดับหนึ่ง แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 จะไม่ได้ระบุว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องปฏิบัติตามมติพรรคแต่การปฏิบัติตามมติพรรคก็ถือเป็นลักษณะการมีจริยธรรมข้อหนึ่งของนักการเมืองที่ต้องมีต่อพรรคการเมืองและประชาชน ด้วยเหตุผลที่ว่าพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดอยู่นั้น ได้รับอาณัติมอบหมายจากประชาชนในการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้ ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองย่อมมีหน้าที่ในทางมโนธรรมสำนึกในการที่จะร่วมกับสมาชิกพรรคการเมืองคนอื่นของพรรคการเมืองนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ประกาศไว้กับประชาชนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนจึงไม่อาจแยกออกจากเจตจำนงที่ประชาชนมอบให้กับพรรคการเมืองหากมีความเห็นที่แตกต่างกันก็สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้ภายใต้ มติพรรคการเมือง โดยไม่สร้างความเห็นที่แตกต่างนั้นจนเกิดความขัดแย้งทางการเมืองของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ๆ และการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองจะเกิดความไม่เป็นเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมืองในระบบรัฐสภา หากพรรคการเมืองใดมีมติให้ความเห็นชอบในเรื่องใด ไม่ว่าจะเป็นการเสนอกฎหมายการควบคุมและตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ หากสมาชิกพรรคการเมืองนั้นกลับอาศัยหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ในการลงมติต่าง ๆ ไม่เห็นด้วยกับมติของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ที่มีมติสนับสนุน ให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การขัดมติของพรรคการเมืองของตนเอง ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบในทางปฏิบัติงานของระบบรัฐสภา เป็นการเปิดช่องทางให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้น มติพรรคการเมือง ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ผ่านระบบพรรคการเมือง รัฐธรรมนูญควรออกแบบพรรคการเมืองให้มีเสถียรภาพและความเข้มแข็งเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน

ประการที่สอง ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการไม่มีเสถียรภาพการทำงานของรัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหาร โดยหลักการในระบบรัฐสภาแบบการเมืองไทย ให้ฝ่ายบริหารมาจากพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก และส่วนมากฝ่ายบริหารเป็นลักษณะรัฐบาลผสม (Coalition Government) เพราะ

ไม่มีพรรคการเมืองใดชนะการเลือกตั้งได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภา จึงต้องมีการรวบรวมพรรคการเมืองอื่นให้ได้เสียงข้างมากในสภา และทุกพรรคการเมืองที่จะรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากขึ้นบริหารประเทศจะต้องมีมติของพรรคการเมืองของตนเอง ในการพิจารณาว่าหากเข้าร่วมรัฐบาลแล้ว ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนที่เลือกพรรคการเมืองของตนเข้ามาหรือไม่ กรณีพรรคร่วมรัฐบาล หากสมาชิกคนใดที่อยู่กับพรรคร่วมรัฐบาล ไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของตนเองย่อมจะเกิดความไม่มีเสถียรภาพและความไม่มั่นคงของรัฐบาล และกรณีพรรคฝ่ายค้านหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่อยู่กับพรรคการเมืองร่วมฝ่ายค้านไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของตน ก็จะทำให้กลไกการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารมีความอ่อนแอลง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการการถ่วงดุลอำนาจในระบบรัฐสภาอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ

ประการที่สาม ทำให้เกิดปัญหาเป็นการทำลายระบบพรรคการเมืองในระบบรัฐสภา และทำให้เกิดการขาดระเบียบวินัยภายในพรรคการเมือง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในการสร้างความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองให้มีความอ่อนแอลง การสร้างให้พรรคการเมือง มีเสถียรภาพมีความเข้มแข็งและความเป็นสถาบันทางการเมือง รัฐธรรมนูญต้องมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผูกโยงบทบาทสถานภาพของพรรคการเมืองเป็นอย่างมาก หลักการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองลงมติได้อย่างอิสระ ยังส่งผลเป็นในลักษณะย้อนแย้งกับหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญที่กำหนด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องสังกัดพรรคการเมืองอันเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า พรรคการเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการเมืองไทยที่จะต้องมีความเสถียรภาพและความเป็นสถาบันทางการเมือง

ผลการวิจัยภาคสนาม (Field Research)

วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายมหาชน ส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตามประเด็นงานวิจัย ได้ผลสรุปดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นคำถาม “ท่านเห็นวามติพรรคการเมืองมีความสำคัญอย่างไร” ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มีความเห็นในหลักการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีรายละเอียดแตกต่างกัน โดยฝ่ายแรกมีความเห็นว่า มติพรรคสำคัญสำหรับการรักษาความเป็นเอกภาพของพรรคตามเจตจำนงของประชาชนผู้เลือกพรรคการเมืองนั้นและสะท้อนถึงบทบาทของพรรคการเมืองที่เป็นการรวมกลุ่มของผู้มีอุดมการณ์ในทางการเมืองร่วมกัน ส่วนฝ่ายที่สองได้ให้ความหมายว่า มติพรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญ แต่อาจจะมิสภาพเป็นเหมือนคำสั่งบังคับของผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องปฏิบัติตาม ซึ่งอาจจะขัดต่อแนวคิดของของสมาชิกดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ที่มาและเหตุผลของมติพรรคการเมืองจะต้องมีความชอบธรรมที่จะช่วยสร้างธรรมเนียมปฏิบัติในระบบพรรคการเมืองอย่างแท้จริง

ประเด็นที่ 2 ประเด็นคำถาม “ท่านเห็นว่า ปัญหาของไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทย ส่งผลกระทบต่อการทำงานระบบรัฐสภาหรือไม่อย่างไร” จากประเด็นคำถามดังกล่าว ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน มีความเห็นว่า ปัญหาของไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทย ส่งผลกระทบต่อการทำงานระบบรัฐสภาอย่างเด่นชัดเกิดความไม่มีเสถียรภาพของการทำงานรัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารที่ต้องการเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทน

ประเด็นที่ 3 ประเด็นคำถาม “ท่านเห็นว่าปัญหาของไม่ปฏิบัติตามมติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่งผลกระทบต่อความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองหรือไม่อย่างไร” ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองกลุ่ม ฝ่ายแรก ท่านมีความเห็นว่า พรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญอย่างมาก ที่มีแนวความคิดในเชิงนโยบายรวมกัน ภายในหลักการเสียงข้างมาก นั่นก็คือ มติพรรคการเมือง การไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า การที่ไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมือง ถ้ากระทำภายใต้ความเห็นที่แตกต่างโดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมหลักประชาธิปไตยภายในพรรคการเมืองไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง

ประเด็นที่ 4 ประเด็นคำถาม “ท่านเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทย ต้องปฏิบัติตามมติของพรรคการเมืองหรือไม่” ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกมีความเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องปฏิบัติตามมติของพรรคการเมือง แต่ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน มีความเห็นที่แตกต่าง กล่าวคือ พรรคการเมืองเป็นกลไกพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในทุกระบบการเมือง การให้การรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสมาชิกพรรคการเมืองย่อมส่งผลให้ไม่ถูกรวบอำนาจโดยมติพรรคการเมืองที่จะก่อให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรคการเมือง

ประเด็นที่ 5 ประเด็นคำถาม “ท่านเห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ควรมีการแก้ไขให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทยต้องปฏิบัติตามมติของพรรคการเมืองหรือไม่” ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกเห็นว่ามติพรรคการเมืองแม้ไม่มีบทนิยามอยู่ในกฎหมายและสภาพบังคับต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าต้องปฏิบัติตาม ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ควรมีการแก้ไขให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองไทยต้องปฏิบัติตามมติของพรรคการเมือง แต่มีผู้ทรงคุณวุฒิอีกฝ่ายหนึ่ง กลับมีความเห็นที่แตกต่าง กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะกระทำการใด ๆ ในนามของรัฐหรือชาติ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาเปรียบเทียบหลักการการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาของหลักกฎหมายประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมันนี กับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560

ตารางที่ 1 หลักการการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาของหลักกฎหมายประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมันนี ศึกษาเชิงเปรียบเทียบ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญ / ประเทศ	การกำหนดหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภา	ผลในทางปฏิบัติ
กฎหมายรัฐธรรมนูญประเทศอังกฤษ	ระบบกฎหมายอังกฤษ มีหลักรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภามีลักษณะเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ที่เกิดขึ้นจากวิวัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภากับพรรคการเมืองที่ตนสังกัด	หากสมาชิกสภาสามัญยังคงมีความต้องการลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาสามัญย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องลงมติในแนวทางที่พรรคการเมืองกำหนด
กฎหมายพื้นฐานของเยอรมัน	สมาชิกของสภามุขมนตรีเยอรมันได้รับเลือกตั้งทั่วไปเป็นผู้แทนของปวงชนชาวเยอรมันทั้งหมด ไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายใด ๆ และอยู่ใต้อนุธรรมของตนเองเท่านั้น	การให้หลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาเป็นเพียงการกำหนดสถานะทางกฎหมายเท่านั้น
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	มีหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาศัยหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองที่ตนสังกัด

2. ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกรณีศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อาจส่งผลทำให้เกิดปัญหา 2 ประการ

2.1 ปัญหาในเชิงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ผลสรุปได้ดังนี้

ประการแรก การไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองว่าด้วยความเป็นสถาบันและหลักการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมือง ส่งผลกระทบในการรักษาวินัยและโครงสร้างของพรรคการเมืองที่จะมีการพัฒนาการให้เป็นสถาบันการเมือง ที่แสดงถึงลักษณะอุดมการณ์ทางการเมือง มีกระบวนการ

กิจกรรมทางการเมืองเป็นสื่อกลางยึดโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและมีอิทธิพลเหนือรัฐบาลผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีกระบวนการคัดสรรผ่านระบบพรรคการเมือง อีกทั้งไม่สอดคล้องกับแนวคิดความสำคัญบทบาทของพรรคการเมืองที่เป็นสถาบันที่คู่กับระบบการเมืองสมัยใหม่เป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ทางด้านการเมือง และไม่สอดคล้องกับแนวคิดความสำคัญบทบาทของพรรคการเมือง เป็นการลดทอนบทบาทของพรรคการเมืองในแง่แนวคิด และไม่เป็นไปตามหลักการเสียงข้างมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อพรรคการเมืองได้มีมติเสียงข้างมากกำหนดทิศทางการทำงานของพรรคการเมืองแล้วสมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของสมาชิก หากมีความเห็นแย้งหรือแตกต่างก็พิจารณาหาประเด็นข้อสรุปร่วมกันภายใต้มติของพรรคการเมือง ในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอิสระกับมติพรรคการเมืองของตนเอง เป็นการขัดแย้งกับหลักประชาธิปไตยโดยเสียงข้างมากที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้น ประการสุดท้าย การไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยไม่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยม ที่ต้องการให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ ส่งผลให้ภารกิจของฝ่ายรัฐบาลสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ปฏิบัติตามมติพรรคการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาล ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยมที่ต้องการเสริมสร้างเสถียรภาพของรัฐบาลที่ใช้อำนาจฝ่ายบริหารซึ่งมีฐานที่มาจากกาเลือกตั้งจากประชาชนผ่านกลไกของระบบพรรคการเมือง

2.2) ปัญหาในเชิงปฏิบัติ ผลสรุปได้ ดังนี้

ประการแรก เกิดปัญหาในการทำงานในระบบรัฐสภา หากพรรคการเมืองใดมีมติให้ความเห็นชอบในเรื่องใด ไม่ว่าจะเป็นให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ สมาชิกพรรคการเมืองนั้นกลับอาศัยหลักการรับรองหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ ในการลงมติต่าง ๆ ไม่เห็นด้วยกับมติของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ที่มีมติสนับสนุนย่อมก่อให้เกิดผลกระทบในทางปฏิบัติงานของระบบรัฐสภา ประการที่สอง อาจส่งผลทำให้เกิดปัญหาการไม่มีเสถียรภาพการทำงานของรัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารและปัญหาของการทำหน้าที่ฝ่ายตรวจสอบรัฐบาล คือ ฝ่ายค้านหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่สังกัดอยู่กับพรรคร่วมรัฐบาล ไม่ปฏิบัติตามมติของพรรคการเมืองของตนเองที่สนับสนุนรัฐบาลในประเด็นดังกล่าว ย่อมส่งผลให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาลในทางตรงกันข้าม หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกับพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ไม่ปฏิบัติตามมติของพรรคการเมืองของตนเอง ก็จะทำให้กลไกการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารมีความอ่อนแอลง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการการถ่วงดุลอำนาจในระบบรัฐสภา ประการที่สาม เป็นการทำลายระบบพรรคการเมืองให้มีความอ่อนแอลงและขาดระเบียบวินัยภายในพรรคการเมือง ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ควรที่จะควบคุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ปฏิบัติตามมติของพรรคการเมือง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของระบบพรรคการเมืองไทยในทุกมิติ
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาผลกระทบหากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัด

เอกสารอ้างอิง

- Chaiyaporn, C., Thananithichoti, S., & Udomariyasap, B. (2020). *Khwāmpen sathāban khoṅg phakkānmuāng kap kānphatthana prachāthipatai. [The Institutional of Political Parties and the Development of Democracy]*. Bangkok: King Rama Pokklao Institute.
- ไชยันต์ ไชยพร, สติธร ธนานิธิโชติ, และบุหลันฉาย อุดมอริยทรัพย์. (2563). *ความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Chinbenchaphut, K. (2012). *Kotmaī ratthammanuṇ lāe sathāban kān muāng chan suṅg. [Constitutional Law and Higher Political Institutions]*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- กิจบติ ชินเบญจภูษ. (2555). *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Chumpa, M. (2016). *Lak kotmaī ratthammanuṇ. [Principles of Constitutional Law]*. Bangkok: Law Publishing House.
- มานิตย์ จุ่มปา. (2559). *หลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- Khamsukho, S. (2019). *Wikhroṇ boṛibot phakkānmuāng phāitai kroṇ khoṅg ratthammanuṇ hāeng rāchā'ānāchak Thai Phutthasakkarāṭ 2560. [Analyzing the Context of Political Parties within the Framework of the Constitution of the Kingdom of Thailand 2017]*. *Parliament*, 67(1), 55-75.
- เสนีย์ คำสุข. (2562). *วิเคราะห์บริบทพรรคการเมืองภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. *รัฐสภาสาร*, 67(1), 55-75.
- Meethet, U. (1999). *Kān patibat nāthī khoṅg samāchik saphā phuthāen rātsadoṇ kap mati khoṅg phakkānmuāng. [Performance of Duties of Members of the House of Representatives and the Resolution of Political Parties in 1999]*. (Master's thesis, Graduate University of Business).

- อุดม หมีเทศ. (2542). *การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับมติของพรรคการเมือง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- Paengphu, P. (2014). Næōkhīt ratthammanūn niyom thāmklāng kān plīan phān khōng ratthammanūn hæng ratcha ‘ānāchak Thai (chabap chuākhrāo) Phutthasakkarat sōngphanharōjhasipchet. [The Concept of Constitutionalism in the Transition of the Constitution of the Kingdom of Thailand (Provisional Version) 2014]. *Journal of Law Mae Fah Luang University*, 2(1), 17-53.
- พิมลกร แสงฟู. (2562). แนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมท่ามกลางการเปลี่ยนผ่านของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*, 2(1), 17-53.
- Phakhirat, W. (2012). *Botbat læ ‘amnāt nāthī khōng samā chi kōt ratthasaphā nai kān raksa winai phakkānmuāng læ kān ti nāthī nai thāna phūthæn puāng chon*. [The Role and Authority of Members of Parliament in Maintaining Political Party Discipline and Performing their Duties as Representatives of the People]. Bangkok: Office of the Constitutional Court.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). *บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกพรรคการเมืองในการรักษาวินัยพรรคการเมืองและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนปวงชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- Ruanjaidee, P. (2010). *Kotmaī wādūai phakkānmuāng*. [Law on Political Parties]. (2nd ed.). Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- พัฒนา เรือนใจดี. (2553). *กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Singkhaneti, B. (2015). *Lak phūnthān kiēokap sitthi serīphāp læ saksi khwāmpen manut*. [Basic Principles of Rights, Freedom, and Human Dignity]. Bangkok: Vinyuchon Publishing House.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2558). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- Thananithichot, S. (2012). *Kānsāng khwām khēm khæng hai kae phakkānmuāng Thai*. [Strengthening Political Parties in Thailand]. Bangkok: King Rama Pokklao Institute.
- สตีธร ธนานิธิโชติ. (2555). *การสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรคการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

การออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
SYSTEM DESIGN, ACADEMIC SERVICES, TEST TYPE, VERIFICATION,
COLLEGE OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY, KING MONGKUT'S UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY NORTH BANGKOK

มารุต้า พลชักซ้าย¹

Maruta Polsaksai¹

(Received: January 20, 2025 ; Revised: February 14, 2025 ; Accepted: April 9, 2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Development Research) แบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและประเมินคุณภาพการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 24 คน จาก 9 หน่วยงาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการให้ออกแบบระบบและแบบประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบ วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัย พบว่า ด้านความต้องการให้ออกแบบระบบโดยผู้ปฏิบัติงานหรือกลุ่มผู้ใช้งานระบบมีความต้องการอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.00 ด้านคุณภาพการออกแบบระบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านระบบของวิทยาลัย มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.43 และด้านความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบโดยผู้ปฏิบัติงานหรือกลุ่มผู้ใช้งานระบบ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.30

คำสำคัญ : การออกแบบระบบ คุณภาพการออกแบบ งานบริการวิชาการ

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
General Administration Officer, College of Industrial Technology, King Mongkut's University of
Technology North Bangkok . e-mail: Maruta.p@cit.kmutnb.ac.th

Abstract

The purpose of this study was to investigate the needs and assess the quality of the design of the academic service system, specifically the testing and inspection services, at the College of Industrial Technology, King Mongkut's University of Technology North Bangkok. The sample was 24 individuals from 9 departments using purposive sampling. The instrument was a questionnaire. The statistical analyzes were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results showed that the need for system design, as expressed by operators or system users, was the highest, with an average of 5.00 and a standard deviation of 0.00. The quality of system designed by system experts of the college was the highest, with an average of 4.78 and a standard deviation of 0.43. The satisfaction with the system design, as expressed by operators or system users, was also the highest, with an average of 4.90 and a standard deviation of 0.30.

Keywords : System Design, Quality of Design, Academic Services

บทนำ

การบริการวิชาการแก่สังคม เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่หน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการแก่ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก หรือเป็นการดำเนินการภายในสถาบันอุดมศึกษาเอง แต่ผู้เข้าร่วมมาจากภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (วทอ.) เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมตามภารกิจหลัก และยุทธศาสตร์ทั้งหมด 11 ประเภท ในการนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและปัญหาจากการดำเนินงานบริการวิชาการประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่ผ่านมาระบบการดำเนินงานแบบเดิมเป็นการใช้กระดาษในการดำเนินงาน e-document ทำให้เกิดความล่าช้าและเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานบ่อยครั้ง และในปัจจุบันยังไม่มีให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวประกอบกับผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านงานบริการวิชาการด้วยแล้ว จึงมีความประสงค์และตั้งใจจะดำเนินงานวิจัยนี้สำคัญ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการนำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ให้สามารถทำงานต่าง ๆ โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบ electronic form อีกทั้งให้วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ได้มีระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่ม

ผู้ใช้งาน และยังเป็นการเอื้อประโยชน์ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดในกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงประเภทงานบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
จำนวน 11 ประเภท 14 รหัสกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ประเภทงานบริการวิชาการ	รหัสกิจกรรมในระบบ บัญชี 3 มิติ
1. การฝึกอบรม สัมมนา อภิปราย และบรรยาย	9000050 ฝึกอบรม สัมมนา และบรรยาย
2. การทดสอบ ตรวจสอบ	9000046 ทดสอบ ตรวจสอบ
3. การค้นคว้า สำรวจ วิเคราะห์	9000045 การค้นคว้า สำรวจ วิเคราะห์
4. การวางระบบ ออกแบบ ผลิต ประดิษฐ์ สร้างต้นแบบ	9000048 การวางระบบ ออกแบบ 9000047 ผลิต ประดิษฐ์ สร้างเครื่อง ต้นแบบ 9000051 ผลิตสื่อ
5. การให้คำปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพ	9000049 ให้คำปรึกษาทางวิชาการ
6. การให้บริการวิจัย	9000501 การให้บริการวิจัย
7. การบริการเกี่ยวกับหลักสูตรและการ เรียนการสอน	9000502 การบริการเกี่ยวกับหลักสูตรและการ เรียนการสอน
8. การเขียนงานวิชาการและงานแปล	9000503 การเขียนงานวิชาการและงานแปล
9. การบริการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา	9000504 การบริการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา
10. การบริการสารสนเทศ	9000505 การบริการสารสนเทศ
11. การบริการวิชาการอื่น ๆ	9000506 การบริการวิชาการอื่น ๆ 9000052 ครู ผู้สอน วิทยากร

ที่มา: (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2552)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการออกแบบออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบงานบริการวิชาการประเภทอื่น

วิธีการวิจัย

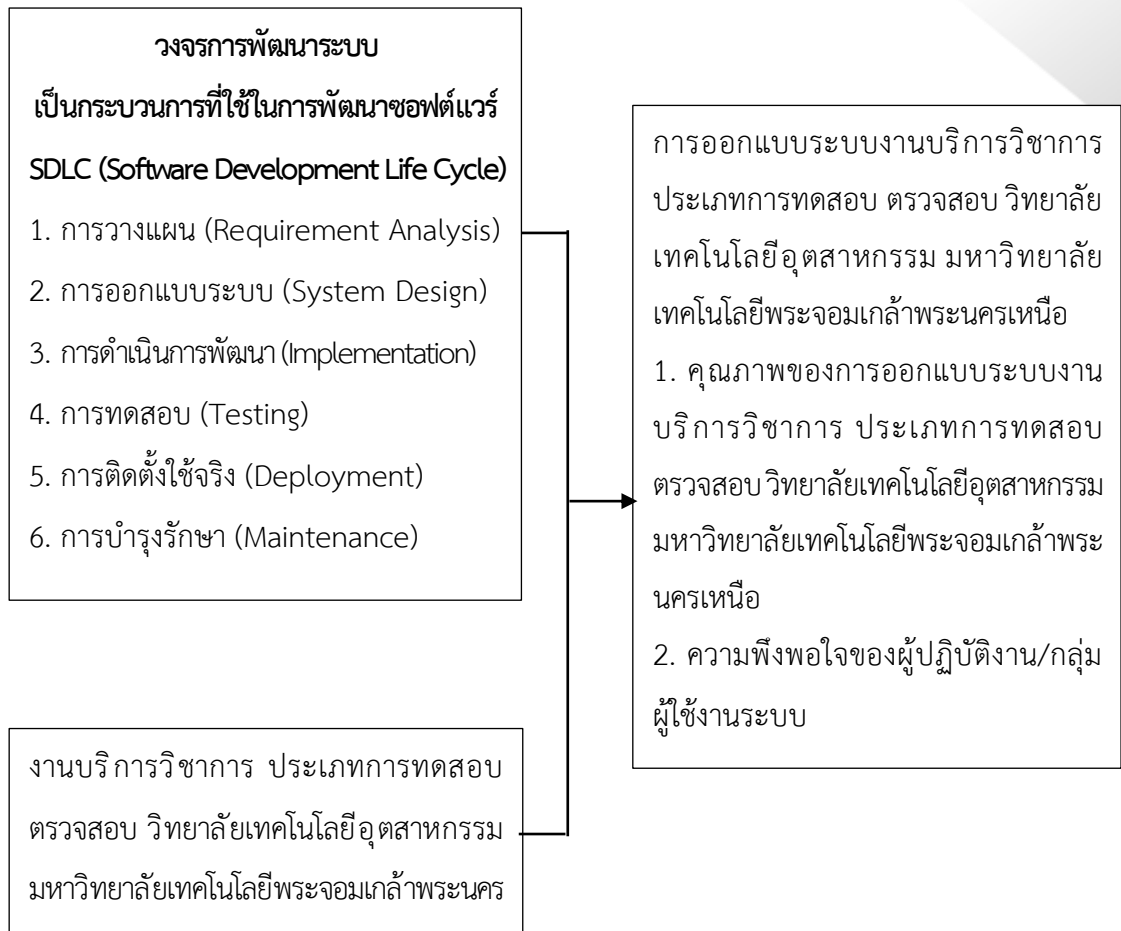
ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ เน้นการออกแบบและพัฒนาระบบตามแนวคิดวงจรการพัฒนาระบบ SDLC (Software Development Life Cycle) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นมาตรฐาน โดยเริ่มจากการวางแผน การออกแบบระบบ การดำเนินการพัฒนา การทดสอบ และการติดตั้งใช้จริง (สมจิตร อาจอินทร์ และ งามนิจ อาจอินทร์ (พิสิษฐเจริญทัต), 2549)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาควิชา วิศวกร เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 24 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567

ขอบเขตด้านสถานที่ ประกอบด้วยหน่วยงานภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 9 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- (1) งานประลองโยธาและก่อสร้าง (CC) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม
- (2) งานประลองวัสดุวิศวกรรม (MTL) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องกล
- (3) งานประลองวัดละเอียดและสอบเทียบขนาด (DMAC) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องกล
- (4) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมพอลิเมอร์ (PoET) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องกล
- (5) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กำลัง (PnET) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้า
- (6) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอุตสาหกรรม (InET) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอุตสาหกรรม
- (7) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมการทำความเย็นและการปรับอากาศ (RAET) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องต้นกำลัง
- (8) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมการเชื่อม (WDETS) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมการเชื่อม
- (9) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (EnET) ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเมินการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ติดตั้งระบบบน Server ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจัดเตรียมไว้ให้
2. ออกแบบระบบให้รองรับการทำงานแบบ Responsive Web Design
3. พัฒนาด้วยสถาปัตยกรรมแบบ Model-View-Controller หรือดีกว่า
4. กำหนดให้มีลบและแก้ไขค่าทดสอบ/ตรวจสอบได้
5. สามารถเพิ่มรายการข้อเสนอประมาณการค่าทดสอบ/ตรวจสอบได้มากกว่า 1 รายการ
6. สามารถออกรายงานแบบข้อเสนอประมาณการค่าทดสอบ/ตรวจสอบ เป็นไฟล์ pdf ได้
7. สามารถเข้าสู่ระบบผ่าน API ได้
8. สามารถจัดการภาควิชาได้
9. สามารถจัดการงานประลอง/สาขาวิชาได้

10. สามารถจัดการค่าทดสอบ/ตรวจสอบได้
11. สามารถจัดการเงินสะสมค่าทดสอบ/ตรวจสอบได้
12. สามารถจัดการผู้ใช้งานได้
13. ออกแบบฟอร์มขอเสนอประมาณการค่าทดสอบ/ตรวจสอบ
14. สามารถแก้ไขข้อมูลเช่น เบอร์ภายใน,สังกัด
15. สามารถแก้ไขแบบฟอร์มขอเสนอประมาณการค่าทดสอบ/ตรวจสอบได้
16. สามารถตรวจเงินเหลือจ่ายสะสมภาควิชาได้
17. สามารถตรวจสอบเงินเหลือจ่ายสะสมคณะได้

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการให้ออกแบบ และความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำแนกตาม เพศ และหน่วยงาน/สังกัด

ส่วนที่ 2 ความต้องการให้ออกแบบระบบ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้รับบริการงานบริการวิชาการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. แบบประเมินคุณภาพการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มีรายละเอียดดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยจะใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความต้องการ/มีความพึงพอใจ/มีคุณภาพในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความต้องการ/มีความพึงพอใจ/มีคุณภาพในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความต้องการ/มีความพึงพอใจ/มีคุณภาพในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความต้องการ/มีความพึงพอใจ/มีคุณภาพในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความต้องการ/มีความพึงพอใจ/มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

การรวบรวมข้อมูล

1. จากเอกสารงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วในปีงบประมาณ 2566 และปีงบประมาณ 2567

2. จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาควิชา วิศวกร เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 24 คน จาก 9 หน่วยงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ด้านความต้องการให้ออกแบบระบบ ประเมินระดับความต้องการโดยผู้ปฏิบัติงาน/กลุ่มผู้ใช้งานระบบ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านความต้องการให้ออกแบบระบบงานบริการวิชาการ

รายการประเมินด้านความต้องการ	$\bar{x}$	sd.	ระดับความต้องการ
1. บันทึกขอเสนอประมาณราคาค่างานทดสอบ ตรวจสอบ	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
2. ใบบำเหน็จเงินค่าแรงเหมา	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
3. ใบสำคัญรับเงินค่าแรงเหมา	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
4. บันทึกขอเบิกเงินค่าตอบแทนผู้ดำเนินการงาน บริการวิชาการ	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
5. บันทึกขอเสนอประมาณราคาค่างานทดสอบ ตรวจสอบ	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
6. ความต้องการโดยรวมต่อการให้ออกแบบระบบ	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านความต้องการให้ออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภท การทดสอบ ตรวจสอบ ผู้ปฏิบัติงาน/กลุ่มผู้ใช้งานระบบมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 พบว่า ความต้องการให้ออกแบบบันทึกขอเสนอประมาณราคาค่างานทดสอบ ตรวจสอบ ความต้องการให้ออกแบบใบบำเหน็จเงินค่าแรงเหมา ความต้องการให้ออกแบบใบสำคัญรับเงินค่าแรงเหมา ความต้องการให้ออกแบบบันทึกขอเบิกเงินค่าตอบแทนผู้ดำเนินการงานบริการวิชาการ และความต้องการให้ออกแบบบันทึกขอเสนอประมาณราคาค่างานทดสอบ ตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการโดยรวมต่อการให้ออกแบบระบบ มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านคุณภาพการออกแบบระบบ ประเมินระดับคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านระบบของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านคุณภาพการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ

รายการประเมินด้านคุณภาพ	$\bar{x}$	sd.	ระดับคุณภาพ
1. การเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
2. ความง่ายต่อการใช้งาน	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
3. ความรวดเร็วในการแสดงผล	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
4. ความครบถ้วนของข้อมูล	4.67	0.47	ระดับมากที่สุด
5. ความแม่นยำในการคำนวณการเบิกจ่าย	4.77	0.42	ระดับมากที่สุด
6. ความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน	4.82	0.39	ระดับมากที่สุด
7. คุณภาพโดยรวมต่อการออกแบบระบบ	4.79	0.41	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.78	0.43	ระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านคุณภาพการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประสิทธิภาพทดสอบตรวจสอบ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 พบว่า การเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ความง่ายต่อการใช้งาน และความรวดเร็วในการแสดงผล มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ความแม่นยำในการคำนวณการเบิกจ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และความครบถ้วนของข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้ คุณภาพโดยรวมต่อการออกแบบระบบ มีค่าเฉลี่ย 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อการออกแบบระบบ ประเมินระดับความพึงพอใจโดยผู้ปฏิบัติงาน/กลุ่มผู้ใช้งาน แสดงดังตารางที่ 3

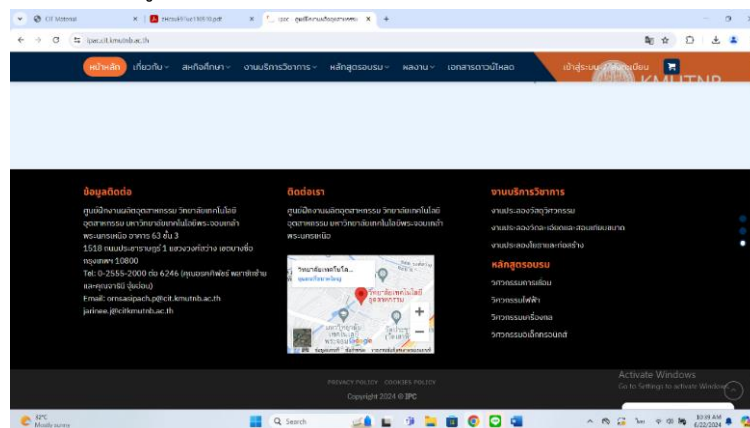
ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ

รายการประเมินด้านความพึงพอใจ	$\bar{x}$	sd.	ระดับความพึงพอใจ
1. ระบบมีความง่ายต่อการใช้งาน	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
2. ระบบทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการทำงาน	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
3. ระบบมีส่วนช่วยลดข้อผิดพลาดในการทำงาน	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
4. ระบบมีความแม่นยำในการคำนวณการเบิกจ่าย	4.87	0.29	ระดับมากที่สุด
5. ระบบมีความเหมาะสมสำหรับใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน	4.91	0.37	ระดับมากที่สุด
6. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการออกแบบระบบ	4.89	0.22	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.90	0.30	ระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภท การทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายข้อ พบว่า ระบบมีความง่ายต่อการใช้งาน, ระบบทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการทำงาน และระบบมีส่วนช่วยลดข้อผิดพลาดในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระบบมีความเหมาะสมสำหรับใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 4.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ระบบมีความแม่นยำในการคำนวณการเบิกจ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ความพึงพอใจโดยรวมต่อการออกแบบระบบ มีค่าเฉลี่ย 4.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.22 และระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

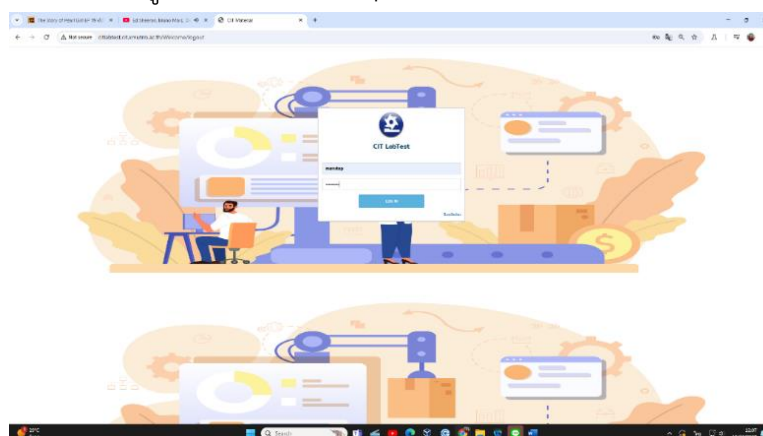
4. รูปแบบและการเข้าใช้งานระบบ

4.1 กรณีที่เข้าสู่ระบบผ่านเว็บ <https://ipac.cit.kmutnb.ac.th/> ให้ไปที่ CIT LabTest

ภาพที่ 1 เมื่อเข้าสู่ระบบด้วย <https://ipac.cit.kmutnb.ac.th/> จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

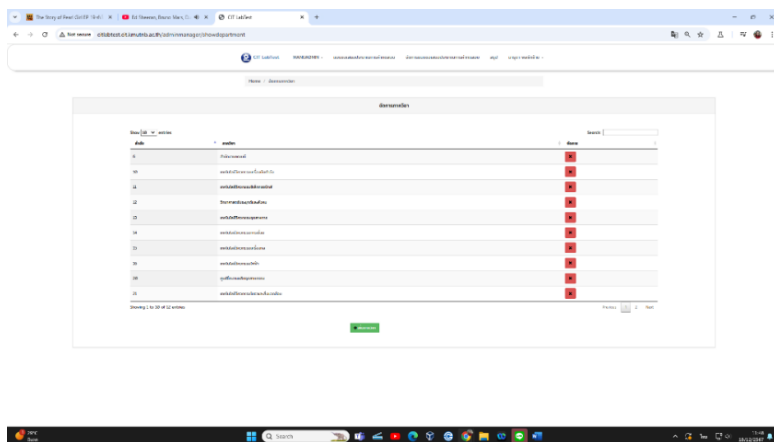
4.2 กรณีที่เข้าสู่ระบบด้วย URL <http://citlabtest.cit.kmutnb.ac.th/> (CIT LabTest)

ภาพที่ 2 เมื่อเข้าสู่ระบบด้วย URL <http://citlabtest.cit.kmutnb.ac.th/> จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

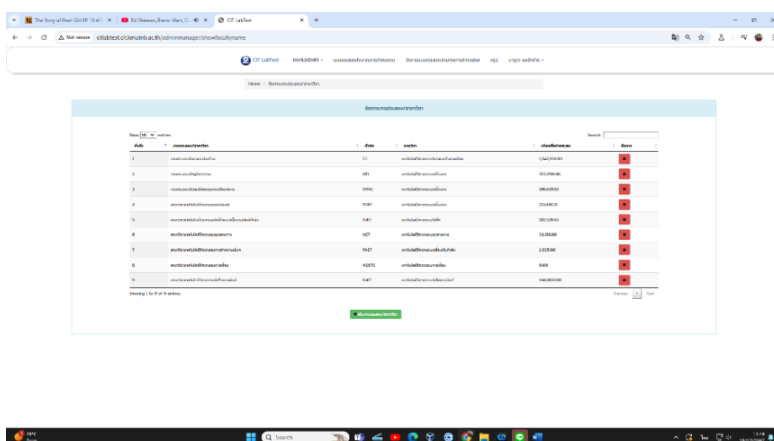
4.3 หัวข้อ MANUADMIN สำหรับกลุ่มผู้ดูแลระบบ ประกอบด้วย

- การจัดการภาควิชา

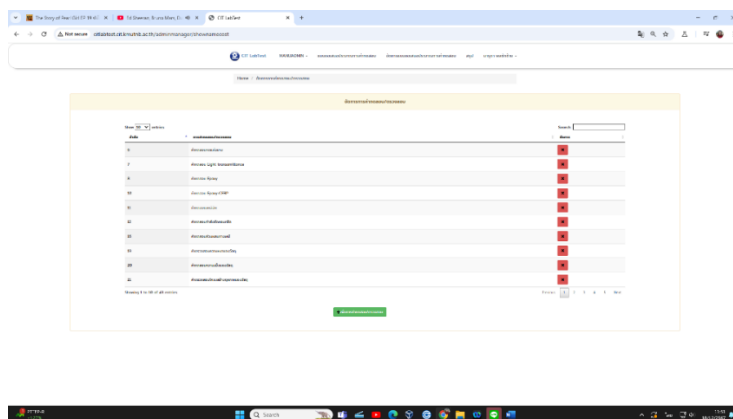
ภาพที่ 3 จัดการภาควิชา จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

- จัดการงานประลอง/สาขาวิชา

ภาพที่ 4 จัดการงานประลอง/สาขาวิชา จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

- จัดการค่าทดสอบ/ตรวจสอบ

ภาพที่ 5 จัดการค่าทดสอบ/ตรวจสอบ จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

● จัดการเงินสะสมภาควิชา

ID	ชื่อ	เลขที่บัตรประชาชน	หน่วยงาน/สายงาน	เงินสะสม	สถานะ
52	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	672.00 บาท	✓
66	นาย ชูเชน	05/2568	งานช่างเทคนิค	2,100.00 บาท	✓
68	นาย ชูเชน	05/2568	งานช่างเทคนิค	330.00 บาท	✓
69	นาย ชูเชน	442566	งานช่างเทคนิค	1,400.00 บาท	✓
70	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	840.000.00 บาท	✓
72	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	1,400.00 บาท	✓
73	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	1,400.00 บาท	✓
74	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	56,000.00 บาท	✓
77	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	5,600.000.00 บาท	✓
78	นาย ชูเชน	05/2567	งานช่างเทคนิค	200,000.00 บาท	✓

ภาพที่ 6 จัดการเงินสะสมภาควิชา จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

● จัดการผู้ใช้งาน

ID	ชื่อ	สถานะ
1	นาย ชูเชน	Active
2	นาย ชูเชน	Active
3	นาย ชูเชน	Active
4	นาย ชูเชน	Active
5	นาย ชูเชน	Active
6	นาย ชูเชน	Active
7	นาย ชูเชน	Active
8	นาย ชูเชน	Active
9	นาย ชูเชน	Active
10	นาย ชูเชน	Active

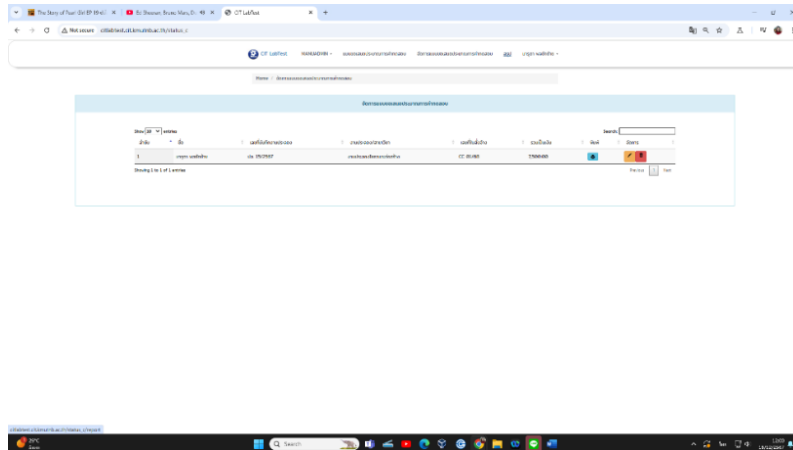
ภาพที่ 7 จัดการผู้ใช้งาน จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

4.4 หัวข้อ แบบเสนอขอประมาณการค่าทดสอบ สำหรับกลุ่มผู้ใช้งานระบบ

Item	Unit	Amount
1. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
2. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
3. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
4. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
5. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
6. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
7. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
8. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
9. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00
10. ค่าทดสอบระบบ	ครั้ง	100.00

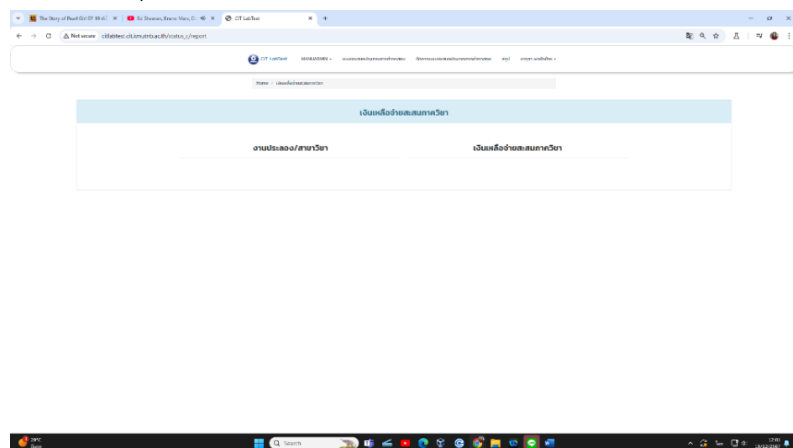
ภาพที่ 8 แบบเสนอขอประมาณการค่าทดสอบ จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

4.5 หัวข้อ จัดการแบบเสนอขอประมาณการค่าทดสอบ สำหรับกลุ่มผู้ใช้งานระบบ

ภาพที่ 9 จัดการแบบเสนอขอประมาณการค่าทดสอบ จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

4.6 หัวข้อสรุป

ภาพที่ 10 สรุป จะปรากฏหน้าจอ ตามภาพ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้พัฒนาในรูปแบบเว็บไซต์แอปพลิเคชันด้วยภาษา PHP โดยใช้แนวคิดวงจรการพัฒนาระบบ คือ SDLC (Software Development Life Cycle) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาซอฟต์แวร์ ที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การออกแบบระบบ การพัฒนา การทดสอบ การนำไปติดตั้งใช้งานจริง และคอยบำรุงรักษาหลังส่งมอบซอฟต์แวร์ กระบวนการทั้งหมดจะถูกดำเนินไปอย่างมีระบบ ระบบงานบริการวิชาการ ประเภทการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีการใช้งาน ได้แก่ การเข้าสู่ระบบ CIT LabTest (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2552) จะเข้าระบบด้วยชื่อและรหัสผ่านเดียวกับ

การเข้าสู่ระบบอีเมลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยระบบจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้ดูแลระบบ และกลุ่มผู้ใช้งานระบบ กลุ่มผู้ดูแลระบบ มีหน้าที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดการ ตรวจสอบ เพิ่ม แก้ไข ลบ และกำหนดสิทธิ์การเข้าใช้งานของผู้ใช้งานในระบบทั้งหมด รวมถึงการแจ้งผลการอนุมัติในส่วนของคุณะ ส่วนกลุ่มผู้ใช้งานระบบมีหน้าที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดทำ สร้าง และแก้ไขข้อมูลของหน่วยงานตนที่รับผิดชอบ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของวงจรการพัฒนาระบบ SDLC (Software Development Life Cycle) (สมจิตร อาจอินทร์, และงามนิจ อาจอินทร์ (พิสิษฐ เจริญทัต), 2549) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยุดา เพชรจิรโชติกุลและกรสิริณัฐ โรจนวรรณ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บแอปพลิเคชัน และงานวิจัยของกชนิกา การประเสริฐ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ออกแบบพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่วิทยาลัยชุมชน โดยได้ออกแบบและพัฒนาระบบขึ้นในรูปแบบผ่านเว็บแอปพลิเคชันที่ทำงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบ Web Service และได้นำหลักการพัฒนาระบบแบบ SDLC (System Development Life Cycle) มาใช้เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบ

ผลการประเมินการออกแบบระบบงานบริการวิชาการ ประเมินการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านความต้องการให้ออกแบบระบบ พบว่า ผู้ปฏิบัติงาน/กลุ่มผู้ใช้งานระบบ มีความต้องการให้ออกแบบระบบอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 คิดเป็นร้อยละ 100 ในด้านคุณภาพของการออกแบบระบบ พบว่า ระบบสามารถนำไปใช้งานได้จริง ทำให้วิทยาลัยมีระบบงานบริการวิชาการ ประเมินการทดสอบ ตรวจสอบ และวิทยาลัยยังได้นำระบบนี้มาใช้ในกระบวนการทำงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป โดยมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ย 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 คิดเป็นร้อยละ 95.60 ด้านความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบ พบว่า ระบบทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดในกระบวนการทำงาน หลังจากได้ทดลองใช้ระบบ โดยผู้ปฏิบัติงาน/กลุ่มผู้ใช้งานระบบมีความพึงพอใจต่อการออกแบบระบบอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 คิดเป็นร้อยละ 98 อีกทั้งระบบยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบงานบริการวิชาการประเภทอื่นได้ในบางส่วน ทั้งนี้ เนื่องจากงานบริการวิชาการแต่ละประเภทมีขั้นตอนและรูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างกัน แต่มีกระบวนการบางขั้นตอนที่ดำเนินการเหมือนกัน อาทิเช่น การขออนุมัติจัดทำงานบริการวิชาการต่อคณะ ใช้รูปแบบการดำเนินงานเหมือนกัน สามารถที่จะใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบงานบริการวิชาการประเภทอื่นได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เนื่องจากปัญหาที่ผ่านมาของผู้ปฏิบัติงานงานบริการวิชาการ ประเมินการทดสอบ ตรวจสอบ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คือ มีภาระงานที่รับผิดชอบหลากหลาย อาจจะทำให้การทำงานเกิดการผิดพลาดขึ้นได้อีก เพราะฉะนั้น วิทยาลัยควรจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้งานระบบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับผู้ปฏิบัติงานใหม่หรือผู้ที่สนใจควรจะทำการศึกษาการออกแบบระบบงานบริการ วิชาการ ประเมินการทดสอบ ตรวจสอบ ของหน่วยงานอื่น หรืองานบริการวิชาการประเภทอื่น ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อเปรียบเทียบถึงระดับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบงานบริการวิชาการของหน่วยงานนั้น ว่ามีความเหมือนหรือสอดคล้อง กับงานบริการวิชาการของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ดีสำหรับให้ บุคลากรของวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางในการทำงานวิจัยต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามสัญญาเลขที่ Res CIT0644/2023” หรือ “This Research was Funded by College of Industrial Technology, King Mongkut’s University of Technology North Bangkok. (Grant No. CIT0644/2023)

เอกสารอ้างอิง

- Ajin, S., & Ajin, N. (Pisitcharoenthat). (2549). *Lakkañ wikhrō læ ‘ōk bæp rabop thañkhōmūn [Principles of Analysis and Design of Database Systems]*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- สมจิตร อาจอินทร์, และงามนิจ อาจอินทร์ (พิสิษฐเจริญทัต). (2549). *หลักการวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Karprasert, K. (2020). *‘ōk bæp phatthanañ rabop sārasonthet phuā sanapsanun kānthamngān khōng chāonāthi wittayañlai chumchon. [Design and Develop an Information System to Support the Work of Community College Staff]*. Retrieved December 1, 2024, from <https://e-research.siam.edu/kb/design-development-and-implementation/>

- กษนิภา การประเสริฐ. (2563). *ออกแบบพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่วิทยาลัยชุมชน*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2567, จาก <https://e-research.siam.edu/kb/design-development-and-implementation/>
- King Mongkut's University of Technology, North Bangkok. (2009). *Kān bōṛikaṇ wichākāṇ*. [Academic Services]. Bangkok: Author.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2552). *การบริการวิชาการ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- Office of the Higher Education Commission. (2014). *Khūmū kānprakan khunnaphāp kānsuksā phāinai radap 'udomsuksā Phō.Sō. 2557*. [Manual of Quality Assurance of Education in Higher Education, B.E. 2557]. Bangkok: Author.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- Petchjirachotiku, W., & Rojanwan, K. (2021). *Kānsuksā kān'ōḁbæp læ phatthanā rabop sārasonthet phua kānbōṛihan chatkān rian kānsōṇ phān wēp 'æ pōḁ phali khōchan*. [Study on the Design and Development of Information Systems for Teaching and Learning Management through Web Applications]. *Journal of Narathiwat Rajanagarindra University*, 13(2), 282-302.
- วิชุดา เพชรจิรโชติกุล, และกรสิริณัฐ โรจนวรรณ. (2564). การศึกษาการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บแอปพลิเคชัน. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 13(2), 282-302.
- Srisat, B. (2010). *Kānwichai būangton*. [Preliminary research] (5th ed.). Bangkok: Suviriya Sason.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน
เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนอนุบาลตาก จังหวัดตาก
GAMIFICATION TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT TO DEVELOP ENGLISH
READING SKILL OF GRADE 3 STUDENTS IN ANUBANTAK SCHOOL, TAK PROVINCE

สโรชา อินสุข¹, เกียรติชัย สายตาคำ², ดุสฎี รังษีชัชวาล³

Sarocho Insuk¹, Kiattichai Saitakham², Dusadee Rangseechatchawan³

(Received: March 31, 2025 ; Revised: May 25, 2025 ; Accepted: June 18, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลตาก จังหวัดตาก 2) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน และ 3) เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 9 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลตาก จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน และแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษมีความ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Student, Master of Education in Learning Management Science, Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University. e-mail: sarocho.insuk@gmail.com

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: kiattichai_sai@cmru.ac.th

³ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Instructor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University.
e-mail: dusadee_ran@cmru.ac.th

เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนรู้ เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the conditions and problems of learning management to develop English reading abilities of grade 3 students at Aunbantak School, Tak Province, 2) develop a learning management plans with gamification techniques to develop reading abilities of grade 3 students, and 3) compare the pre-post learning management with gamification techniques to develop reading abilities of grade 3 students. The sample consisted of 9 English teachers and 30 grade 3 students at Aunbantak School, using simple random sampling. The instruments were an in-depth interview, questionnaires, learning management plans with gamification techniques, and English reading ability development tests. Statistical analyses were t-tests, mean, standard deviation, and content analysis. The findings showed that 1) the appropriateness of the learning management with gamification techniques to develop reading abilities of grade 3 students was the highest; 2) The appropriateness of the development of the English learning management with gamification techniques to develop reading abilities of grade 3 students was the highest; and 3) the English reading abilities of grade 3 students after experiencing gamification technique were higher with 0.05 significant difference.

Keywords: English Reading Abilities, Learning Management, Gamification Techniques

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านข้อมูลข่าวสารและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้บุคคลเกิดการรับรู้และแสวงหาข้อมูลข่าวสารโดยอาศัยภาษาต่างประเทศ การรู้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษาไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการหรือการประกอบอาชีพเท่านั้น ยังเป็นข้อมูลในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรอง การแข่งขัน และความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารและในการตอบสนองความเป็นภาษาสากลมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ

สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลตาก พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 ปีซ้อนหลังคือ ปี พ.ศ.2565 อยู่ระดับต่ำกว่าประเทศ 1.60 พ.ศ.2566 อยู่ระดับต่ำกว่าประเทศ 0.30 และปี พ.ศ. 2567 อยู่ระดับต่ำกว่าประเทศ 0.83 ทั้งนี้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งทำการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน อ่านประโยค อ่านเนื้อเรื่องไม่เข้าใจ เนื่องจากไม่สามารถสะกดคำได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลไปถึงนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายทำให้นักเรียนประสบภาวะอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาความรู้ ความบันเทิง และสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตพื้นฐานได้ เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีเอกสารสิ่งพิมพ์ วารสาร หนังสือ ตำราเรียน ประกาศ ฉลากคำแนะนำในการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ หรือแม้แต่การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตล้วนต้องใช้ทักษะการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ (ธนัญญา พรหมกอง, 2553) ซึ่งการพัฒนาทักษะการอ่านควรมีการพัฒนาตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็กเล็กเพื่อซึมซับการอ่านและการจดจำคำศัพท์ แต่ควรจะมีเนื้อหาที่อ่านและคำศัพท์ที่เหมาะสมกับช่วงวัยและเทคนิคการสอนที่เข้าใจและหลากหลายเพื่อตอบสนองนักเรียนให้บรรลุจุดประสงค์และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

การประยุกต์ใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน (Gamification) มีแนวคิดในการนำรูปแบบและองค์ประกอบของการเล่นเกมมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเล่นเกม จึงสามารถเปลี่ยนการเรียนรู้ในห้องปกติให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมือนการเล่นเกมและเต็มไปด้วยความสนุกสนานได้ ซึ่ง K. M. Kapp et al. (2012) ได้แบ่งประเภทของเกมมิฟิเคชันไว้ 2 ประเภท คือ

1. เกมมิฟิเคชันเชิงโครงสร้าง (Structural Gamification) คือ การใช้องค์ประกอบของเกมซึ่งประกอบไปด้วย คะแนน เหรียญตรา ความสำเร็จ และระดับ ในการผลักดันนักเรียนผ่านเนื้อหาที่ไม่มีการดัดแปลงหรือที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว โดยเนื้อหาไม่ใช่ส่วนที่เป็นเกม เป็นเพียงโครงสร้างที่ทำหน้าที่เสมือนเกม โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การกระตุ้นนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการได้รับรางวัล

2. เกมมิฟิเคชันเชิงเนื้อหา (Content Gamification) เป็นการใช้องค์ประกอบของเกมและการคิดในรูปแบบของเกมเพื่อปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความคล้ายกับเกมมากขึ้นหรือเป็นการเพิ่มองค์ประกอบทำให้เนื้อหามีความใกล้เคียงกับเกมแต่ไม่ใช่เกม เพียงแต่เป็นการเพิ่มบริบทหรือกิจกรรมที่ใช้ภายในเกมไปสู่เนื้อหาการสอน ตัวอย่างเช่น การสร้างความท้าทายของการนำเข้าสู่บทเรียนแทนการบอกวัตถุประสงค์ การเพิ่มเรื่องราวในวิชาปฏิบัติ

เกมมิฟิเคชันส่งผลบวกต่อผลลัพธ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ช่วยสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างจินตนาการ ช่วยฝึกทักษะในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจของนักเรียนให้สูงขึ้น รวมถึงสร้างความผูกพันในการเรียน ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับ เกมมิฟิเคชันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ทิฆัมพร แตะต้อง และวรารณ ไทยมา, 2566)

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการเรียนรู้ใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

วิธีการวิจัย

ประชากร ประกอบด้วย 1. ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 9 คน และ 2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลตาก อำเภอเมืองตาก จังหวัดตากประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 244 คน

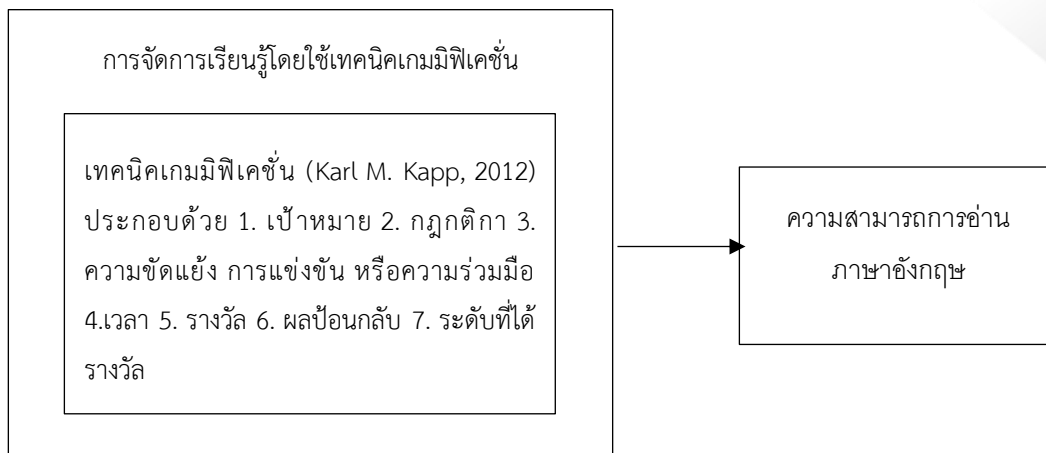
กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2567 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชั่นมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชั่นเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้
3. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 4 หัวข้อคำถามคือ มุมมองด้านการจัดการศึกษา มุมมองด้านเทคนิคและวิธีการสอน มุมมองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และมุมมองด้านผู้นำการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
 - 1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ
 - 1.3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ลงคะแนนข้อคำถามเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ

คำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) และทำการคัดเลือกข้อคำถามตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญโดยเพิ่มเติมประเด็นคำถามในมุมมองด้านการจัดการศึกษา และมุมมองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

1.5 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากประชากรจำนวน 9 คน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์บริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลตากต่อไป

2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษโดยสร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย กำหนดให้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ลงคะแนนข้อคำถามเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) และทำการคัดเลือกข้อคำถามตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำมาใช้ในการสอบถาม

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันให้บรรลุเป้าหมายของการอ่านจะได้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลจากประชากรจำนวน 9 คน รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลตากต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลตาก และแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ และแนวคิด ทฤษฎีจากหนังสือวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

3.2 คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองจากหนังสือ Oxford read and imagine (Level2 ; 450 headwords: oxford) โดยเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด และหน่วยการเรียนรู้จากแบบเรียน จำนวน 10 เรื่องดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง In the Big City
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง Sheep in the Snow
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง The Race
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง The Big Snowball
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง Stop the Machine
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง Clunk's New Job
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	เรื่อง The Big Storm
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	เรื่อง Clunk in the Clouds
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	เรื่อง Can You See Lions?
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	เรื่อง Where on Earth Are we ?

3.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษตามลำดับขั้นตอนของวิธีการใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน จำนวน 10 แผน จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของลำดับขั้นตอน ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการจัดการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

3.5 นำคะแนนจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ทซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.69 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้รูปภาพ สื่อ ขนาดตัวอักษรให้เหมาะสม และภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

3.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่าน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษด้วยการใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

4.2 สร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถการอ่าน ก่อนและหลังเรียนจากเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค เกมมิฟิเคชัน แบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ เกณฑ์การวัดความสามารถการอ่าน เนื้อหา จำนวนข้อสอบที่ต้องการใช้จริง โดยเลือกใช้ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ ระหว่าง 0.67-1.00 ถือเป็นแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของความสอดคล้องเนื้อหา กับหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญโดยใช้คำตอบในตัวเลือกให้สั้นและกระชับ และใช้คำศัพท์เข้าใจได้ง่าย เนื่องจากเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

4.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนอนุบาลตาก จำนวน 30 คน แล้วนำผลไปที่ได้การทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้เท่ากับ 0.49 ค่าความยากง่าย (p) ได้เท่ากับ 0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

4.6 แก้ไขคำถามตัวเลือก ตัดข้อความที่ใช้ไม่ได้ให้เหลือ 30 ข้อ

4.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกและสอบถามความคิดเห็นต่อบริบทของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษกับครูผู้สอนในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

3. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมเนื้อหา โดยครูผู้สอนเริ่มตั้งกฎกติการ่วมกัน นำเสนอเนื้อหาและบทอ่านรูปแบบการบรรยาย การแข่งขัน การสะสมแต้ม การรับรางวัล โดยมีการใช้สื่อการสอนเข้าร่วม มีกิจกรรม มีเวลาที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจมุ่งมั่นในการเรียน

3.2 ชั้นเรียนรู้ ครูอธิบายกฎ กติกาในการแข่งขันอีกครั้งเพื่อความเข้าใจ พร้อมทั้งบอกวิธีการสะสมแต้มเพื่อรับรางวัล ร่วมศึกษาเนื้อหาของบทเรียน โดยร่วมด้วยช่วยกันอ่าน หาความรู้ และความหมายของคำที่อ่าน

3.3 ชั้นแข่งขัน ครูกำหนดว่าคาบเรียนนี้เป็นการแข่งขันแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม แบบคู่ เพื่อเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถและความตื่นตัวของนักเรียนและเริ่มการแข่งขันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามกฎกติกาที่กำหนดร่วมกัน

3.4 ชั้นยอมรับความสำเร็จ โดยการรวมคะแนนแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม กล่าวยกย่องชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดให้นักเรียนแสดงความยินดีด้วยการปรบมืออีกทั้งให้กำลังใจกับเพื่อนที่ได้คะแนนน้อยเพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำกิจกรรมในครั้งถัดไป

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามโดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท

3. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบพัฒนาความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังเรียน

4. เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลตาก จังหวัดตาก

1.1 จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 9 คน พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นเทคนิคการจัดการบรรยากาศการเรียนการสอนแบบให้รางวัลและสิ่งเร้าให้กับนักเรียน เพื่อเป็นแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการแข่งขัน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่ต้องการจะเอาชนะและตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น

1.2 จากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แสดงผลการวิจัยในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	sd.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1.	ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.78	0.56	มากที่สุด	1
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.45	มากที่สุด	3
3.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.56	0.08	มากที่สุด	4
4.	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.70	0.54	มากที่สุด	2
	โดยภาพรวม	4.69	0.38	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, $sd. = 0.38$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 4.78$, $sd. = 0.56$) รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันในการอ่านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 4.70$, $sd. = 0.54$) อันดับ 3 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันในการอ่านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 4.67$, $sd. = 0.45$) และอันดับที่ 4 คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.56$, $sd. = 0.08$)

2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	sd.	ผลการประเมิน
1. In the Big City	4.96	0.14	เหมาะสมมากที่สุด
2. Sheep in the Snow	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. The Race	4.92	0.19	เหมาะสมมากที่สุด
4. The Big Snowball	4.84	0.25	เหมาะสมมากที่สุด
5. Stop the Machine	4.96	0.14	เหมาะสมมากที่สุด
6. Clunk's New Job	4.96	0.14	เหมาะสมมากที่สุด
7. The Big Storm	4.96	0.14	เหมาะสมมากที่สุด
8. Clunk in the Clouds	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
9. Can You See Lions?	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
10. Where on Earth Are we?	4.96	0.14	เหมาะสมมากที่สุด
ภาพรวม	4.96	0.09	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.96$, $sd. = 0.09$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า แผนการเรียนรู้เรื่อง Sheep in the Snow, Clunk in the Clouds และ Can You See Lions? มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, $sd. = 0.00$) รองลงมาคือ แผนการเรียนรู้เรื่อง In the Big City, Stop the Machine, Clunk's New Job, The Big Storm และ Where on Earth Are we? ($\bar{x} = 4.96$, $sd. = 0.14$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค เกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถ การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	N	$\bar{x}$	sd.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	30	15.83	4.37		
หลังการจัดการเรียนรู้	30	25.57	5.53	12.92*	0.001
ผลต่าง		9.74	1.16		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 คะแนนความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 15.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.37 และหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 25.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.53 มีค่าผลต่างเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.74 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนและค่าเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดย

ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบรรยากาศในการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เนื่องจากการจัดการบรรยากาศในการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันช่วยส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน นอกจากนี้การแข่งขันแบบเกมมิฟิเคชันยังช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นการทำกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับบริบทของทางโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษของนักเรียนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อค้นคว้าหาความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และสอดคล้องกับพระมหาสุววัฒน์ กิตติเมธี (คงยืน) และสมควร นามสีฐาน (2022) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบควบคุมดูแลตนเองได้ในอนาคต

2. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.96, S.D.=0.09$) เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนได้นำเอาแนวคิดเกมมิฟิเคชันมาเป็นสิ่งเร้าและกระตุ้นความสนใจ โดยการประยุกต์เทคนิคทั้ง 7 ชั้นประกอบด้วย 1. เป้าหมาย 2. กฎ กติกา 3. ความขัดแย้ง การแข่งขัน หรือความร่วมมือ 4. เวลา 5. รางวัล 6. ผลป้อนกลับ 7. ระดับที่ได้รางวัล ลงในแผนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัดต์ พุนเดช และธนิดา เลิศพรกุลรัตน์ (2016) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันมีหลักการออกแบบกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างดี โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีรูปแบบกติกาที่ตกลงร่วมกัน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรหาวิ เจ๊ะสะแม นันทวัน นาคอร่าม และ สำราญ ผลดี (2560) ที่พบว่า การนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับเกมและการออกแบบเกมมาประยุกต์ใช้ในการจูงใจ ทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ผ่านความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายได้เป้าหมายหนึ่ง (Goal) ได้เป็นอย่างดี

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน พบว่าความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับชนัดต์ พุนเดช (2016) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ซึ่งประกอบด้วย ชื่นนำเสนอเนื้อหา ตกลงกฎกติกาที่ตั้งขึ้นร่วมกัน ขั้นการเรียนการสอน ขั้นสรุปผล โดยได้รับรางวัล ตามที่กำหนดไว้หากนักเรียนบรรลุเป้าหมาย เช่น แต้มสะสม (Points) ระดับชั้น (levels) การได้รับรางวัล (Rewards) สินค้าเสมือน (Virtual goods) กระดานผู้นำ (Leaderboards) การให้ ของขวัญ แก่กัน (gifting and charity) จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้นอีกทั้งยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชาภรณ์ สารโจน์ (2565) ที่พบว่า

ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค เกมมิฟิเคชันสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยเนื้อหาควรมีความยาก ง่ายเหมาะสมกับวัยและช่วงชั้น ควรมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนเพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านได้มากขึ้น เนื้อหาที่เตรียมควรเป็นเนื้อหา หรือตัวอักษรที่ใหญ่และพอเหมาะกับนักเรียน หากบทความมีภาพประกอบเป็นสี ควรเตรียมบททดสอบที่เป็นสีเช่นเดียวกัน ผู้เรียนจะได้ไม่สับสนระหว่างอ่านและทำแบบทดสอบ

2. ขั้นตอนนำเสนอเนื้อหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ควรอธิบายจุดประสงค์ของการเรียนรู้ทุกครั้ง มีการทบทวน คำศัพท์ที่เรียนไปเมื่อชั่วโมงที่แล้ว มีการกำหนดกฎ กติกา มารยาทในการเล่นเกมนักเรียนเข้าใจ และรับทราบข้อตกลงทุกครั้งเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดของนักเรียนในการเริ่มต้นชั่วโมงใหม่

3. เวลาและสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ ควรจัดสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะสามารถทำกิจกรรมหรือตอบสนองต่อการอ่าน อีกทั้งเวลาที่กำหนดในการจัดการเรียนรู้ควรมีการจัดเวลาที่เหมาะสมในเนื้อหาแต่ละเนื้อหา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสามารถนำไปปรับใช้ในกลุ่มสาระอื่นได้ อีกทั้งยังสามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในด้านอื่น ๆ ได้ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสามารถนำไปต่อยอดในระดับชั้นที่สูงกว่า หรือน้อยกว่าได้ แต่ต้องมีเนื้อหาและความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัย และการตั้งเงื่อนไขรางวัล ให้เหมาะสมกับวัยของเด็กแต่ละปี

เอกสารอ้างอิง

Chasamae, A., Nakaram, N., & Phondi, S. (2017). Kānphatthanā tonbæp kēm chamlōng sathanthī thōngthīeo dōi kanchai rūpbæp kēm mi khoḥchan koṛanī suksā kēm pu rana wā sō thōngthīeo phā phlōēn. [Development of a Prototype of a Tourist Attraction Simulation Game Using a Game Format of Virtualization Case

- Study: Purnawas Game Papleen Tourism]. *Academic Journal of Thonburi University (Science and Technology)*, 1(1), 14-23.
- อรรษาวิ เจ๊ะสะแม, นันทวัน นาคอร่าม, และสำราญ ผลดี. (2560). การพัฒนาต้นแบบเกมจำลองสถานที่ท่องเที่ยวโดยใช้รูปแบบเกมมิฟิเคชัน กรณีศึกษา เกมป่วนาวาส ท่องเที่ยวพาเพลิน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)*, 1(1), 14-23.
- Kapp, K. M. (2012). *The gamification of learning and instruction: Game-based methods and strategies for training and education*. San Francisco, CA: Pfeiffer.
- Kittimethi (KhongYuen), P., & Namsithan, S. (2022). Botbat khru nai kansang banyakat kanrianru hai phu rian mi khwamsuk. [The Role of the Teacher in Creating a Learning Atmosphere for Students to be Happy]. *Journal of MCU Ubon Review*, 7(3), 587-596.
- พระมหาสุวัฒน์ กิตติเมธิ(คงยืน), และสมควร นามสีฐาน. (2565). บทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 587-596.
- Ministry of Education. (2008) . *Laksut kaen klang kansuksa naphun than Phutthasakkarat 2551. [Basic Education Core Curriculum 2008]*. Bangkok: Guru Sabha Ladprao.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Phromkong, T. (2010). *Kanphatthana baep fuk thaksa ka ra 'an chapchai khwam phasa 'Angkrit samrap nakrian namat yom suksa pi thi 1. [Development of English Reading Comprehension Skills Practice for Students Secondary 1]*. (Master's thesis, Ubon Ratchathani Rajabhat University).
- ธนัชฐา พรหมกอง. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- Phundet, C., & Loetphonkunrattana, T. (2016). Naeothang kanchatkan rianru duai naekhit kem mi khochan [Learning Management with the Gamification Concept]. *Journal of Education Naresuan University*, 18(3), 331-339.
- ชนัตถ์ พูนเดช, และธนิดา เลิศพรกุลรัตน์. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเกมมิฟิเคชัน. *Journal of Education Naresuan University*, 18(3), 331-339.
- Sarot, N. (2022). *Kanchatkan rianru do chai theknik kem mi khochan phua songsoem khwamsamat nai ka ra 'a napha sa 'Angkrit phua khwamkhaochai samrap nak rian namat yom suksa pi thi song rongrian 'uthai witthayakhom*

changwat 'Uthai Thani'. [Learning Management Using Game Modification Techniques to Promote English Reading Ability for Comprehension. For Grade 2 Students of Uthai Wittayakom School, Uthai Thani Province]. (Master's Independent Study, Naresuan University).

ณัชชาภรณ์ สารโจน์. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

Taetong, T., & Thaima, W. (2023). *Kānphatthana phon kānriānrū kham sap phāsā 'Angkrit doī chai kānriānrū bāep rūāmmū theknik klum khæng khan rōwō makap kēm mi khōchan samrap nak riān chan prathom suksā pī thī 1. [Development of English Vocabulary Learning Outcomes Using Cooperative Learning in Competitive Group Techniques and Games for Grade 1 students]. Parmita Journal, Dharma Studies Research Center, Wat Weapon Viksitaram Student Office, 5(2), 67-79.*

ทิชัมพร แต่ตอง, และวรารภรณ์ ไทโยมา. (2566). การพัฒนาผลการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารปารมิตา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม, 5(2), 67-79.

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
GUIDELINES TO COMMUNICATION DEVELOPMENT TO PROMOTE ENVIRONMENTAL
CONSERVATION IN AN ECO-TOURIST COMMUNITY IN CHAIYA DISTRICT,
SURATTHANI PROVINCE

พิมพิไล หีดจันทร¹, จิรติ พูนเอียด², ยกสมณ เจ๊ะเฮง³

Pimpilai Heedjun¹, Jeerati Poon-iead², Yoksamon Jaeheng³

(Received: February 15, 2025 ; Revised: March 4, 2025 ; Accepted: March 10, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) ศึกษาบริบทรูปแบบการสื่อสารและสภาพปัญหาด้านการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอไชยา จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบสะดวก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ และวิจัยเชิงคุณภาพการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาสาร รองลงมา คือ ช่องทางสื่อ ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ตามลำดับ การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านทัศนคติและความตระหนัก โดยปัจจัยด้านช่องทางสื่อมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 2) บริบทรูปแบบ

¹ นักศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Student, Master of Business Administration, Surat Thani Rajabhat University. e-mail: pimpilai.h@gmail.com

² อาจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการ คณะศึกษาศาสตร์นานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Instructor, Tourism and Hospitality Business Management, International School of Tourism Surat Thani Rajabhat University. e-mail: jeerati.poo@sru.ac.th

³ อาจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการ คณะศึกษาศาสตร์นานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Instructor, Tourism and Hospitality Business Management, International School Of Tourism, Surat Thani Rajabhat University. e-mail: yoksamon.sru@gmail.com

การสื่อสารและสภาพปัญหาด้านการสื่อสาร พบว่า ขาดผู้นำที่ทำหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร กฎหมายข้อบังคับ การกระจายข้อมูล และความตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อม และ 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารที่ส่งเสริม พบว่าควรจัดหาเยาวชนจากในชุมชนให้เป็นมัคคุเทศก์และให้ความรู้ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เนื้อหาสารควรมีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่การกระจายข้อมูล ช่องทางสื่อควรใช้สื่อให้มีความเหมาะสมและกระจายข้อมูลที่หลากหลายช่องทาง ผู้รับสารควรมีการเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ทางแหล่งท่องเที่ยววางไว้เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

คำสำคัญ: การพัฒนาการสื่อสาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Abstract

The purposes of this study were to 1) investigate the factors in communication components affecting the promotion of environmental conservation in eco-tourism communities in Chaiya District, Surat Thani Province, 2) explore the communication context and issues affecting environmental conservation promotion in eco-tourism communities in Chaiya District, Surat Thani Province, and 3) examine the guidelines for developing communication strategies to promote environmental conservation in eco-tourism communities in Chaiya District, Surat Thani Province. The study employed the qualitative method. The sample was 400 Thai tourists traveling to Chaiya District using convenience sampling. The instrument was a questionnaire. The statistical analyses were mean, standard deviation, and multiple regression. The results showed that 1) for communication components, the factors in communication components affecting the promotion of environmental conservation in eco-tourism communities were, overall, high. Contents were the highest, followed by media channels, senders, and receivers, respectively. Overall, environmental conservation promotion, such as attitudes and awareness, was high. Media channel factors had a statistically significant influence at the 0.01 on the promotion of environmental conservation in ecotourism communities in Chaiya District, Surat Thani Province. 2) for communication context and problems, there was a lack of leaders responsible for providing information about tourist attractions, a lack of using communication technology, a lack of laws and regulations, a lack of distributing information, and a lack of awareness of environmental conservation. 3) for guidelines for

developing communication promotion, it was recommended that local youth be recruited as tour guides to provide knowledge about natural resources and the environment at tourist attractions. The content of the message should be clear and led to information distribution. The media channels should be appropriate and facilitate information distribution. Message receivers should learn and follow the rules set by the tourist attractions for correct practices.

Keywords: communicative development, environmental conservation, eco-tourism, Chaiya District Surat Thani Province,

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าส่งผลให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้หลากหลายช่องทางทำให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว การสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวในยุคโลกาภิวัตน์ถูกพัฒนาไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างการรับรู้ของผู้บริโภค ประกอบกับแรงกดดันทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บทบาทของกระบวนการใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่มีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการสื่อสารซึ่งมุ่งเน้นการใช้เครื่องมือต่าง ๆ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2565) การสื่อสารเป็นกระบวนการส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมาโดยคาดหวังให้เป็นไปตามที่ผู้ส่งสารต้องการ ซึ่งประสิทธิภาพของการสื่อสารคือผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ผู้ส่งสาร เนื้อหาสาร ช่องทางการสื่อสารและผู้รับสารเป็น โดยด้านผู้ส่งสารจะต้องมีทักษะในการสื่อสาร การพูด การเขียน การอ่าน การฟัง ความชำนาญในการใช้สื่อ ด้านของเนื้อหาสารต้องมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อ ด้านช่องทางการสื่อสารเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารต้องมีประสิทธิภาพสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับสาร ใช้เครื่องมือที่ทันสมัยน่าสนใจและมีหลากหลาย ส่วนด้านผู้รับสารต้องมีทัศนคติที่ดี ต่อตัวเอง ต่อผู้ส่งสาร และผู้รับสารยังมีความสำคัญในการแสดงพฤติกรรมตอบโต้เพื่อให้ผู้ส่งสารได้ทราบว่า การสื่อสารของตนนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ หากผู้รับสารมีปฏิกิริยาได้ตอบที่ตรงกับเจตนาที่ผู้ส่งสารต้องการ แสดงว่าการสื่อสารสัมฤทธิ์ผล แต่ถ้าไม่ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารแสดงว่าการสื่อสารนั้นไม่สัมฤทธิ์ผล (นภารัตน์ อยู่ประเสริฐ, 2563)

ในปัจจุบันยังการเดินทางท่องเที่ยวมีการเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งวัฒนธรรมความแตกต่างที่เปลี่ยนแปลงในชุมชน มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ โดยใช้

กระบวนการสื่อสารสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ ได้แก่ การนัดหมายร่วมทำกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาคนซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการสื่อสาร ได้แก่ การฝึกอบรมเยาวชนเพื่อกระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ การปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบรวมถึงกฎหมายข้อบังคับ เพิ่มความถี่และช่องทางในการสื่อสารให้มีความหลากหลายและทั่วถึงเพื่อให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ (ภวิชัยกันฐพร มงคลชาติ, สุภาภรณ์ ศรีดี และกานต์ บุญศิริ, 2565) นอกจากการท่องเที่ยวที่ช่วยส่งเสริมการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังรวมถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมคนในท้องถิ่นด้วย ซึ่งเป็นการช่วยสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน เมื่อคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็จะช่วยสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สามารถดำเนินการควบคู่กันไปได้หรือเรียกได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สนิธ บุญราศรี, 2565)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บริเวณภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย เป็นเมืองเก่าแก่ที่ก่อตั้งเป็นสังคมชุมชนมายาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวและเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับประเทศและระดับโลก (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2565) โดยเฉพาะตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันตำบลพุมเรียงเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณ จากรายงานของสำนักงานอำเภอไชยา ปี พ.ศ. 2565 พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตำบลพุมเรียงอยู่ที่ประมาณ 60,000 คน ต่อปี (สำนักงานอำเภอไชยา, 2566) แต่ยังคงพบปัญหาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาขยะ อากาศเป็นพิษ อาหารมีสารพิษ ไม่มีที่เก็บขยะ เผาขยะ น้ำเสีย ซึ่งปัญหาเรื่องขยะเป็นปัญหาสำคัญที่สุดสาเหตุมาจากการไม่มีจิตสำนึกของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังขาดผู้นำชุมชนที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลทรัพยากรในแหล่งพื้นที่ ขาดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลพุมเรียงมีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์จาก 3 ช่องทาง คือ แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ และวิทยุกระจายเสียง ทำให้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวตำบลพุมเรียงได้ไม่ครอบคลุม แต่ในปัจจุบันตัวแทนชุมชนพุมเรียงได้จัดการทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพุมเรียงในสื่อออนไลน์ซึ่งเป็นในรูปแบบ Facebook Page ชื่อว่า “พุมเรียงบ้านเรา” ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย (บัวผืน ไตรทรัพย์, 2562) อย่างไรก็ตามในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เคยมีปัญหาที่คล้ายคลึงกันกับตำบลพุมเรียง ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงโดยการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (อังคณา ฤทธิกุล, 2558) เช่น ชุมชนบางใบไม้ ที่พบกับปัญหาเรื่องการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเศษขยะมูลฝอย เกิดน้ำ

เสียในชุมชน ได้พัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยให้คนในชุมชนรักษาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้มีสภาพเดิมมากที่สุด (กรรณก เกิดสังข์, 2560)

จากการศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว พบกับปัญหาลักษณะคล้ายคลึงกันแต่สามารถพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวกลับมา มีความอุดมสมบูรณ์ได้จนถึงปัจจุบัน แนวทางส่วนใหญ่จะเน้นการใช้การสื่อสารเข้ามาช่วยในการพัฒนา เช่น การสื่อสารด้วยการจัดประชุมหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎข้อห้าม การสร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ การจัดตั้งผู้นำชุมชนเพื่อคอยดูแลชุมชน เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาด้านกระบวนการสื่อสารทั้งด้านผู้ส่งสาร เนื้อหาสาร ช่องทางการสื่อสารเพื่อที่จะส่งสารไปถึงผู้รับสารให้เกิดการรับรู้ การเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด เพื่อให้การพัฒนาการสื่อสารสามารถเป็นสื่อกลางที่ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้จากสื่อในแหล่งท่องเที่ยวทั้งจากผู้ส่งสาร เนื้อหาสาร ช่องทางการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้รับสารสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติเมื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาบริบทรูปแบบการสื่อสารและสภาพปัญหาด้านการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

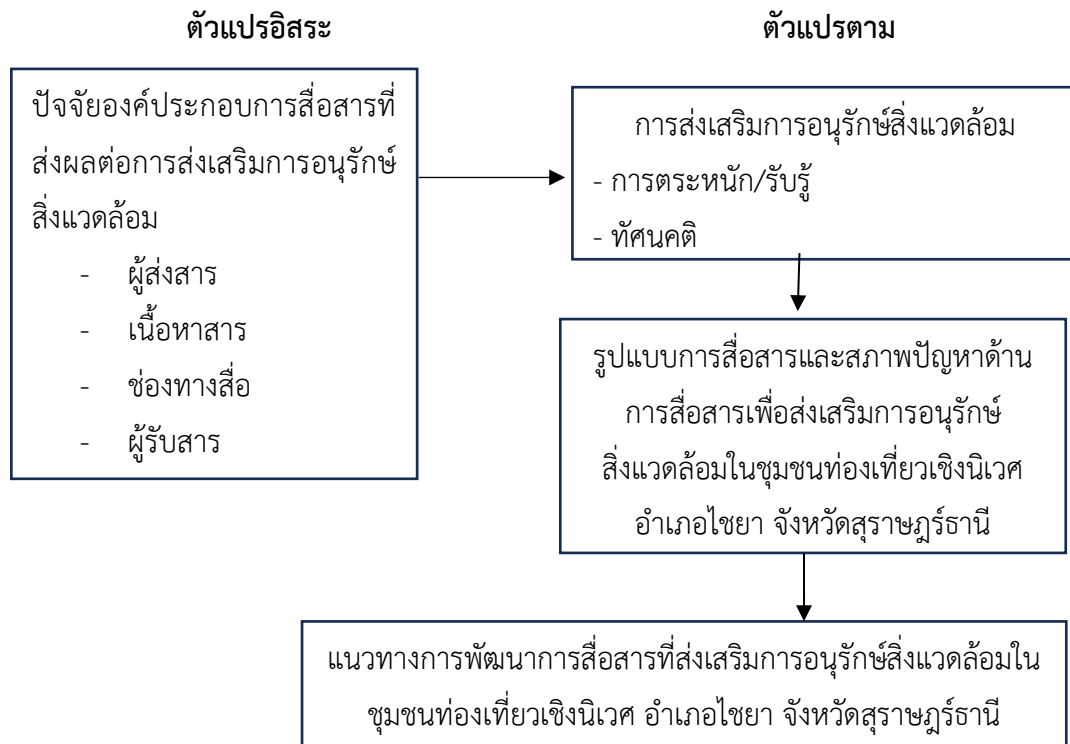
วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจากรายงานของสำนักงานอำเภอไชยา ปีพ.ศ. 2565 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตำบลพุมเรียงอยู่ที่ 60,000 คน ต่อปี (สำนักงานอำเภอไชยา, 2566) โดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากร โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1967) เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยไม่อาศัยหลักความ

น่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน รวมทั้งหมด 15 ราย ได้แก่ ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีประสบการณ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 5 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การสื่อสารมีผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.970 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสนทนากลุ่ม

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ แจกแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 400 ชุด และวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ผู้วิจัยจะใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus Groups) จำนวน 15 ราย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์กลับมาวิเคราะห์ สรุปผล จัดทำรูปเล่มและนำเสนอผลงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 - 40 ปี สถานภาพสมรส ศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่เจ้าของธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ 15,001- 20,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว 2-4 ครั้ง และมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว

ผลวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม (n = 400)

ปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสาร โดยรวม	$\bar{x}$	sd.	แปลค่า
ด้านผู้ส่งสาร	3.36	0.33	ปานกลาง
ด้านเนื้อหาสาร	3.47	0.35	มาก
ด้านช่องทางสื่อ	3.42	0.34	มาก
ด้านผู้รับสาร	3.34	0.35	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.48	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม มีความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x} = 3.48$, sd. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาร ($\bar{x} = 3.47$, sd. = 0.35) และด้านช่องทางสื่อ ($\bar{x} = 3.42$, sd. = 0.34) และด้านที่มีความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

ด้านผู้ส่งสาร ($\bar{x} = 3.36$, $sd. = 0.33$) และด้านผู้รับสาร ($\bar{x} = 3.34$, $sd. = 0.35$) ตามลำดับ วิเคราะห์ผลเป็นรายด้านดังนี้ ด้านผู้ส่งสาร พบว่า มัคคุเทศก์สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี มีระดับความคิดเห็นระดับมาก ด้านเนื้อหาสาระ พบว่า มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างครบถ้วน มีระดับความคิดเห็นระดับมาก ด้านช่องทางสื่อพบว่า มีป้ายบอกทาง ป้ายข้อปฏิบัติ ป้ายข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างเพียงพอ มีระดับความคิดเห็นระดับมาก ด้านผู้รับสาร พบว่า เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นทราบได้ มีระดับความคิดเห็นระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การสื่อสารมีผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยการสื่อสารมีผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตัวแปร	Standardized Coefficients		t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	1.408	0.332	3.862	0.000*		
ด้านผู้ส่งสาร X1	0.024	0.083	0.470	0.632	0.604	1.646
ด้านเนื้อหาสาระ X2	0.157	0.090	1.877	0.036**	0.500	1.698
ด้านช่องทางสื่อ X3	0.171	0.088	2.276	0.001*	0.436	2.583
ด้านผู้รับสาร X4	-0.070	0.099	3.302	0.424	0.386	2.334
Dependent Variable = การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม $R = 0.431$ $R^2 = 0.186$						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านช่องทางสื่อมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และปัจจัยด้านเนื้อหาสาระมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านผู้ส่งสาร คือกลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ประชาชนที่อยู่ในแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยว ด้านเนื้อหาสาระ มีข้อมูลแสดงถึงความเป็นมาของแหล่งพื้นที่ ข้อมูลแสดงถึงคุณค่าของแหล่งพื้นที่ ป้ายบอกทาง ป้ายข้อปฏิบัติ ด้านช่องทางสื่อ มีสื่อบุคคล ประกอบด้วย มัคคุเทศก์ หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน สื่อไม่ใช่บุคคล

ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งป้ายประกาศ แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว สื่อออนไลน์ Face book Website ของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงสื่อกิจกรรม ด้านผู้รับสาร คือกลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ประชาชนที่อยู่ในแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า

ด้านผู้ส่งสาร การประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เพราะส่วนใหญ่แต่ละหน่วยงานจะเน้นการทำสื่อออนไลน์ผ่านทางเพจของหน่วยงาน ซึ่งประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ เช่น กลุ่มที่ไม่ใช้สมาร์ทโฟน กลุ่มที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านแผ่นพับ ป้ายประกาศ บางครั้งก็ไม่เพียงพอต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวหรือประชาชน ขาดผู้นำชุมชนหรือแกนนำหลักในการกระจายข้อมูลข่าวสารและดูแลแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ขาดภาคีเครือข่ายที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการรักษาสิ่งแวดล้อม ขาดผู้ให้ข้อมูลที่เข้าใจภาษาต่างประเทศ ผู้ให้ข้อมูลยังขาดความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ด้านเนื้อหาสาร ขาดกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายประกาศ หรือป้ายประชาสัมพันธ์ยังมีไม่มากพอที่จะกระจายข้อมูลได้อย่างทั่วถึง และป้ายประกาศมีข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ชาวที่ไม่ตรงกับสื่อที่ถ่ายทอดออกไป การกระจายข้อมูลข่าวสารหรือการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง

ด้านช่องทางสื่อ ใช้ช่องทางการสื่อสารที่ไม่หลากหลาย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอ การกระจายข้อมูลข่าวสารยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐหรือแม้แต่ภาคเอกชนที่ควรมีการจัดการกระจายสื่อหรือการใช้แผนการทำสื่อเพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว ด้านผู้รับสาร พบว่าเกิดปัญหาจากการสื่อสารผิดรูปแบบหรือวิธีที่ไม่ตรงกับสื่อที่ถ่ายทอดออกไป ทำให้ชุมชนได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ประชาชนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับชุมชนในการหารือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการใช้สื่อออนไลน์ นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่เข้าใจวัฒนธรรมของคนในชุมชน ทำผิดกฎโดยไม่ตั้งใจ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมเพราะคนทั้งภายในพื้นที่และนอกพื้นที่ขาดจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านผู้ส่งสาร พบว่า ทุกฝ่ายควรวางแผนปรับปรุงพัฒนากฎระเบียบทั้งผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล ภาคเอกชนรวมถึงประชาชนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และดำเนินการอย่างเสมอภาคกัน ควรแต่งตั้งผู้นำชุมชนหรือแกนนำเพื่อให้ทำหน้าที่ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทั้งเรื่องการให้ข้อมูลหรือสอดส่องผู้ทำผิดกฎของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวพุ่มเรียง ควรจัดหาเยาวชนจากในชุมชนให้เป็นภาคีเครือข่ายและให้ความรู้เรื่องความสำคัญของ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงแนวทางปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เยาวชนกลุ่มนี้จะสามารถสื่อสารให้บุคคลภายนอกรับรู้ได้ ภาครัฐควรจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวระยะยาวโดยเน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเติบโตอย่างยั่งยืน

ด้านเนื้อหาสาร พบว่า ควรออกกฎระเบียบให้มีความชัดเจน เช่น ให้นักท่องเที่ยวนำขยะไปทิ้งข้างนอกแหล่งท่องเที่ยวหรือบริเวณที่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับทิ้งขยะโดยเฉพาะ ถ้าฝ่าฝืนมีโทษปรับ ออกกฎหมายห้ามขีดเขียนหรือทำสัญลักษณ์ต่าง ๆ ลงบนต้นไม้ โขดหิน โบราณสถานโบราณวัตถุต่าง ๆ ควรสร้างความตระหนักโดยการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งพื้นที่ หรือแม้แต่การใส่เนื้อหาลงในสื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความถูกต้อง มีความน่าสนใจ ก็จะช่วยให้ผู้พบเห็นสะดุดตาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ดียิ่งขึ้น

ด้านช่องทางสื่อ พบว่า ควรจัดกิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยให้ภาคเอกชนในท้องถิ่นทำหน้าที่บรรยายในการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน จัดป้ายสื่อความหมายและป้ายชี้ทางควรออกแบบให้ใช้ได้ทนทานและชัดเจนตัวหนังสือต้องสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน ช่องทางการประชุม สำหรับการประชุมจัดเป็นสื่อและช่องทางที่มีบทบาทมากที่สุดในการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนั้นชุมชนควรมีการจัดประชุมบ่อยครั้งโดยรูปแบบการพูดคุยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1) การพูดคุยแบบเป็นทางการ ได้แก่ การประชุม ประชาคมหมู่บ้านและการประชุมประชาคมระดับตำบล และ 2) การพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ สภาภาคและการประชุมเฉพาะกลุ่ม นอกจากนี้ชุมชนควรใช้การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาเป็นกลไกในการอนุรักษ์ทรัพยากรโดยใช้สื่อบุคคล ให้มีบทบาทในการทำหน้าที่โน้มน้าวบุคคลภายนอกชุมชนให้เกิดความสนใจและเดินทางมาท่องเที่ยวภายในชุมชน โดยสื่อบุคคลในยุคนี้นี้ คือ “กลุ่มนักท่องเที่ยวด้วยกันเอง” ที่เดินทางเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนในลักษณะของการบอกต่อแบบปากต่อปาก ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่การท่องเที่ยวของชุมชนจำนวนมากและยังสามารถเป็นสื่อกลางในการบอกต่อถึงข้อควรปฏิบัติและข้อควรระวังขณะท่องเที่ยวได้

ด้านผู้รับสาร พบว่า ควรพัฒนาดังแต่ผู้ให้ข้อมูลเพราะผู้ให้ข้อมูลจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ โดยก่อนที่จะให้ข้อมูลอะไรผู้ให้ข้อมูลควรจะได้รับรู้เรื่องต่าง ๆ ที่จะสื่อออกไปเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎระเบียบของส่วนรวม แนวทางการรักษาสีสิ่งแวดล้อม หรือข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว เมื่อผู้รับข้อมูลมีความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ดีแล้วถึงจะสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้อื่นต่อไปได้ ซึ่งผู้ที่ได้รับข้อมูลต่อจากนั้นก็จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีในการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ผู้รับสารควรเรียนรู้ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทาง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารส่งผลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (โดยรวม) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาร รองลงมา ด้านช่องทางสื่อ และด้านที่มีความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ด้านผู้ส่ง รองลงมา ด้านผู้รับสาร ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยด้านช่องทางสื่อ และด้านเนื้อหาสารมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เป็นเพราะมีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างครบถ้วน และมีป้ายบอกทาง ป้ายข้อปฏิบัติ ป้ายข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ อาภาพรณ ทองเรือง (2564) พบว่า การสื่อสารโดยใช้คนในพื้นที่มีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดประเด็นเนื้อหา รวบรวมข้อมูล สังเกตการณ์และสามารถนำเสนอสู่สาธารณะผ่านการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ตามช่องทางการสื่อสารที่บุคคลหรือกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ โดยมีการนำเสนอในประเด็นทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป้าหมายในการอนุรักษ์และปกป้องแหล่งท่องเที่ยว สุขุม คงดิษฐ์ และธารณี นวสนธิ (2561) พบว่า ป้ายสื่อความหมาย แผ่นพับ คู่มือแนะนำเที่ยวชุมชน ควรมีการออกแบบกิจกรรมการสื่อความหมายการท่องเที่ยวที่เน้นความสนุกสนาน สร้างการเรียนรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ สร้างการเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิต รวมถึงคุณลักษณะของเนื้อหาในการสื่อความหมายต้องแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์หรือคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมายต้องมีรูปภาพประกอบคำบรรยายซึ่งสามารถสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวได้

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัญหาของการสื่อสารที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว คือ ด้านผู้ส่งสาร พบปัญหาในการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ขาดผู้นำชุมชนหรือแกนนำหลักในการกระจายข้อมูลข่าวสาร ขาดภาคีเครือข่ายผู้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ขาดผู้ให้ข้อมูลที่เข้าใจภาษาต่างประเทศ ผู้ให้ข้อมูลยังขาดความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการทำ ด้านเนื้อหาสาร พบว่า ขาดกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายประกาศหรือป้ายประชาสัมพันธ์ยังมีไม่มากพอที่จะกระจายข้อมูลได้อย่างทั่วถึง และป้ายประกาศที่ไม่ชัดเจน ชาวที่ไม่ตรงกับสื่อที่ถ่ายทอดออกไป การกระจายข้อมูลข่าวสารหรือการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง ด้านช่องทางสื่อ พบว่า การกระจายข้อมูลข่าวสารยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐหรือแม้แต่ภาคเอกชนที่ควรมีการจัดการกระจายสื่อหรือการใช้แผนการทำสื่อเพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอ ด้านผู้รับสาร พบว่า เกิดปัญหาจากการสื่อสารผิดรูปแบบหรือวิธี ชาวที่ไม่ตรงกับสื่อที่ถ่ายทอดออกไป ทำให้ชุมชน ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสับสนในการใช้

สื่อ ประชาชนยังขาดความตระหนักถึงสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการใช้สื่อออนไลน์ นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่เข้าใจวัฒนธรรมของคนในชุมชนทำผิดกฎโดยไม่ตั้งใจ สอดคล้องกับ ภาวิชัยกันธพร มงคลชาติ, สุภาภรณ์ ศรีดี และกานต์ บุญศิริ (2564) พบว่า ปัญหาการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสื่อสารนโยบายและแผนไม่ครอบคลุมประชาชนทั้งหมดในพื้นที่ งบประมาณด้านการสื่อสารไม่เพียงพอ ผู้นำขาดทักษะในการสื่อสารที่มุ่งใจ อารังศักดิ์ ดำรงศิริ (2565) พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ปัญหาขาดการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาขาดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านผู้ส่งสาร ควรวางแผนปรับปรุงพัฒนากระบวนการเบี่ยงทั้งผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล ภาคเอกชนรวมถึงประชาชนในท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ควรแต่งตั้งผู้นำชุมชนหรือแกนนำเพื่อให้ทำหน้าที่ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดหาเยาวชนจากในชุมชนให้เป็นมัคคุเทศก์ และให้ความรู้เรื่องความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐควรจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวระยะยาว โดยเน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเติบโตอย่างยั่งยืน ด้านเนื้อหาสาร ควรออกกฎระเบียบให้มีความชัดเจน ควรสร้างความตระหนักโดยการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งพื้นที่ ควรใส่เนื้อหาลงในสื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความถูกต้อง มีความน่าสนใจซึ่งจะช่วยให้ผู้พบเห็นสะดุดตาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ดียิ่งขึ้น ด้านช่องทางสื่อ ควรจัดกิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้มัคคุเทศก์ในท้องถิ่นทำหน้าที่บรรยายในการให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายชี้ทาง ควรออกแบบให้ใช้ได้ทนทานและชัดเจน ตัวหนังสือต้องสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน ด้านผู้รับสาร ควรรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ควรเรียนรู้ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทาง ควรมีความตระหนักและรับรู้ถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับภาวิชัยกันธพร มงคลชาติ, สุภาภรณ์ ศรีดี และกานต์ บุญศิริ (2564) พบว่า แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ พัฒนาผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการสื่อสาร พัฒนาระบบและเทคโนโลยีการสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายความร่วมมือดำเนินงาน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอารังศักดิ์ ดำรงศิริ (2565) พบว่า แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่สำคัญได้แก่ การปลูกจิตสำนึก

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการให้ความร่วมมือรักษาสีน้ำเงิน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. นักวิชาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบการสื่อสารและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสร้างการรับรู้ โดยสามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งพัฒนาช่องทางการสื่อสารทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ควรมีการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบูรณาการสื่อสาร และช่องทางการสื่อสารที่มีศักยภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานของภาครัฐควรมีการสื่อสารและประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากคนในชุมชนยังขาดความรู้และความพร้อมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ฉะนั้นสื่อและกระบวนการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารจัดการอย่างยิ่ง
2. ควรส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หน่วยงานภาครัฐควรสร้างความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวให้ชัดเจนในเรื่องของปรัชญาที่แท้จริงของการท่องเที่ยวว่าเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่มุ่งประโยชน์ในระยะยาว เช่น การให้คนในชุมชนมีอาชีพ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ เป็นต้น ในส่วนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวหน่วยงานภาครัฐ ควรเน้นประโยชน์ระยะยาวและมาตรการที่จะทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืนต่อไป
3. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุราษฎร์ธานีควรมีการตรวจสอบข้อมูลในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการให้การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าใจ มีความตระหนักถึงความสำคัญในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และควรมีหน่วยงานภาครัฐให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ชุมชนควรส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การทำงานระบบภาคีเครือข่ายในการประสานงานและดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ สถาบันการศึกษา สมาคมเพื่อการท่องเที่ยว รวมทั้งภาคเอกชนที่สามารถจัดกิจกรรมหรือจัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนได้ เพื่อเป็นการขยายเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างกว้างและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ชุมชนเน้นสื่อบุคคลและช่องทางการประชุม ในการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันพบว่าประชาชนในชุมชนนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ในการติดต่อสื่อสารภายในชุมชนมากขึ้น ดังนั้น ชุมชนสามารถสร้างกลุ่มบนเฟสบุ๊ก (Facebook) หรือไลน์ (Line) เพื่อใช้ในการติดต่อ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันภายในชุมชนโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ กล่าวคือชุมชนไม่จำเป็นต้องจัดประชุม ประชาชนในชุมชนก็สามารถรับรู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวของชุมชนได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

3. ชุมชนควรมีการสร้างเครือข่ายมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้กับเยาวชนในชุมชน โดยปลูกฝังเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ชุมชนใช้เป็นทรัพยากรในการท่องเที่ยว เพื่อให้เยาวชนสามารถทำหน้าที่ด้านการสื่อสารการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับกลุ่มนักท่องเที่ยวสืบต่อไป นอกจากนี้ชุมชนควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเป็นของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อ “อินเทอร์เนต” โดยการสร้างเฟสบุ๊กแฟนเพจ (Facebook Fanpage) เพื่อนำรูปภาพและบรรยากาศการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนมาเผยแพร่เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวและสามารถใช้เป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชน รวมทั้งถ่ายทอดเรื่องราวการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้อย่างอย่างครบถ้วน ถูกต้องและรวดเร็วสามารถเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Boonrasri, S. (2022). *Rūpbæp kanchat kan to'aka raphat na kanthongthiao choeng niwet yang yangyuan khong chumchon Lam pha ya'amphoe muang Yala changwat Yala nai anakhot. [Management Model for Sustainable Ecotourism Development of Lamphaya Community, Mueang Yala district, Yala Province in the Future]*. (Doctor's thesis, Yala Rajabhat University).
- สนธิ บุญราศรี. (2565). รูปแบบการจัดการต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาในอนาคต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- Chaiya District Office. (2022). *Khomun laeng thongthiao nai phunthi'amphoe chai ya. [Information on Tourist Attractions in Chaiya District]*. Retrieved December 11, 2023, from <https://district.cdd.go.th/chaiya/>
- สำนักงานอำเภอไชยา. (2565). ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอไชยา. สืบค้น 11 ธันวาคม 2566, จาก <https://district.cdd.go.th/chaiya/>
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Damrongsiri, T. (2022). *Kanchatkan kanthongthiao choeng Niwet yang yangyuan : korani suksa chum chon ban laem changwat Phetchaburi. [Sustainable Ecotourism*

- Management: A Case Study of Ban Laem Community, Phetchaburi Province]. *Journal of Philosophy Review*, 27(2), 249-256.
- ธำรงค์ดี ดำรงศิริ. (2565). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 27(2), 249-256.
- Kasikorn Research Center. (2022). *Bot wikhrō kānthōngthiēo lōk læ sathanākān kānthōngthiēo Thai*. [Analysis of World Tourism and Thai Tourism Situation]. Retrieved December 16, 2023, from <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Ex-Brief-FB-25-03-22.aspx>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2565). *บทวิเคราะห์การท่องเที่ยวโลกและสถานการณ์การท่องเที่ยวไทย*. สืบค้น 16 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Ex-Brief-FB-25-03-22.aspx>
- Koetsang, K. (2017). *Kānphatthana kānthōngthiēo yāng yangyūn choēngkon yut : kōrānī suksā tambon bāng baimai 'Amphoe Muang Changwat Surat Thani*. [Strategic Sustainable Tourism Development: A case Study of Bang Bai Mai Subdistrict, Mueang District, Surat Thani Province]. (Master's thesis, Prince of Songkla University).
- กรกนก เกิดสังข์. (2560). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์).
- Kongdit, S., & Nawasanthi, T. (2018). *Kān sū khwāmāi læng thōngthiēo Niwet kasē yāng sāngsan khōng chumchon sām rūan chāngwat Phra Nakhon Si 'Ayutthaya*. [Creative Communication of Agro-ecological Tourism Attractions of Samreuan Community, Phra Nakhon Si Ayutthaya province]. Research report, Department of Tourism and Hospitality. Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi.
- สุชุม คงดิษฐ์, และธารณี นวสันธิ. (2561). *การสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวนิเวศเกษตรอย่างสร้างสรรค์ของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. รายงานการวิจัย สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- Mongkhonchat, P., Sridee, S., & Bunsiri, K. (2021). *Kānsūsan phūā sā ngoḥā ramit won rūam nai kān'anurak læ phatthana phūnthī sikhīeo khu ngoḥā ngoḥā chao sū khwāmyangyūn chāngwat Samut Prākān*. [Communication to Create Participation in the Conservation and Development of Green Areas in Bang Kachao to Sustainability in Samut Prakan Province]. *Journal of Communication Arts MSU*, 11(1), 63-76.

- ภวิชัยกันฐพร มงคลชาติ, สุภาภรณ์ ศรีดี, และกานต์ บุญศิริ. (2564). การสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียวของบางกะเจ้าสู่ความยั่งยืนจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ.*, 11(1), 63-76.
- Ritthiku, A. (2015). *Kānsūsān phūā sā ngoḥkā ramīt won rūām nai kān'anurak læ phatthanā phūnthī sikhīeo khu ngoḥā ngoḥka chao sū khwāmyangyūn chāngwat Samut Prākān*. [Sustainable Ecotourism Development of Ban Tham Phueng Community, Ton Yuan subdistrict, Phanom District, Surat Thani Province]. *Narkkhabut Paritat Journal*, 7(2), 134-143.
- อังคณา ฤทธิกุล. (2558). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านถ้ำผึ้ง ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 7(2), 134-143.
- Surat Thani Provincial Administrative Organization. (2022). *Læng thoṅthīeo choēng Niwēt [Ecotourism]*. Retrieved October 19, 2023, from <https://tourism.sport.suratpao.go.th/tourism/detail/18/data.html>
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2565). *แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. สืบค้น 19 ตุลาคม 2565, จาก <https://tourism-sport.suratpao.go.th/tourism/detail/18/data.html>
- Thongruang, A. (2021). *Kānsūsān khoṅg samākhom khon thām nai kān'anurak māenam mūn*. [Communication of the Tam Association in the Conservation of the Mun River]. (Master's thesis, Mahasarakham University).
- อาภาพรณ ทองเรือง. (2564). *การสื่อสารของสมาคมคนทามในการอนุรักษ์แม่น้ำมูล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- Totraphon, B., Charin, P., Choicheua, J., & Srisawat, A. (2019). *Kānsuksā kān prachāsamphan kānthoṅthīeo phān sū sangkhom 'oḥ nai : koḥrānī suksā chumchon phummariāng 'amphoe chai yā chāngwat Surāt Thānī*. [Study of Tourism Public Relations via Social Media: A case Study of Phum Rieng Community, Chaiya District, Surat Thani Province]. *Journal of Business Administration*, 13(2), 190-220.
- บัวผืน ไตรทรัพย์, พวงเพ็ญ ชรินทร์, จิตติมา จ้อยเจือ และอโศก ศรีสวัสดิ์. (2562). การศึกษา การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษาชุมชนพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต*, 13(2), 190-220.
- Wichit, A. (2016). *Kānphatthanā sakkayaphāp khoṅg chāo pramong phūnbān nai khēt thetsabān tambon phummariāng 'amphoe chai yā chāngwat Surāt Thānī*.

[Potential Development of Local Fishermen in Phum Rieng Subdistrict Municipality, Chaiya District, Surat Thani Province]. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(2), 2452-2467.

อดิگانต์ วิจิต. (2560). การพัฒนาศักยภาพของชาวประมงพื้นบ้านในเขตเทศบาลตำบลพุมเรียง อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(2), 2452-2467.

Yamane, T. (1967). *Statistics, an introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Yooprasit, N., & Montpanthong, P. (2022). Sakkayaphāp kanchatkān kān sū khwāmmai nai 'utthayān prawattisat phanom rung changwat Burī Ram. [The Potential of Communication Management in Phanom Rung Historical Park, Buriram Province]. *Journal of Humanities and Social Sciences, Burapha University*, 28(1), 141-167.

นภารัตน์ อยู่ประเสริฐ, และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. (2563). ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(1), 141-167.

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว

SOCIAL AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTING FOR GREEN LOGISTICS

สุวรรณา อินคล้าย¹, วิกานดา บุญมา², กานต์ธิดา ผดุงผล³Suwanna Inklay¹, Wikanda Boonma², Kanthida Padungphol³

(Received: April 2, 2025 ; Revised: May 4, 2025 ; Accepted: June 18, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของแนวคิดการบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว รวมถึงนำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสนับสนุนความยั่งยืนของธุรกิจ การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวคิดสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความยั่งยืนทางธุรกิจ โดยช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถวิเคราะห์ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม วางแผนกลยุทธ์ และบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ESG และ Triple Bottom Line ที่คำนึงถึงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล กลยุทธ์การบริหารธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวสามารถดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง เช่น การใช้เทคโนโลยี AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์เส้นทางขนส่ง การขนส่งแบบร่วมมือระหว่างองค์กร การใช้งานพาหนะไฟฟ้า การจัดการคลังสินค้าด้วยพลังงานสะอาด และการนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานของธุรกิจโลจิสติกส์ทั้งด้านการลดต้นทุนดำเนินงานและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ แม้ว่าในช่วงเริ่มแรกจะมีต้นทุนค่อนข้างสูง แต่ในระยะยาวจะช่วยลดค่าใช้จ่าย เพิ่มกำไร เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ควบคู่ไปกับการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: บัญชี บัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โลจิสติกส์สีเขียว

¹ อาจารย์ประจำ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Instructor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Huachiew Chalermprakiet University. e-mail: suwanna_acc@yahoo.com

² อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Instructor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Huachiew Chalermprakiet University. e-mail: wi.kandaa@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ

Instructor, Department of Accounting, Samut Prakan College of Business Administration Technology. e-mail: kanthida.katai13122529@gmail.com

Abstract

Social and Environmental Accounting for Green Logistics Business aims to analyze the role of social and environmental accounting in supporting the implementation of green logistics as well as to present strategic approaches that enhance operational efficiency and promote business sustainability. Social and environmental accounting is a crucial concept in promoting green logistics, playing an important role in reducing environmental impacts, and increasing business sustainability. It enables logistics businesses to analyze environmental costs, formulate strategic plans, and manage resources effectively. This approach aligns with ESG principles and the Triple Bottom Line which considers economic, social, and environmental dimensions in a balanced manner. Green logistics business strategies can be implemented in various ways such as using of AI and Big Data to analyze transportation routes, engaging in inter-organizational cooperative transportation, utilizing electric vehicles, managing warehouses with clean energy, and reusing packaging. These green logistics concepts help improve the efficiency and performance of logistics businesses by reducing operating costs and creating added value. Although initial implementation may involve relatively high costs, in the long term, these strategies help reduce expenses, increase profits, and enhance competitiveness while simultaneously promoting sustainable growth and social and environmental responsibility.

Keywords: Accounting, Social and Environmental Accounting, Green Logistics

บทนำ

การเติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็วในปัจจุบันส่งผลให้ธุรกิจด้านโลจิสติกส์กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว การจัดการด้านโลจิสติกส์มีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจตั้งแต่การผลิตสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการจัดจำหน่ายสินค้าหรือบริการนั้นไปยังผู้บริโภคคนสุดท้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการด้านโลจิสติกส์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริการด้านการขนส่งเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการวางแผนและการควบคุมกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยการผลิตสินค้า การบรรจุภัณฑ์ การจัดการคลังสินค้า การควบคุมสินค้าคงคลัง การกระจายสินค้า ไปจนถึงการส่งมอบสินค้าถึงมือผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็วมักจะมาพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของการผลิต การขนส่ง และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้โลกเผชิญกับผลกระทบอันรุนแรงจากการ

เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การปล่อยมลพิษและปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า เช่น ธุรกิจด้านโลจิสติกส์ ทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงจากยานพาหนะที่ใช้บริการขนส่งและกระจายสินค้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสภาวะโลกร้อน การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ และการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม (กาจปรกรณ์ นิลอรุณ, 2567)

แนวคิดของธุรกิจเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Business) ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นสำคัญที่หลายธุรกิจให้ความสำคัญ และหากกลยุทธ์วิธีการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดำเนินธุรกิจเพื่อความยั่งยืนมุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจที่ไม่เพียงแต่สร้างผลกำไรในรูปแบบทางการเงิน แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ซึ่งหากธุรกิจสามารถรักษาสอดคล้องทั้งสามด้านนี้ได้ก็จะเกิดความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว (เจโนไซส์, ม.ป.ป.) ธุรกิจที่มีระบบโลจิสติกส์ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลเชิงบวกต่อธุรกิจหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนในการขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และการบริหารสินค้าคงคลัง การส่งมอบสินค้าและบริการที่รวดเร็วแก่ลูกค้า ทำให้เกิดความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้าต่อธุรกิจ ในทางกลับกันหากมีระบบโลจิสติกส์ที่ไม่มีประสิทธิภาพก็สามารถส่งผลกระทบต่อในด้านลบเช่นกัน อาทิเช่น การเชื่อมโยงระหว่างผู้จัดหา ผู้ผลิต และผู้บริโภค ที่ซับซ้อนทำให้เกิดต้นทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และค่าบริการคลังสินค้า เป็นต้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับปรุงระบบบัญชีเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เช่น เปรียบเทียบความคุ้มค่าต้นทุนของการลงทุนในสินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อมและต้นทุนดำเนินงานของธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงการนำเสนอรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของกิจการ สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ลูกค้าต่อธุรกิจเกิดทัศนคติที่ดี (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2561)

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ช่วยให้ธุรกิจสามารถใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารจัดการต้นทุนดำเนินงานในการจัดการระบบโลจิสติกส์แก่ลูกค้า ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสิ่งแวดล้อมและสังคมจากการเติบโตทางธุรกิจ ส่งเสริมความยั่งยืน ความโปร่งใส และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น การบูรณาการแนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) และธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) จึงมีความสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินธุรกิจด้านโลจิสติกส์และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการปล่อยมลพิษ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวคิดดังกล่าวข้างต้นนี้

จะช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาว (สมาคมมหาสมุทรสีเขียว, ม.ป.ป.)

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting)

ในปัจจุบันการทำธุรกิจตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัญหาระดับโลก ธุรกิจที่สามารถปรับตัวและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้จะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากผู้บริโภคมากขึ้น ในทางกลับกันธุรกิจที่มุ่งเน้นดำเนินงานแค่กำไรโดยไม่สนใจสังคมก็就会被ต่อต้านจากผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากกระแสการทำธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการจัดการของเสียอย่างเหมาะสม เป็นแนวคิดที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาการลงทุน เนื่องจากแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนช่วยสร้างสมดุลระหว่างการทำกำไรระยะสั้นและผลกระทบเชิงบวกในระยะยาว ทำให้ธุรกิจได้รับผลตอบแทนที่มั่นคงและยั่งยืน (อุษณา แจ่มคล้าย, 2563)

บทบาทของนักบัญชีภายใต้การดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีหน้าที่จัดทำรายงานทางการเงินและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานขององค์กร โดยรายงานทางการเงินครอบคลุมสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เสนอให้มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่สำคัญประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ต้นทุนสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อม ทางเลือกในการตีราคาต้นทุนสิ่งแวดล้อมขึ้นเป็นทุน การรับรู้ประมาณการต้นทุนสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยความเสี่ยงและความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การด้อยค่าของสินทรัพย์สิ่งแวดล้อม และค่าเสียหายจากเบี้ยปรับเนื่องจากการละเมิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม (เบญจจรรยา วัฒนกุล, 2564) ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของกิจการโดยปกติจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรูปของต้นทุนสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารนำไปใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิเคราะห์ความคุ้มค่าคุ้มทุนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน รวมถึงภาพลักษณ์เชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารจัดการองค์กร ทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดึงดูดนักลงทุน และสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้บริโภคอีกด้วย

ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดดังกล่าว มุ่งเน้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้กระบวนการผลิตหรือการให้บริการลดการทำลายสิ่งแวดล้อม เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพ ลดการปล่อยมลพิษ และมีนโยบายส่งเสริมความยั่งยืน การจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือหนึ่งของนักบัญชีที่สะท้อนการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบ วัดประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนและการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้บริหารงานให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ เกิดการรับรู้รายได้ของกิจการ ตามความหมายของ IFAC (International Federation for Accountants) จัดประเภทค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมเป็น 4 ประเภท ได้แก่

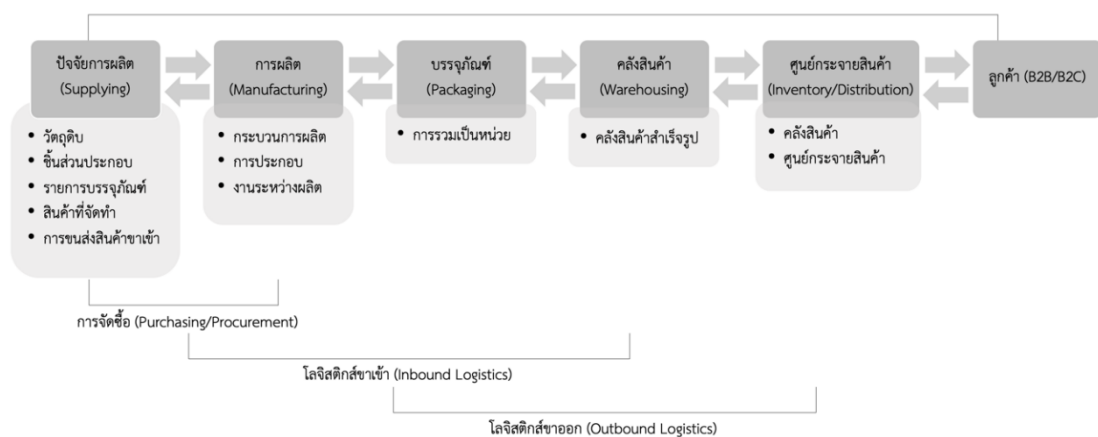
1. ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบที่ติดไปกับผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อจำหน่าย
2. ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบที่ไม่ติดไปกับผลิตภัณฑ์หรือบริการซึ่งอาจอยู่ในรูปของเสีย
3. ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
4. ค่าใช้จ่ายในการป้องกันการเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมตามหมวดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการป้องกันสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและเสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการผลิตให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากกระบวนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรในกระบวนการผลิต มีการบริหารจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตที่ดี เช่น ลดการเกิดของเสียระหว่างกระบวนการผลิตหรือสร้างรายได้ผลิตภัณฑ์พลอยได้จากของเสีย เป็นต้น ลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ภาพรวมของการบริหารธุรกิจตามแนวคิดนี้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสิ่งแวดล้อม ลดของเสียที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเกิดภาพลักษณ์เชิงบวกแก่องค์กรธุรกิจ สร้างสมดุลระหว่างการตัดสินใจลงทุนเกี่ยวกับต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างกำไรระยะสั้นและผลกระทบเชิงบวกในระยะยาวของธุรกิจ (ณัฐวงศ์ พูนพล, 2563)

ธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics)

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมอย่างมาก ในขณะที่ผู้บริโภคมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืนจากธุรกิจมากยิ่งขึ้น ธุรกิจต่าง ๆ จึงต้องเผชิญกับแรงกดดันในการเลือกใช้ทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในการผลิต การขนส่ง และการให้บริการ โดยการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานความยั่งยืนซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริโภค และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเติบโตในยุคที่ผู้คนหันมามองหาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความรับผิดชอบต่อโลกมากยิ่งขึ้น (กาจปรกรณ์ นิลอรุณ, 2567)

โลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำไปปลายน้ำ ที่ให้ความสำคัญแก่การลดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการของปัจจัยการผลิต การเข้าสู่กระบวนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การเก็บคลังสินค้า การกระจายสินค้า การขนส่งสินค้าสู่ผู้บริโภคสุดท้าย รวมถึงกระบวนการโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) หรือกระบวนการเคลื่อนย้ายสินค้ากลับจากผู้บริโภคสุดท้ายกลับสู่จุดเริ่มต้นของการผลิต จากสินค้าที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กระบวนการโลจิสติกส์ (Logistics Process)

ที่มา คัดแปลงจาก: (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.)

แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียว มีเป้าหมายเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสิ้นเปลืองและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเริ่มจากการปรับปรุงกระบวนการขนส่งและการจัดการคลังสินค้าเพื่อลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ลดการใช้เชื้อเพลิง รวมถึงปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการซัพพลายเชน ซึ่งอาจเลือกใช้ผู้จัดหา (Suppliers) ที่มีมาตรฐานในการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการโลจิสติกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจากการเชื่อมโยงจากผู้จัดหา ไปยังผู้ผลิต และสู่ผู้บริโภค ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนำแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวมาปรับใช้ยังส่งเสริมด้านภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรที่สะท้อนถึงความใส่ใจและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม องค์กรธุรกิจมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เสริมสร้างความมั่นใจขององค์กรธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดไม่เพียงแต่แค่กลุ่มลูกค้าที่ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังถือเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าที่สามารถดึงดูดคู่ค้าหรือพันธมิตร (Partners) ที่มีค่านิยมให้ความสำคัญแก่สังคมและสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกัน แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวยังช่วยให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจลดลง เนื่องจากการลดการใช้พลังงานในการดำเนินงานและเชื้อเพลิงจากการขนส่งที่มีค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เช่น การเลือกใช้รถพลังงานไฟฟ้าในระยะยาวแทนการใช้รถพลังงานเชื้อเพลิงในสถานการณ์ที่ราคาพลังงานเชื้อเพลิงผันผวนและมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ และการขนส่งสินค้าร่วมกัน (Joint Transportation) นอกจากนี้

ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่ลดลงแล้ว ส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งสินค้าลดลงตามเช่นกันจากการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า (บริษัท โคจิสติกส์ จำกัด, 2567)

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว

ข้อมูลทางการเงินที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน โดยบัญชีการเงินเป็นการจัดทำและนำเสนอการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินและการเปิดเผยข้อมูลนโยบายที่สำคัญของธุรกิจในรอบระยะเวลารายงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อการบริหารงาน ความโปร่งใส ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมในการรายงานข้อมูลทางการเงินแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร ในขณะที่บัญชีต้นทุน เป็นการนำข้อมูลต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจมาใช้ในการวางแผน การควบคุมต้นทุนต่าง ๆ เพื่อใช้วัดประเมินผลการดำเนินงานภายในองค์กรธุรกิจและใช้ในการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กรได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด แม้กระทั่งธุรกิจโลจิสติกส์ก็ยังจำเป็นต้องอาศัยหลักการบัญชีต้นทุนในการคำนวณต้นทุนการให้บริการด้านโลจิสติกส์ ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ในกระบวนการดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์ มีกิจกรรมหลักประกอบด้วย การขนส่งสินค้า การจัดการคลังสินค้า และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (สถาบันอบรมด้านโลจิสติกส์ ITBS, 2567)

การบัญชีต้นทุนโลจิสติกส์สีเขียว คือต้นทุนที่เกิดจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมโลจิสติกส์ของธุรกิจ โดยคำนึงถึงแนวทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การเคลื่อนย้ายตั้งแต่ปัจจัยการผลิตไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบ ไปยังการผลิต การประกอบ การบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บ การกระจายสินค้า จนกระทั่งถึงการบริการขนส่งไปยังลูกค้าทั้งการขายปลีกหรือขายส่งอย่างรวดเร็วและตรงต่อเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า โดยกิจกรรมโลจิสติกส์เหล่านี้ต้องดำเนินการภายใต้แนวทางที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดการเกิดมลภาวะทางอากาศจากการผลิตและการขนส่ง มลพิษทางน้ำจากสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากการอุตสาหกรรมการผลิตและการขนส่งทางเรือ มลพิษทางเสียงทั้งจากกิจกรรมทางอุตสาหกรรมยานพาหนะ เช่น เสียงจากโรงงาน เครื่องจักร และจากการขนส่ง เช่น เสียงรถยนต์และเสียงแตร และเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ เพิ่มการใช้ซ้ำและการรีไซเคิล ซึ่งจะช่วยให้ลดการสิ้นเปลืองในห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้องค์กรธุรกิจจำเป็นต้องกำหนดนโยบายส่งเสริมความยั่งยืนภายในองค์กรเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ผู้บริหาร พนักงาน ตลอดจนลูกค้าปลายทางหรือผู้บริโภคสุดท้ายในห่วงโซ่อุปทานที่อาจเป็นบุคคลทั่วไปหรือองค์กร

ต้นทุนการดำเนินการทางโลจิสติกส์ประกอบด้วยต้นทุนหลายด้าน เช่น **ต้นทุนการบริหารจัดการ** ซึ่งครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังกระบวนการผลิตหรือให้บริการ **ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง** ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และอุปกรณ์ภายใน

คลังสินค้า **ต้นทุนการกระจายและขนส่งสินค้า** โดยครอบคลุมค่าใช้จ่ายตั้งแต่ศูนย์กระจายสินค้า จนกระทั่งสินค้าถึงมือลูกค้าปลายทางหรือผู้บริโภคสุดท้าย และที่สำคัญสำหรับแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียว คือ **ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม** ที่มาจากค่าใช้จ่ายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การใช้พลังงานสะอาด การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ การบำบัดของเสียและการจัดการขยะ และการนำระบบโลจิสติกส์หมุนเวียน (Reverse Logistics) ไม่ได้หมายความว่า จะก่อให้เกิดเพียงแค่ค่าใช้จ่ายแก่ธุรกิจเท่านั้น แต่ธุรกิจโลจิสติกส์ยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่องค์กรได้เช่นกัน โดยรายได้ดังกล่าวอาจมาจากการขนส่งสินค้า การบริการคลังสินค้า การให้บริการโลจิสติกส์แบบครบวงจร รวมถึงการให้บริการเสริมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการดำเนินการทางโลจิสติกส์ เป็นการพิจารณาถึงการลงทุนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์เพื่อให้ธุรกิจสามารถจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่สามารถสร้างรายได้จากการให้บริการโลจิสติกส์เช่นกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนจากการดำเนินการด้านโลจิสติกส์

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการโลจิสติกส์	ต้นทุนในการให้บริการโลจิสติกส์	ทางเลือกกลยุทธ์บริการโลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมที่ลดลงหรือกำไรที่เกิดขึ้น
1. รายได้จากการบริการโลจิสติกส์แบบครบวงจร (Integrated Logistics Services) - ค่าบริการโลจิสติกส์บุคคลที่สาม (Third-Party Logistics-3PL) - ค่าบริการโลจิสติกส์บุคคลที่สี่ (Forth-Party Logistics-4PL) - ค่าบริการกระจายสินค้าไปยังสาขาหรือค้าปลีก - ค่าจัดการซัพพลายเชน	1. ต้นทุนการบริหารจัดการโลจิสติกส์ (Operational Cost) - ค่าใช้จ่ายด้านการออกแบบเส้นทางการขนส่ง - ค่าใช้จ่ายด้านการวางแผนเครือข่ายกระจายสินค้า	- การบริหารเส้นทางขนส่งที่มีประสิทธิภาพ - การขนส่งสร้างเครือข่าย - การใช้บริการขนส่งร่วม	- โปรแกรมการบริหารเส้นทางขนส่ง - ข้อตกลงสัญญาร่วมกับเครือข่าย	- ลดค่าจ้างแรงงานในการบริหาร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการ โลจิสติกส์	ต้นทุนในการใน บริการ โลจิสติกส์	ทางเลือก กลยุทธ์บริการ โลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่าย สิ่งแวดล้อมที่ ลดลงหรือ กำไรที่เกิดขึ้น
2. รายได้จากการขนส่ง สินค้า (Transportation Revenue) - ค่าบริการขนส่งทางบก (รถบรรทุก, รถไฟ) - ค่าขนส่งทางน้ำ (ตู้คอน เทนเนอร์, เรือขนส่ง) - ค่าขนส่งทางอากาศ (เครื่องบินขนส่งสินค้า) - ค่าขนส่งแบบด่วนพิเศษ	2. ต้นทุนการกระจาย สินค้าและขนส่งสินค้า (Distribution and Transportation Costs) - ค่าใช้จ่ายด้าน เชื้อเพลิงสำหรับขนส่ง - ค่าบำรุงรักษา ยานพาหนะและ อุปกรณ์ขนส่ง - ค่าผู้ให้บริการ ภายนอก (3PL, 4PL)	- การเลือกใช้ ยานพาหนะ ขนส่งด้วย พลังงานสะอาด - การจัดส่งแบบ ออนดีมานด์ และการจัดส่ง ภายในวัน เดียวกัน	- การจัดซื้อ ยานพาหนะ ขนส่งพลังงาน ไฟฟ้า - การติดตั้ง ระบบชาร์จ แบตเตอรี่ สำหรับ ยานพาหนะ ขนส่งพลังงาน ไฟฟ้า	- ลดน้ำมัน เชื้อเพลิง - ลดค่าใช้จ่าย บำรุงรักษา ยานพาหนะ - ลดการปล่อย ก๊าซมลพิษหรือ ก๊าซคาร์บอนได ออกไซด์ - ลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก
3. รายได้จากบริการ คลังสินค้า (Warehousing Revenue) - ค่าบริการให้เช่า คลังสินค้า (กรณี เป็น ผู้ให้เช่า) - ค่าบริการบรรจุภัณฑ์ และการจัดเตรียม สินค้า - ค่าบริการจัดการ สินค้าควบคุมอุณหภูมิ	3. ต้นทุนการเก็บรักษา สินค้าคงคลัง (Inventory Management Cost) - ค่าเช่าคลังสินค้า และพื้นที่จัดเก็บ (กรณี เป็นผู้เช่า) - ค่าอุปกรณ์และ เครื่องมือในคลังสินค้า - ค่าบำรุงรักษา - ค่าใช้จ่ายด้านการ จัดการสินค้าคงคลัง/ สินค้าค้างสต็อก - ต้นทุนเสื่อมสภาพ ของสินค้า	- ระบบ คลังสินค้า อัตโนมัติ ระบบคลังสินค้า พลังงาน แสงอาทิตย์ - การใช้ เทคโนโลยี จัดการเอกสาร แบบ อิเล็กทรอนิกส์	- การติดตั้ง ระบบคลังสินค้า อัตโนมัติ - การติดตั้ง ระบบพลังงาน แสงอาทิตย์ - ระบบจัดการ เอกสารโลจ ิสติกส์แบบ อิเล็กทรอนิกส์	- ลดค่าจ้าง แรงงานในการ บริการ คลังสินค้า - ลดปริมาณ บรรจุภัณฑ์ การนำมาใช้ ซ้ำ หรือรี ไซเคิล - ลดปริมาณ กระดาษ ลดปริมาณ ขยะ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการโลจิสติกส์	ต้นทุนในการให้บริการโลจิสติกส์	ทางเลือกกลยุทธ์บริการโลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมที่ลดลงหรือก่อให้เกิดขึ้น
4. รายได้จากโลจิสติกส์หมุนเวียน (Reverse Logistics Revenue) - ค่าบริการจากการคืนสินค้า - ค่าบริการรีไซเคิล - ค่าบริการซ่อมแซมและนำสินค้ากลับมาใช้ใหม่	4. ต้นทุนในการดำเนินงานโลจิสติกส์หมุนเวียน (Return and Reverse Logistics Cost) - ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งคืนสินค้า - ต้นทุนความเสียหายของสินค้าในระหว่างขนส่ง	- เป็นกลยุทธ์เพื่อเพิ่มกระแสรายได้ใหม่ โดยสามารถขายสินค้าปรับปรุงใหม่ ในราคาที่เหมาะสม	- ค่าใช้จ่ายในการบูรณาการระบบโลจิสติกส์หมุนเวียนเข้ากับซัพพลายเชนขององค์กร - ค่าใช้จ่ายในการขนส่งจากลูกค้าปลายทาง - ค่าใช้จ่ายในการคัดแยกวัสดุและการกำจัดของเสีย - ค่าดำเนินการซ่อมแซม	- ลดต้นทุนวัตถุดิบและการผลิต - เพิ่มประสิทธิภาพในซัพพลายเชน เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารสินค้าคงคลัง - ลดต้นทุนการกำจัดขยะและของเสีย

ที่มา ดัดแปลงจาก: (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) (คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2566)

บัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์จึงเปรียบเสมือนการบริหารต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการลงทุนในการดำเนินการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในกระบวนการโลจิสติกส์ ประโยชน์หรือความคุ้มค่าจากแนวทางโลจิสติกส์ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมสามารถเริ่มต้นได้จากการลงทุนในการเลือกใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานไฟฟ้า แทนการใช้พลังงานที่สิ้นเปลืองหรือเชื้อเพลิงจากน้ำมัน การผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและปราศจากข้อผิดพลาดจะช่วยลดการสูญเสียที่ไม่จำเป็นและลดอัตราการเกิดขยะ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดปริมาณขยะจากกระบวนการผลิตแต่ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะอีกด้วย แม้ว่าในระยะแรกการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอาจต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง แต่ในระยะยาวจะช่วยลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์นำมาซึ่งประโยชน์ที่

หลากหลายทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจและความยั่งยืนในระยะยาว เช่น ค่าพลังงาน และค่ากำจัดขยะ รวมถึงช่วยลดความเสี่ยงจากการปรับตัวตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเข้มงวดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้กลยุทธ์โลจิสติกส์สีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นสร้างความแตกต่างที่แท้จริงให้กับโลกและช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นอนาคต ไม่เพียงแต่สนับสนุนการปกป้องสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มยอดขายให้ธุรกิจ โดยบริหารต้นทุนดำเนินงานและต้นทุนสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ตลอดจนสร้างห่วงโซ่อุปทานที่ดีขึ้น แสดงความมุ่งมั่นให้ลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าคุณใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม ก่อเกิดภาพลักษณ์เชิงบวกต่อธุรกิจ ทำให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดึงดูดนักลงทุน และสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้บริโภค

อภิปรายผล และสรุป

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว เนื่องจากภาคโลจิสติกส์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ทั้งจากการใช้พลังงาน การปล่อยมลพิษ และการจัดการของเสีย ด้วยเหตุนี้ การใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและดำเนินกลยุทธ์เพื่อความยั่งยืน แนวคิดธุรกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Business) ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการรักษาสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากองค์กรสามารถปรับระบบโลจิสติกส์ให้มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมก็จะช่วยลดต้นทุนและสร้างคุณค่าให้แก่ธุรกิจในระยะยาว โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดการปล่อยมลพิษและการใช้พลังงาน เช่น การใช้รูปแบบการขนส่งที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำเริ่มตั้งแต่การเลือกใช้เชื้อเพลิง การปรับปรุงเส้นทาง และการใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงานมาใช้ในการขนส่ง เพื่อลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดขยะ และมลพิษในห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด มีรูปแบบกระบวนการส่งมอบสินค้าที่มุ่งเน้นความยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการของเสียให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้

ในส่วนของบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) มีบทบาทสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ค่าใช้จ่ายในการลดมลพิษ การจัดการขยะ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ธุรกิจสามารถวางแผนกลยุทธ์ในการลดต้นทุนและบริหารความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมได้ดี ตรงตามหลักแนวคิด Triple Bottom Line ที่รักษาความสมดุลระหว่าง 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ People (สังคม) Planet (สิ่งแวดล้อม) และ Profit (กำไร) ในแง่ของธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) มีแนวทางที่สำคัญ เช่น การลดการใช้เชื้อเพลิง การบริหารจัดการซัพพลายเชนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการใช้ระบบโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ซึ่งช่วยให้ธุรกิจสามารถลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและยังช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร จากการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่าการนำแนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวสามารถช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจและเสริมสร้างความยั่งยืนในระยะยาวได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างความโปร่งใสทางบัญชี และการพัฒนาโลจิสติกส์สีเขียว การใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวไม่เพียงช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงาน แต่ยังสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางธุรกิจที่ยั่งยืนและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคมากขึ้นอีกด้วย

การปรับใช้กลยุทธ์เพื่อการบริหารธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวในปัจจุบัน อาทิเช่น การบริหารเส้นทางขนส่งตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Big Data ในการวิเคราะห์และเลือกเส้นทางการขนส่งที่มีระยะทางสั้นที่สุด กลยุทธ์การขนส่งแบบร่วมมือ (Collaborative Transportation) ระหว่างองค์กร ประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายในการขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางเดียว การขนส่งโดยใช้ยานพาหนะไฟฟ้า (Electric Vehicles: EVs) ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวสามารถช่วยลดต้นทุนค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษายานพาหนะ ลดระยะเวลาการจัดส่งสินค้าทำให้ถึงมือผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วขึ้น และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับการบริหารจัดการคลังสินค้า ธุรกิจสามารถใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า เช่น การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ การใช้ระบบควบคุมการเปิด-ปิดไฟฟ้าอัตโนมัติ เป็นต้น ทำให้ลดการใช้พลังงาน ลดต้นทุนค่าไฟฟ้า และลดการจ้างแรงงานในคลังสินค้า นอกจากนี้ หากธุรกิจมีนโยบายส่งเสริมการคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (Reverse Logistics) เช่น กล่องกระดาษ พลาสติกกันกระแทก และพาเลทที่ใช้ในการให้บริการ จะทำให้ช่วยลดปริมาณขยะจากบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเดิมผู้รับสินค้านำไปทิ้ง จะเห็นได้ว่าการกลยุทธ์ธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวดังกล่าวข้างต้น ทำให้ข้อมูลต้นทุนดำเนินการของธุรกิจลดลง อย่างไรก็ตาม การดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวแบบครบวงจรต้องใช้ต้นทุนเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูงในการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ แต่ในระยะยาวจะทำให้ธุรกิจสามารถเพิ่มผลกำไรได้ รวมถึง การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจทำให้เกิดภาพลักษณ์เชิงบวกในกลุ่มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต จะทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ในการเริ่มใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว สามารถเริ่มต้นได้จากองค์กรธุรกิจในการนำมาตรฐานบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการประเมินต้นทุน เช่น ต้นทุนการลดมลพิษ และต้นทุนการจัดการขยะ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น นอกจากการพัฒนาแนวทางบัญชีของธุรกิจแล้ว ด้านการบริการด้านโลจิสติกส์ควรเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น รถขนส่งพลังงานไฟฟ้า เทคโนโลยีช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือส่งเสริมการนำระบบ Reverse Logistics มาใช้เพื่อลดของเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการใช้ทรัพยากร บุคลากรด้านการบริการโลจิสติกส์ก็มีส่วนสำคัญ ควรมีการอบรมเกี่ยวกับบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมและโลจิสติกส์สีเขียว เกี่ยวกับแนวทางการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในกระบวนการโลจิสติกส์ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในธุรกิจโลจิสติกส์ อีกทั้งองค์กรสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างธุรกิจและซัพพลายเชน อาจให้ความร่วมมือช่วยกันกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมให้กับคู่ค้า หรือเลือกซัพพลายเออร์ที่มีแนวทางปฏิบัติด้านความยั่งยืนไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งสำคัญ ภาครัฐควรจัดทำนโยบายส่งเสริมให้ธุรกิจโลจิสติกส์ใช้แนวคิด Green Logistics ผ่านมาตรการทางภาษี มาตรฐานบัญชีสิ่งแวดล้อม และเงินสนับสนุนที่ส่งเสริมให้ธุรกิจสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Center for Business Development for Sustainability the Stock Exchange of Thailand (SET). (n.d.). *Krabuānkañ boṛihañ chatkañ khwaṁyangyūñ. [Sustainability Management Process]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://setsustainability.com/ESG-ratings>.
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *กระบวนการบริหารจัดการความยั่งยืน*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://setsustainability.com/ESG-ratings>.
- Cogistics. (2024). *Loṁchittik sikhīeo: phlik chom wongkañ loṁchittik hai pen mit kap singwætloṁ. [Green Logistics: Transforming the Logistics Industry to be Environmentally Friendly]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.cogistics.co.th/th/blog/knowledge/green-logistics-โลจิสติกส์สีเขียว/>.
- โลจิสติกส์. (2567). *โลจิสติกส์สีเขียว: พลิกโฉมวงการโลจิสติกส์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.cogistics.co.th/th/blog/knowledge/green-logistics-โลจิสติกส์สีเขียว/>.
- Green Ocean Society. (n.d.). *Banchī khāchaichai dān singwætloṁ. [Environmental Cost Accounting]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.greenoceansociety.com/บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม-environmental-cost-accounting.html>.
- สมาคมมหาสมุทรสีเขียว. (ม.ป.ป.). *บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.greenoceansociety.com/บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม-environmental-cost-accounting.html>.

- Jangkloy, U. (2020). *Khōmūn thāng banchī phūa singwæt loṃ thī yangyūn*. [Accounting Information for Environmental Sustainability]. *KKBS Journal of Business Administration and Accountancy*, 4(2), 63-79.
- อุษณา แจ้งคล้อย (2563). ข้อมูลทางบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(2), 63-79. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kkbsjournal/article/view/237752/166507>.
- Jenosize. (n.d.). *Green Business khū'arai thāng rōt khōng bae ron yuk mai nai lōk sikhīeo*. [What is Green Business? A Survival Path for Modern Brands in a Green World]. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.jenosize.com/th/ideas/futurist/what-is-green-business>.
- เจโนไซส์. (ม.ป.ป.). *Green Business คืออะไร ทางรอดของแบรนด์ยุคใหม่ในโลกสีเขียว*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.jenosize.com/th/ideas/futurist/what-is-green-business>.
- Logistics Training Institute. (2024). *Tonthun sinkhā nai dān lōchittik mī'arai bāng?*. [What are the Components of Product Costs in Logistics?]. Retrieved February 28, 2025, from <https://itbslogistics.com/ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์-มีอะไรบ้าง/>.
- สถาบันอบรมด้านโลจิสติกส์. (2567). *ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์ มีอะไรบ้าง?*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://itbslogistics.com/ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์-มีอะไรบ้าง/>.
- Ninaroon, K. (2024). *Kān thopthuan wannakam yāng pen rabop: patchai choeng sahet lae phonkrathop khōng kānchai lōchittik sikhīeo nai phak thurakit*. [A Systematic Review: The Causal Factors and Impacts of the Use of Green Logistics in Business]. *Journal of Commuality Development and Life Quality*, 13(1), 129-141.
- กาจปรกรณ์ นิลอรุณ. (2567). การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการใช้โลจิสติกส์สีเขียวในภาคธุรกิจ. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 13(1), 129-141.
- Ninaroon, K. (2024). *Khwāmsamat nai kān patibat dān lōchittik sikhīeo: patchai choeng sahet lae phonlap*. [Green Logistics Practice Capability: Antecedents and Consequences]. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 19(1), 92-106.
- กาจปรกรณ์ นิลอรุณ. (2567). ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 19(1), 92-106.

- Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC). (2024). *Rāṅgān loṇṇittik khōṅg prathet Thai pracham pī sōṅgphanhaṛōḥhoksiphok* [Thailand's Logistics Report 2023]. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.nesdc.go.th/download/logistics/report/LogisticsReportTH.pdf>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2566. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/logistics/report/LogisticsReportTH.pdf>.
- Poonpool, N. (2020). *Kān banchī phūa sangkhom læ singwætlōm sū ræṅg chūṅgchai thāṅg dān phāsī*. [Social and Environmental Accounting to Tax Incentive]. *Journal of Graduate School of Commerce-Burapha Review*, 15(1), 16-30.
- ณัฐวงศ์ พูนพล. (2563). การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่แรงจูงใจทางด้านภาษี. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 15(1), 16-30.
- Soishap, N. (2023). *Botbat khōṅg kān banchī singwætlōm*. [The role of Environmental Accounting]. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.spu.ac.th/fac/account/9132>.
- ณัฐพัชร์ สร้อยทรัพย์. (2566). บทบาทของการบัญชีสิ่งแวดล้อม. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.spu.ac.th/fac/account/9132>.
- Srichanphet, S. (2018). *Rūṇṇak kān banchī singwætlōm*. [Understanding Environmental Accounting]. *Sappakorn Sam*, 65(12), 93-102.
- ศิลปพร ศรีจันทเพช. (2561). รู้จักการบัญชีสิ่งแวดล้อม. *สรรพากรสาร*, 65(12), 93-102.
- Wattanakul. B. (2021). *Khwāmsamphan rawāṅg kān banchī singwætlōm kap phāplak khōṅg 'ongkōṇ thurakit nai chāṅwat Phra Nakhōṇ Sī 'Ayutthayā*. [Relationships among Environmental Accounting and Corporate Image of Business in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province]. *Vocational Education Central Region Journal*, 5(1), 59-66.
- เบญจฐา วัฒนกุล. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*, 5(1), 59-66.

มาตรการทางกฎหมายระบบลดความชื้นแบบไฮบริด
สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
LEGAL MEASURES FOR HYBRID DEHUMIDIFICATION
FOR AGRICULTURAL PRODUCTS

พันธุ์ทิพย์ นवानุช¹, สุธาสินี ปิริยกิจโกมล²

Punthip Navanuch¹, Suthasinee Piriyaikijkomol²

(Received: December 24, 2024 ; Revised: February 12, 2025 ; Accepted: May 6, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลดความชื้นระบบไฮบริดสำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยเน้นการกำกับดูแลมาตรฐานสินค้า การอนุรักษ์พลังงานและความปลอดภัยของผู้บริโภค วิธีการศึกษาประกอบด้วยการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 รวมถึงการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการลดความชื้นแบบไฮบริด และผลกระทบต่อคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตร ผลการศึกษาพบว่า แม้จะมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลมาตรฐานและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร แต่ยังคงขาดกฎหมายเฉพาะที่รองรับการใช้เทคโนโลยีลดความชื้นแบบไฮบริด นอกจากนี้มาตรฐานด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าว ส่งผลให้การนำไปใช้ในภาคการเกษตรยังเผชิญกับข้อจำกัดในด้านกฎหมายและการบังคับใช้ ข้อเสนอแนะของการศึกษาคือ การมีกฎหมายหรือมาตรฐานเฉพาะที่กำกับดูแลระบบลดความชื้นแบบไฮบริด โดยกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับกระบวนการผลิต การใช้พลังงานและการตรวจสอบคุณภาพสินค้า รวมถึงส่งเสริมแรงจูงใจทางกฎหมาย เช่น มาตรการสนับสนุนทางภาษีและเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : ลดความชื้น ผลิตภัณฑ์เกษตร ไฮบริด

¹ คณบดีคณะนิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Dean, Faculty of Law, North-Chiang Mai University. e-mail: punthip.ncu@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Instructor, Faculty of Law, North-Chiang Mai University. e-mail: suthasinee@northcm.ac.th

Abstract

The Hybrid Dehumidification System for Agricultural Products is a process designed to extend the shelf life and maintain the quality of agricultural goods. This system integrates solar and electric energy to optimize resource utilization and minimize environmental impact. Developing legal frameworks to support hybrid dehumidification technology can enhance resource efficiency, reduce ecological footprints, and establish safety standards. This academic article aims to explore strategies for advancing legal measures related to hybrid dehumidification processes. The study suggests that regulatory frameworks governing these systems should focus on improving product quality, promoting sustainable resource usage, and safeguarding the long-term interests of farmers and consumers. The findings emphasize the importance of legal measures that align with sustainable development principles, ensuring the agricultural sector benefits economically and environmentally from such innovations.

Keywords: Dehumidification, Agricultural product, Hybrid

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สมัย 13 พ.ศ.2566-2570 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี , 2565) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการแนวคิดประการหนึ่งคือ การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และการสร้างความยั่งยืนโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดมลพิษและปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศยังประกอบอาชีพเกษตรกร ท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการ ดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาบริหารจัดการเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการค้า โดยปรับเปลี่ยนเกษตรดั้งเดิมสู่เกษตรสมัยใหม่ การประยุกต์ใช้ระบบไฮบริดกับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจึงถือว่ามีบทบาทสำคัญใน

การเพิ่มประสิทธิภาพการลดความชื้น ซึ่งสามารถรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เช่น สีสัน รสชาติ และคุณค่าทางโภชนาการด้วยการผสมผสานวิธีการต่าง ๆ ของการอบแห้งเข้าด้วยกัน ทำให้การลดความชื้นทำได้รวดเร็วและประหยัดพลังงาน ผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีความชื้นมากเกินไปจะทำให้เกิดการเสื่อมคุณภาพของสินค้าการเน่าเสียและการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การลดความชื้นทางการเกษตรมีประโยชน์หลากหลาย เช่น การรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่า จึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการผลิตโดยใช้ระบบลดความชื้นแบบไฮบริด เพื่อเพิ่มมาตรฐานการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน บทความวิชาการฉบับนี้ ขอนำเสนอมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานการเกษตร พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

การลดความชื้นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีมาตรฐาน จะมีมาตรฐานสินค้าเกษตรเป็นข้อกำหนดเกณฑ์คุณภาพให้ต้องปฏิบัติตามกำหนดโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ซึ่งมีเกณฑ์ประการหนึ่งที่เป็นข้อกำหนดด้านคุณภาพคือการกำหนดความชื้นที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าสามารถเก็บรักษาได้นานขึ้นและปลอดภัยจากเชื้อรา (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2562) การลดความชื้นในผลิตภัณฑ์สามารถทำได้หลายวิธี (พงษ์สวัสดิ์ คชภูมิ , 2565) ดังนี้

1. การอบแห้งด้วยอากาศร้อน ใช้การเป่าลมร้อนผ่านผลิตภัณฑ์เพื่อลดความชื้น เพราะสามารถควบคุมอุณหภูมิและความเร็วในการอบแห้งได้ดี
2. การอบแห้งแบบแสงอาทิตย์ ใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดความชื้น ซึ่งเหมาะกับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการกระบวนการที่ประหยัดพลังงาน
3. การลดความชื้นแบบไฮบริด เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีการอบแห้งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดพลังงานที่ใช้ในการอบแห้ง

การลดความชื้นแบบไฮบริด

การลดความชื้นแบบไฮบริด คือ การอบแห้งระบบไฮบริดนั่นเอง เป็นการอบแห้งที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และยังคงใช้พลังงานอื่น ๆ ช่วยด้วยในเวลาที่ไม่สามารถแสงอาทิตย์ไม่สม่ำเสมอ การลดความชื้นแบบไฮบริดแบ่งออกได้ 4 ประเภท

1. การผสมผสานระหว่างพลังงานแสงอาทิตย์และลมร้อน การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในช่วงเริ่มต้นเพื่อประหยัดพลังงานหลังจากใช้ลมร้อนในการควบคุมความชื้น วิธีนี้เหมาะสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการควบคุมคุณภาพสูง เช่น ผลไม้อบแห้ง

2. การผสมผสานระหว่างลมร้อนและไมโครเวฟ เป็นการใช้ลมร้อนเพื่อลดความชื้นส่วนใหญ่ หลังจากนั้นจะใช้ไมโครเวฟช่วยในการลดความชื้นในชั้นลึกเร็วขึ้น วิธีการนี้เป็นการลดเวลาอบแห้ง และรักษาสี กลิ่นและคุณค่าทางโภชนาการ

3. การผสมผสานระหว่างอินฟราเรด และไมโครเวฟ เป็นการใช้คลื่นอินฟราเรดในการให้ความร้อนพื้นผิวและใช้ไมโครเวฟในการกำจัดความชื้นภายนอก เป็นการลดการใช้พลังงานและให้คุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ดีกว่า

4. การผสมผสานระหว่างแสงอาทิตย์และอินฟราเรด เป็นการใช้แสงอาทิตย์ในการลดความชื้นเบื้องต้นและอินฟราเรดจะช่วยในการควบคุมกระบวนการอบแห้งให้เสถียร เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่ทรัพยากรแสงอาทิตย์มาก

ประโยชน์ของการลดความชื้นแบบไฮบริดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

การลดความชื้นแบบไฮบริด เป็นวิธีการที่ผสมผสานการใช้พลังงานหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ร่วมกับลมร้อน การใช้ไมโครเวฟร่วมกับลมร้อน การใช้อินฟราเรดกับไมโครเวฟ หรือการใช้พลังงานแสงอาทิตย์กับ

ทำให้สามารถลดความชื้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการนี้มีประโยชน์ในอุตสาหกรรมเกษตรที่ต้องการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการอบแห้ง การใช้วิธีการแบบไฮบริดที่ผสมผสานการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ไมโครเวฟ อินฟราเรดและลมร้อน ช่วยลดระยะเวลาในการอบแห้งอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กระบวนการรวดเร็วขึ้นและลดปัญหาความชื้นที่เหลือยู่ในผลิตภัณฑ์

2. การลดต้นทุนด้านพลังงาน ในช่วงเริ่มต้นใช้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานจากธรรมชาติ วิธีการดังกล่าวเป็นการลดการใช้พลังงานไฟฟ้า เป็นการลดต้นทุนของผู้ประกอบการในด้านการผลิต

3. การยืดการเก็บรักษา การลดความชื้นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยลดภาวะการเกิดเชื้อราและจุลินทรีย์ ทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถเก็บรักษาได้ โดยเฉพาะสินค้าที่มีความเสี่ยงต่อการเสียหายจากความชื้น เช่น ผลไม้แห้ง

4. การรักษาคุณภาพและคุณค่าทางโภชนาการ การลดความชื้นแบบไฮบริดจะช่วยควบคุมอุณหภูมิและความชื้นได้อย่างแม่นยำ จึงทำให้รสชาติของผลิตภัณฑ์คงความมีประสิทธิภาพและคุณค่าทางโภชนาการได้ดีกว่าการอบแห้งแบบเดิมๆ

5. การรักษาสิ่งแวดล้อม การลดการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้พลังงานหมุนเวียน เป็นการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

6. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การอบแห้งเป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้ผลิตภัณฑ์เกษตรกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถจัดเก็บและส่งออกได้ในราคาสูง เป็นการเพิ่มมูลค่าด้านการแปรรูป เช่น ผลไม้แห้ง

สมุนไพรรอบแห้ง ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs)

กฎหมายที่ใช้ควบคุมมาตรฐานการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอบแห้งในกระบวนการลดความชื้นแบบไฮบริดของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร มีบทบัญญัติของกฎหมายกำกับดูแลมาตรฐานสินค้า ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชนไว้อย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมในสังคม สิทธิและหน้าที่ดังกล่าวครอบคลุมหลายด้าน รวมทั้งด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีบทบัญญัติมาตรา 58 ระบุถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐในกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพและคุณภาพชีวิต ถือได้ว่าเป็นการสร้างความยั่งยืนในมิติของสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น การอบแห้งระบบไฮบริด หรือใช้พลังงานแสงอาทิตย์ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในบทบัญญัติมาตรา 58 นี้จึงกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิรับทราบข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีและกระบวนการที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นบทคุ้มครองสุขภาพของประชาชน กล่าวคือ การอบแห้งที่ไม่ถูกสุขลักษณะหรือมีสารเคมีตกค้าง อาจส่งผลต่อสุขภาพของผู้บริโภค มาตรานี้จะช่วยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบมาตรฐานการผลิตหรือร้องเรียนเมื่อพบความเสี่ยงต่อสุขภาพ

กล่าวโดยสรุป มาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ช่วยให้การบวนการผลิตมีความโปร่งใส คุ้มครองสุขภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ส่วนมากมาตรา 73 ได้ระบุถึงหน้าที่ของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพดี รัฐต้องบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม บทบัญญัติมาตรา 73 นี้ ช่วยสนับสนุนในเรื่องการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ กล่าวคือ กระบวนการอบแห้งช่วยให้เกษตรแปรรูปผลผลิตเกษตรให้มีอายุการเก็บรักษานานขึ้น และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น การอบแห้งสมุนไพร นอกจากยังเป็นการช่วยส่งเสริมรายได้ให้ชุมชนจากการสนับสนุนเทคโนโลยีอบแห้งที่เหมาะสม เช่น การอบแห้งแบบไฮบริดจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

กล่าวโดยสรุป มาตรา 73 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เน้นการพัฒนาที่สมดุล ซึ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นอกจากจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรแล้วยังช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในชุมชนและระดับประเทศ

2. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประเทศไทยกำลังเร่งพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน จึงมีกลไกในการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรขึ้นเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัย เพื่อป้องกันความเสียหายอันจะเกิดแก่ประชาชนหรือแก่กิจการสินค้าเกษตรหรือเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้คำนิยามถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับบทความนี้ ดังนี้

“มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

“มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

“มาตรฐานทั่วไป” หมายความว่า มาตรฐานที่ประกาศกำหนดและส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการเกษตร การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติให้คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและผู้ทรงคุณวุฒิ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายแผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรใด ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้น ให้คณะกรรมการพิจารณา หากคณะกรรมการเห็นด้วยกับรายละเอียดของร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้น และเห็นสมควรกำหนดให้เป็นมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ เพื่อออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับหรือออกประกาศกำหนดเป็นมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

เมื่อมีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใดแล้ว ผู้ผลิตสินค้าเกษตรจะขอรับการตรวจสอบและขอใบรับรองได้ และเมื่อผู้ผลิตได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานแล้ว ต่อมาปรากฏว่าสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ให้สำนักงานมาตรฐานผลิตสินค้าเกษตรมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิตดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงได้ หรือปล่อยให้เนิ่นนานอาจทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร มีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือสั่งให้ส่งสินค้านั้นคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด

กล่าวโดยสรุป สารสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้า ซึ่งเป็นการตรวจสอบและรับรองว่าสินค้าเกษตรหรือกระบวนการผลิตได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ มาตรการทางกฎหมายฉบับนี้ เป็นบทบัญญัติที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ในคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพการส่งออกและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์

3. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค , 2564) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 คำว่า “ซื้อขาย” “ผลิต” “สินค้า” และ “ผู้บริโภค” ในส่วนที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าทางการเกษตร ให้ความหมายโดยรวมว่า เป็นกระบวนการซื้อขายที่ผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้าการเกษตรเพื่อใช้บริโภคหรืออุปโภคในชีวิตประจำวัน โดยสินค้าเหล่านี้ ต้องผ่านการผลิตที่ได้มาตรฐาน เช่น การปลูก การแปรรูป ตลอดจนการเก็บรักษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างปลอดภัยและเหมาะสม นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังให้ความสำคัญกับการรับรองว่าสินค้าเกษตรที่ซื้อกันในท้องตลาด ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดด้านคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือที่ได้มาตรฐาน

นอกจากนี้ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติยังบัญญัติให้ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ และมาตรา 36 บัญญัติไว้ว่า ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่เสนอขายสินค้าหรือบริการมีหน้าที่ต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างชัดเจนและครบถ้วน เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจซื้อสินค้าอย่างถูกต้อง โดยต้องไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณภาพ ราคา หากพบการกระทำที่ขัดต่อมาตรานี้ ผู้ประกอบการธุรกิจอาจถูกดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งอาจรวมถึงโทษทางอาญาหรือการสั่งระงับโฆษณา ตลอดจนสั่งห้ามจำหน่ายสินค้าในกรณีที่ข้อมูลหรือโฆษณามีลักษณะเป็นเท็จ

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 บัญญัติเพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้บริโภคในหลายมิติ รวมถึงการควบคุมสินค้าที่จำหน่ายในตลาด โดยกำหนดสิทธิผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้มีการควบคุมคุณภาพสินค้า ตลอดจนผู้บริโภคมีสิทธิที่จะร้องเรียนเมื่อพบว่าถูกละเมิดสิทธิ

4. กฎหมายสิ่งแวดล้อม

การลดความขึ้นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร จะเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงาน การปล่อยมลพิษ การจัดการของเสีย ซึ่งต้องสร้างความสมดุลระหว่างการผลิตที่มีประสิทธิภาพและการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีบทบัญญัติที่ควบคุมดูแล ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2557) เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นการสร้างมาตรการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียพลังงานในภาคอุตสาหกรรม การขนส่งและการบริโภคทั่วไป ตลอดจนสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทน เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานฟอสซิล และบรรเทาผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางพลังงานและการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศ ถือเป็นความท้าทายด้านพลังงานที่สำคัญของประเทศในยุคที่มีความต้องการพลังงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่พลังงานมีอยู่อย่างจำกัด

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้มีคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ มีอำนาจเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายหรือมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้เจ้าของโรงงานต้องอนุรักษ์พลังงาน ตรวจสอบและวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงานของตนให้เป็นไปตามกฎหมายและวิธีที่กำหนดไว้โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 กำหนดว่ากระทรวงพลังงานมีอำนาจในการกำหนดมาตรการและออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อควบคุมการใช้พลังงานในการผลิต ในส่วนของการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมีส่วนที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติคือ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการอบแห้ง โดยส่งเสริมให้โรงงานอบแห้งใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดการสูญเสียพลังงานใช้พลังงานทางเลือก เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ตลอดจนกำหนดมาตรฐานการออกแบบและประสิทธิภาพของเครื่องอบแห้ง เช่น การใช้เครื่องอบแห้งแบบไฮบริดที่ผสมผสานพลังงานแสงอาทิตย์

กล่าวโดยสรุป มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 เน้นการจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต รวมถึงการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ระบบลดความชื้นแบบไฮบริดสำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนี้ ยังมีกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องวิธีการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของข้าวสาร พ.ศ.2560 ระบุเกณฑ์ความชื้นของข้าวสารและมาตรฐานกระบวนการอบแห้ง
2. กฎกระทรวงกำหนดประเภทและขนาดของโรงงานควบคุม พ.ศ. 2560 ซึ่งบังคับใช้กับโรงงานที่ใช้พลังงานสูง รวมถึงโรงงานที่ใช้ระบบลดความชื้นขนาดใหญ่

3. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พ.ศ. 2552 กำหนดแนวทางส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในระบบไฮบริด

อย่างไรก็ดี แม้ว่ามาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันจะมีส่วนช่วยสนับสนุนมาตรฐานในการลดความชื้นของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับการกำกับดูแลเทคโนโลยีระบบลดความชื้นแบบไฮบริด โดยเฉพาะการขาดมาตรฐานเฉพาะและข้อกำหนดด้านพลังงานที่เหมาะสม อาจทำให้การนำเทคโนโลยีไปใช้ในภาคเกษตรกรรมยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ดังนั้น ภาครัฐควรพิจารณาออกมาตรการทางกฎหมายที่กำกับดูแลเทคโนโลยีโดยตรงเพื่อให้มั่นใจว่าการลดความชื้นของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดพลังงานและเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคในระยะยาว

บทสรุป

ระบบลดความชื้นแบบไฮบริด เป็นเทคโนโลยีที่ผสมผสานการใช้พลังงานจากแหล่งต่าง ๆ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานความร้อนจากชีวมวล เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน กระบวนการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เทคโนโลยีนี้ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการ พัฒนาการเกษตรทางด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต้องอยู่ภายใต้การ กำกับดูแลโดยฝ่ายกฎหมาย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและยั่งยืน

มาตรการทางกฎหมายที่กำกับดูแลระบบการลดความชื้นแบบไฮบริดที่สำคัญ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งการลดความชื้นแบบไฮบริด ต้องอยู่ในมาตรฐานความชื้นที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทเพื่อรักษาคุณภาพและความ ปลอดภัยของผู้บริโภค

2. พระราชบัญญัติส่งเสริมอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับ นี้คือ การสนับสนุนให้ใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดการใช้พลังงานจากฟอสซิล

3. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านกระบวนการความชื้นต้องมีมาตรฐานที่ชัดเจน และผู้ประกอบการต้องแจ้ง ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณภาพสินค้า ความปลอดภัยและกระบวนการผลิต เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับ สินค้าที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน

4. พระราชบัญญัติส่งเสริมและการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงาน แสงอาทิตย์ ในกระบวนการลดความชื้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การลดต้นทุน

อย่างไรก็ดี มีปัญหาเรื่องอุปสรรคในมาตรการทางกฎหมาย คือไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ เกี่ยวข้องกับการลดความชื้นแบบไฮบริดในภาคการเกษตร ตลอดจนยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่าง ครอบคลุม โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรายย่อย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกัมาตรการทางกฎหมายที่กำกับดูแลการลดความชื้นแบบไฮบริด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเฉพาะสำหรับเทคโนโลยีลดความชื้น โดยกำหนดมาตรฐานทาง เทคนิคและขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางด้านคุณภาพของผลผลิต ความปลอดภัยและผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

Department of Alternative Energy Development and Efficiency. (2557). *Phraratchabanyat kaṇ songsaem kaṇ 'anurak phalangngān Phō.Sō. 2535. [The Energy Conservation*

- Promotion Act, B.E.2535*]. Retrieved September 7, 2024, from https://oldwww.dede.go.th/more_news.php?cid=59
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน. (2557). พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535. สืบค้น 7 กันยายน 2567, จาก https://oldwww.dede.go.th/more_news.php?cid=59
- Kotchapoom, P. (2022). Khrūāng ‘op hæng phalang sǎeng‘āthit rabop hai brit bæp mī rabop tuān chǎeng. [Hybrid Solar Dryer with Alarm System]. *Academic Journal of Eastern Asian University, Science and Technology Edition*. 16(1). 175–188.
- พงษ์สวัสดิ์ คชภูมิ. (2565). เครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ระบบไฮบริดแบบมีระบบแจ้งเตือน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 16(1). 175–188.
- National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards. (2019). *Mat̄trathan̄ sinkhā kaset̄ rūāng khaōpluāk*. [Thai Agricultural Standard]. Retrieved October 15, 2024 from <https://www.acfs.go.th/cert-scheme/detail/19>
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2562). *มาตรฐานสินค้าเกษตร* สืบค้น 15 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.acfs.go.th/cert-scheme/detail/19>.
- Office of Consumer Protection Board. (2021). *Phraratchabanyat khumkhroṅg phubōrīphok PhōSō 2522*. [The Consumer Protection Act B.E. 2522]. Retrieved May 24, 2024, from https://www.ocpb.go.th/news_view.php?nid=11970.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2564). พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522. สืบค้น 24 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.ocpb.go.th/news_view.php?nid=11970
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2014). *Phǎen phatthanā sēthakit læ sangkhom hæng chat̄ chabap thī sipsām* (*PhōSō 2566-2570*). [The Thirteenth National Economic and Social Development Plan (2023-2027)]. Retrieved September 7, 2024, from https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570)*. สืบค้น 5 กันยายน 2567, จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue.

Book Review

พูดแบบนี้ไง ใครๆก็อยากฟัง

เยาวภาณี รอดเพ็ชร¹

Yaowapanee Rodpech

หนังสือเรื่อง พูดแบบนี้ไง ใคร ๆ ก็อยากฟัง

ชื่อเรื่องต้นฉบับ : Banana No Miryoku Wo 100 Moji De Tsutaetekudasai

เขียนโดย Takafumi Kakiuchi (ทาคาฟูมิ คาคุอิจิ)

แปลโดย ดนพ ลีบุญกุล

สำนักพิมพ์ O2 @dotbooksfan

244 หน้า ราคา 295 บาท

ISBN: 978-616-8329-35-1

¹ ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

Director of the Library, Southeast Bangkok University. e-mail: yaowapanee@southeast.ac.th

ยุคนี้การพูดมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา เพราะการพูดไม่เป็นเพียงการสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจเท่านั้น แต่การพูดหมายถึงการใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังจดจำเราได้มากกว่าผู้อื่น ทั้งนี้เพราะปัจจุบันเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีปริมาณมาก และเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสื่อสารทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การสอน การค้าขายสินค้า นิยมทำผ่านโซเชียลมีเดีย ซึ่งเนื้อความคำพูดต้องสั้น และเป็นທີ່จดจำของผู้ฟัง การสื่อสารให้ผู้ฟังจดจำอย่างจับใจจึงไม่ใช่แค่พูดออกไปเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคนิคเพื่อให้ทุกคำพูดทรงพลังที่สุด ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คือ ทาคาฟูมิ คาคิอุจิ ได้นำประสบการณ์การทำงานที่มีระยะเวลาหลายปี มาเขียนเป็นเทคนิคการสื่อสารที่ดูง่ายแต่เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะจับใจคนฟัง เขาเปรียบเทียบการสื่อสารง่าย ๆ แบบนี้ว่าเหมือนปอกกล้วย ซึ่งหากนำไปปฏิบัติแล้วปรับใช้ในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การนำเสนอผลงาน หรือกระทั่งความสัมพันธ์ในครอบครัว ก็จะทำให้ทุกเรื่องราบรื่น

หนังสือเรื่อง “พูดแบบนี้ใคร ๆ ก็อยากฟัง” เป็นหนังสือแนวพัฒนาตนเองเน้นการพูดสร้างความสัมพันธ์ และการใส่ใจความรู้สึกของคนฟัง ไม่ได้เน้นให้พูดเก่งแบบพูดเยาะ แต่เน้นการพูดให้ตรงใจคนฟัง ให้คนฟังเข้าใจเนื้อหาที่พูดและอยากฟังการพูดนั้นจนจบ

บทนำของหนังสือมีถึง 24 หน้าซึ่งค่อนข้างยาวมากกว่าหนังสือทั่วไป ช่วงแรกเป็นช่วงของผู้เขียนคือ ทาคาฟูมิ คาคิอุจิ ทำความรู้จักกับผู้อ่าน เขาได้อธิบายตัวตนของเขาว่าตอนช่วงวัยเด็กเขาพูดไม่เก่งเลย เป็นคนขี้อายมาก ๆ และเล่าเหตุการณ์ที่เขาอายมาก ๆ ซึ่งผู้อ่านจะเห็นว่าเหตุการณ์ที่เขาเล่านั้น ไม่ใช่เหตุการณ์ที่น่าอายเลย การนำผู้อ่านให้รู้สึกแบบนี้หมายความว่าเขามีบทนำที่ชาญฉลาด ให้ผู้อ่านซึ่งกำลังสนใจอยากพูดได้เก่งแบบเขาได้รู้สึกว่าผู้อ่านกล้าหาญกว่าตัวผู้เขียนเสียอีก เป็นลักษณะทั่วไปที่ดีในการเจรจา คือ ถ่อมตัวและยกย่องผู้ที่เรากำลังเจรจาด้วยซึ่งส่งผลให้ผู้ที่เราเจรจาด้วยรู้สึกสบายใจ สนใจที่จะฟังสิ่งที่เรากำลังจะพูดต่อไป ช่วงแรกนี้ผู้เขียนคือ ทาคาฟูมิ คาคิอุจิ จึงดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ให้รู้สึกสบายใจ และสนใจสิ่งที่เขากำลังนำเสนอในหนังสือนี้

ช่วงกลางของบทนำ ทาคาฟูมิ คาคิอุจิ บอกวิธีการในการฝึกพูดของเขา โดยจากที่ตัวตนของเขาขี้อายและพูดไม่เก่ง เมื่อไปทำงานครั้งแรกความเขินอายพูดไม่เก่งของเขา ทำให้ถูกรุ่นพี่ในที่ทำงานดูว่า “นิสัยส่วนตัวน่ามาใช้ในที่ทำงานไม่ได้นะ” ทำให้เขาเข้าใจทันทีว่านิสัยเขินอายพูดไม่เก่งต้องเก็บไว้ที่บ้าน ในที่ทำงานต้องเป็นอีกคนหนึ่งพร้อมสำหรับทำงาน เขาจึงใช้วิธีการสร้างตัวตนของเขาอีกคนหนึ่ง และหาบุคคลต้นแบบที่เขาสนใจว่าบุคคลนั้นพูดได้ดีตามความเห็นของเขา จากนั้นใช้ตัวตนที่สองนี้ฝึกพูดเลียนแบบให้เหมือนการพูดของบุคคลต้นแบบของเขา วิธีการสร้างตัวตนแบบสองร่างนี้ ผู้อ่านจะรู้สึกว่าเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ตัวเองว่าเราไม่ได้เสียตัวตนของเรา เรากลับมาเป็นตัวตนเดิมได้เสมอ การมีสองตัวตนทำให้สามารถพัฒนาตัวตนที่สร้างขึ้นเป็นร่างที่สองนี้ให้ทันยุคทันสมัยปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ส่วนกลางของบทนำนี้ ทาคาฟูมิ คาคิอุจิ สร้างความมั่นใจให้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ ผู้อ่านจึงพร้อมที่จะอ่านหนังสือในส่วนต่อไป

ส่วนท้ายของบทนำ เป็นการที่ ทาคาฟูมิ คาคุจิ เขียนเล่าให้ผู้อ่านฟังถึงเหตุการณ์ที่ไม่ค่อยมีคนปฏิบัติแต่เมื่อปฏิบัติแล้วกลับประสบความสำเร็จ สร้างความประทับใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ส่งผลดีต่อกิจการในทุก ๆ ด้าน เขาได้เล่าถึงหลายเหตุการณ์ อาทิ

เรื่อง ร้านผักและผลไม้ได้บอกบางอย่างกับลูกค้าแบบที่ร้านอื่น ๆ มักไม่บอกกับลูกค้า ผู้เขียนเล่าว่าเจ้าของร้านผักและผลไม้ บอกลูกค้าเสมอว่า วันนี้มีผักและผลไม้ไต่บ้างที่ไม่แนะนำให้ลูกค้าซื้อ ซึ่งโดยมุมมองของเจ้าของร้านเป็นเพียงการรักษาลูกค้า เพราะหากลูกค้าซื้อสินค้าไม่ดีไปครั้งหน้าย่อมไม่กลับมาซื้ออีก ผู้เขียนได้วิเคราะห์ว่าในประโยคที่บอกลูกค้าไปนั้นประกอบด้วยเทคนิคการสื่อสารหลายเทคนิค ได้แก่ เทคนิคการเปรียบเทียบ หมายถึง เมื่อลูกค้าเกิดการเปรียบเทียบสินค้าไม่ดีที่ร้านบอก ลูกค้าจะประทับใจและเข้าใจความหมายรวมความว่าสิ่งอื่น ๆ ที่เหลือทุกอย่างในร้านย่อมเป็นสินค้าที่ดีจริง ๆ ทาคาฟูมิ คาคุจิ ให้เทคนิคว่า “การพูดส่วนด้อยจะทำให้ส่วนดีโดดเด่นขึ้นมา” กรณีนี้สินค้าที่ไม่แนะนำให้ซื้อคือส่วนด้อย สินค้าอื่นทั้งหมดในร้านคือส่วนดี และ ทาคาฟูมิ คาคุจิ ให้เทคนิคว่า “เปรียบเทียบแล้วจะทำให้เข้าใจมากขึ้น” กรณีนี้คือสินค้าที่ไม่แนะนำให้ลูกค้าซื้อถูกเปรียบเทียบกับสินค้าดี นอกจากนี้เขาแนะนำว่า “สื่อสารให้ถึง ไม่ใช่เพียงสื่อสารออกไป” เพราะการสื่อสารให้ถึงเป็นการยึดผู้ฟังเป็นศูนย์กลาง แต่ สื่อสารออกไปเป็นการยึดผู้พูดเป็นศูนย์กลาง กรณีร้านผักและผลไม้เจ้าของร้านได้สื่อสารให้ถึง เพราะเมื่อลูกค้าไต่สินค้าตามที่ร้านไม่แนะนำให้ซื้อสินค้า ลูกค้าจะซาบซึ้งว่าร้านค้าทำแบบนี้อย่างจริงใจ มีความบริสุทธิ์ใจต่อลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าได้สินค้าที่ดีแน่นอน ทุกอย่างที่ลูกค้าเข้าใจจากการสื่อสารนี้คือการทำให้ลูกค้าทุกประการ จึงเรียกว่า “สื่อสารให้ถึง” เป็นตัวอย่างของการ “สื่อสารให้ถึง” ด้วยคำพูด

อีกเรื่อง คือเรื่อง ร้านอาหารมีวิธีเปลี่ยนน้ำเปล่าให้ลูกค้ารู้สึกเป็นน้ำเปล่าแสนอร่อย ผู้เขียนใช้เรื่องนี้เป็นตัวอย่างของการ “สื่อสารให้ถึง” ด้วยการกระทำและอิริยาบถในการเสิร์ฟน้ำเปล่า ซึ่งกระทำแบบมืออาชีพมีการโค้งคำนับ และกระทำท่าทางที่นุ่มนวล ตั้งใจ ให้ลูกค้าเห็นความใส่ใจ เพียงเท่านั้นก็เปลี่ยนใจให้ลูกค้ารู้สึกว่าน้ำเปล่าธรรมดาแสนอร่อย เป็นตัวอย่างของการ “สื่อสารให้ถึง” ด้วยท่าทางนั่นเอง

ในส่วนท้ายของบทนำนี้ผู้เขียนบอกว่า ตัวอย่างที่ผ่านมาเป็นโครงสร้างของการสื่อสารที่ซ่อนเทคนิคการสื่อสารไว้ เขาจะไม่สรุปว่าโครงสร้างดังกล่าวเป็นเทคนิคในการพูดแบบใด แต่ผู้อ่านจะเกิดความรู้สึกที่ว่า หากกิจการของเราใช้การพูดแบบนี้ตามเหตุการณ์ที่ ทาคาฟูมิ คาคุจิ เขียนเล่ามา ก็คงจะทำให้กิจการของเราดีงามแน่ ๆ ส่วนท้ายของบทนำชี้ให้เห็นข้อดีของการพูดที่ดึงดูดใจผู้ฟัง และสรุปประโยชน์ของการใช้เทคนิคการพูดไว้ 20 ประการ เช่น ทำให้ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ดีขึ้น สนุกกับการทำงานมากขึ้น เป็นต้น แต่ไม่ได้บอกเทคนิคใด ๆ เลย ผู้เขียนได้สร้างความอยากรู้อยากเห็นให้ผู้อ่านได้คล้อยตามและพร้อมที่จะฟังเทคนิคการพูดที่ดึงดูดใจและพร้อมในการนำไปใช้ ตามที่ผู้เขียน คือ ทาคาฟูมิ คาคุจิ ได้นำเสนอไว้เป็นบทต่อ ๆ ไป อย่างเต็มใจ

หนังสือนี้แสดงส่วนของบทต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย 5 บท คือ

บทที่ 1 ชื่อว่า คนเรียดตืนด้วยสารที่สื่อถึงไม่ใช่ความถูกต้อง

บทที่ 2 ชื่อว่า "การสื่อสารให้เข้าใจ" คืออาคาร 7 ชั้น

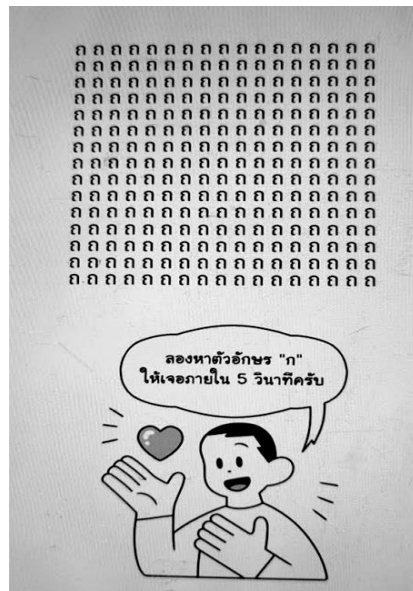
บทที่ 3 ชื่อว่า เทคนิคการพูด เทคนิคการสื่อสาร

บทที่ 4 ชื่อว่า 4 ข้อปฏิบัติของ "คนที่สื่อสารรู้เรื่อง"

บทที่ 5 ชื่อว่า วิธีรับมือกับ "คนที่สื่อสารด้วยยาก"

และ บทส่งท้าย กล้วยกับฉัน

บทที่ 1 “คนเรียดตืนด้วยสารที่สื่อถึงไม่ใช่ความถูกต้อง” บทนี้กล่าวถึง พื้นฐานของการสื่อสาร ว่าในยุคที่มีข้อมูลมากมาย ข้อมูลที่เราสื่อสารออกไปอาจไม่เป็นที่สนใจไม่ใช่เพราะข้อมูลเราไม่สำคัญ แต่เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนมาก ผู้เขียนยกตัวอย่างเกมลับสมองที่เราพบเสมอ คือให้หาตัวอักษรตัวหนึ่ง จากภาพที่มีตัวอักษรอื่นจำนวนมาก

รูปที่ 1 เกมลับสมองที่ใชยกตัวอย่าง ว่าข้อมูล ก ถูกซ่อนอยู่ในกลุ่ม ก จึงหายาก

ที่มา หนังสือเรื่อง พูดแบบนี้ไง ใครๆก็อยากฟัง

ดังนั้นเทคนิคพื้นฐานอันแรกในการสื่อสารคือต้องทำให้เป็นที่สังเกตแตกต่างจากสิ่งทั่วไป ให้คนอื่น ๆ เห็น เพราะ 90% ของคนตัดสินใจจากสิ่งที่เห็นก่อน และไม่เห็นสิ่งที่ไม่ได้แสดงภาพออกมา เทคนิคพื้นฐานต่อไป คือความซ้ำของการสื่อสารยิ่งถี่หรือบ่อยก็จะเป็นที่จดจำ ตาม “ทฤษฎีของชายองส์” เพราะเพียงครั้งเดียวย่อมยากในการจดจำ หนังสือนี้นำเสนอดัชนีการหลงลืมของเอ็บบิงเฮาส์ว่าเพียงรับรู้ข้อมูลมาเมื่อเวลาผ่านไป 20 นาที เราจะลืมเนื้อหานั้นไป 42% ดังนั้นการสื่อสารต้องทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ เพื่อไม่ให้ถูกเรียกว่า “สื่อสารไม่พอ” ความหมายของการสื่อสารไม่พอมีความหมายแตกต่างจากการสื่อสารไม่เก่ง คือ การสื่อสารไม่พอหมายถึงปริมาณการสื่อสาร ส่วนการสื่อสารเก่งหมายถึงการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ การสื่อสารเก่งไม่ใช่เล่าเรื่องเก่ง เล่าเรื่องเก่งคือเล่าเรื่องครบถ้วน

ตามลำดับเนื้อหา แต่สื่อสารเก่งคือสื่อสารแล้วเข้าใจง่าย ไม่สับสน ส่วนนี้เราอ่านแล้วจะนึกถึงการเรียน เช่น ครูสอนแก่นักเรียนจะจำบทเรียนนั้นได้

บทที่ 2 “การสื่อสารให้เข้าใจคืออาคาร 7 ชั้น” ตอนต้นของบทนี้ ผู้เขียนยกตัวอย่าง เรื่องกล้วยทำให้เขาวิเคราะห์ได้ว่าเมื่อเข้าใจโครงสร้างความอร่อยของกล้วย สิ่งรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วิธีการเลือกซื้อ วิธีการเก็บกล้วย ก็จะตามมาให้รู้หรือให้ศึกษาต่อไป ผลจากการวิเคราะห์กล้วยของผู้เขียน คือ ทาคาฟูมิ คาคุจิ คงเป็นที่มาของหน้าปกหนังสือที่มีภาพกล้วยนั่นเอง ในบทที่ 2 นี้ กล่าวถึง การทำความเข้าใจในโครงสร้างสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ก่อน จากนั้นภาพรวมและแก่นของสิ่งนั้นจะตามมา โครงสร้างการสื่อสาร ประกอบด้วย 7 ชั้นตามลำดับคือ การตั้งเป้าหมาย การยอมรับ(เปิดใจ) การนำอีกฝ่ายเป็นที่ตั้ง การทำให้เห็นภาพ ทักษะการฟัง ความสนทนสนม และ ความเชื่อใจ เมื่ออ่านแล้วจะเห็นว่า ชั้นของการนำอีกฝ่ายเป็นที่ตั้งดูเหมือนสำคัญที่สุด เพราะผู้พูดควรคำนึงถึงผู้ฟังว่าจะเข้าใจหรือไม่เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เช่น ครูสอนนักเรียนก็ต้องนึกถึงว่าผู้เรียนยังไม่มีความรู้เรื่องนั้น ๆ ต้องสอนให้ครบถ้วนชัดเจน การคิดว่าเรื่องนี้ใคร ๆ ก็รู้ นักเรียนคงรู้แล้วทำให้ข้ามบางเรื่องไป เป็นสิ่งที่ครูไม่ควรปฏิบัติ นอกจากนี้ การนำอีกฝ่ายเป็นที่ตั้ง จะทำให้ผู้พูดและผู้ฟังมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในอีก 6 ชั้นอื่นได้ง่าย เช่น การตั้งเป้าหมายร่วมกัน เปิดใจกัน เห็นภาพเดียวกันในการเจรจา เป็นต้น ผู้เขียนได้ยกตัวอย่าง การทำให้เห็นภาพ เป็นเรื่องของ มัณยามาโตะฮิโมะ เมื่อเจ้าของร้านที่ขายมัณยามาโตะฮิโมะ อธิบายวิธีกินมันนี้อย่างละเอียด มีการยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับมันชนิดอื่น ลูกค้าจินตนาการตามจนเห็นภาพจากการอธิบายและตกลงซื้ออย่างง่ายดาย เทคนิคนี้เรียกว่า การทำให้เห็นภาพ เมื่ออ่านถึงบทที่ 2 ทำให้เราเข้าใจว่าหากจะสื่อสารสิ่งใดต้องสร้างโครงสร้างทั้ง 7 ชั้นให้ครบถ้วน จนถึงขั้นสุดท้ายคือความเชื่อใจ จึงจะเป็นการสื่อสารที่สมบูรณ์

บทที่ 3 “เทคนิคการพูด เทคนิคการสื่อสาร” บทนี้หนังสือต้องการอธิบายวิธีการสื่อสาร หนังสือได้รวบรวมเทคนิคการสื่อสารไว้ 16 เทคนิค ประกอบด้วย 1.กฎของเปรียบเทียบ 2. กฎการปูเรื่องและหักมุม 3. กฎของความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและความรู้สึก 4. กฎของการปรับจนความคิด 5. กฎของการเปลี่ยนคำพูด 6. กฎของการยกตัวอย่าง 7. กฎของการตั้งชื่อ 8. กฎของการเว้นช่วง 9. กฎของตัวเลข 10. กฎของการเว้นวรรค 11. กฎของปัจจัยภายนอก 12. กฎของประโยชน์ต่ออีกฝ่าย 13. กฎของ 3 ดี 14. กฎของบริบท 15. กฎของข้อสรุป 16. เปลี่ยนสัญลักษณ์ให้เป็นคำพูดแต่ละเทคนิคมีการยกตัวอย่างของหลายเหตุการณ์ เช่น กฎของเปรียบเทียบ ในหนังสือนี้มีตัวอย่างการใช้เทคนิคเปรียบเทียบ เช่นร้านอาหารเนื้อ มีเนื้อทุกชนิดให้เปรียบเทียบว่าลูกค้าชอบแบบใด มากกว่าแบบใด หรือกรณีให้บอกสิ่งไม่ดีแก่ลูกค้าก็เป็นเทคนิคเปรียบเทียบ เช่น บอกลูกค้าว่า ถึงอาหารนี้หน้าตาอาจดูไม่น่าสนใจแต่รสชาติอร่อยสุด ๆ ก็เป็นการเปรียบเทียบหน้าตากับรสชาติอร่อย ทำให้รสชาติอร่อยดูเด่น จนลูกค้าเชื่อและอุดหนุนซื้ออาหารนั้น ซึ่งดีกว่าที่จะพูดเพียงว่า อาหารนี้อร่อยสุด ๆ

บทที่ 4 “4 ข้อปฏิบัติของคนสื่อสารรู้เรื่อง” บทนี้ผู้เขียนสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ความพยายามสื่อสารให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจตามที่ผู้พูดต้องการ มีปัจจัยที่สำคัญคือ ความใจดีของผู้พูด เพราะหากผู้พูด

เป็นคนไม่โหย่าย ไม่ใจดี จะเกิดอารมณ์โกรธและโมโห เมื่อผู้ฟังไม่เข้าใจ โดยอาการโกรธและโมโหสื่อถึงผู้ฟังง่าย จึงสร้างความไม่เข้าใจเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การสื่อสารระหว่างผู้พูดและผู้ฟังล้มเหลว ผู้เขียนแนะนำวิธีแก้ไข เมื่อเกิดอารมณ์โกรธและโมโห ไว้หลายวิธี เช่น เมื่อรู้สึกโกรธให้หายใจลึก ๆ เป็นเวลา 3 วินาที นอกจากนี้ยังเสนอวิธีการพูดให้ผู้ฟังรู้เรื่องคือพูดให้หมดทุกเรื่อง ไม่ให้คิดว่าเรื่องแบบนี้ใครก็รู้อยู่แล้ว จึงไม่พูดออกไป เพราะการที่ผู้พูดคิดแบบนี้จะสร้างความไม่เข้าใจแก่ผู้ฟัง อย่างไรก็ตาม บทนี้ไม่ได้สรุปให้เห็นข้อปฏิบัติ 4 ข้อ ตามที่ตั้งข้อบทยไว้

บทที่ 5 “วิธีรับมือกับคนที่สื่อสารด้วยยาก” บทนี้ผู้เขียนอธิบายลักษณะของคนสื่อสารด้วยยาก คือ 1. คนที่ปฏิเสธทันที 2. คนที่พูดอย่างไรก็ไม่เข้าใจ 3. คนที่ใส่ใจไปเสียทุกอย่าง 5. คนที่ไม่รู้จะชวนคุยต่ออย่างไรดี 6. คนที่เข้าไปคุยด้วยยาก เทคนิคที่ใช้เช่น ยอมรับคำพูดของเขาก่อนแล้วค่อยชี้แจง เช่นพูดว่า “ขอบคุณที่แนะนำครับ จริงอย่างที่คุณว่าเลยครับ” หรือใช้ทักษะสนทนาด้วยคำถาม และมีอีกหลากหลายวิธีที่หนังสือนี้แนะนำไว้ แต่ท้ายที่สุดคนที่สื่อสารด้วยยากทุกลักษณะที่กล่าวมานี้ หากทำให้ผู้พูดมีแนวโน้มในการล้มเลิกการเจรจา หนังสือนี้แนะนำวิธีเจรจากับคนที่สื่อสารด้วยยาก ก่อนที่จะล้มเลิกการเจรจา หลายวิธี แต่ประเด็นคล้ายกันคือ ให้ผู้พูดยึดเป้าหมายของการเจรจา ซึ่งน้ำหนักเวลาที่จะต้องเสียไปในการพยายามเจรจา และตัดอารมณ์โมโหที่มีขณะเจรจาออกไป จากนั้นจึงคอยตัดสินใจว่าจะล้มเลิกการเจรจาดีหรือไม่ เพื่อให้แน่ใจในการตัดสินใจของเราเองที่จะเจรจาต่อหรือล้มเลิกการเจรจານี้ บทนี้จัดว่าเป็นเรื่องสำหรับผู้พูดควรใส่ใจ เพราะผู้พูดมักจะโมโหแล้วเลิกล้มเลิกการเจรจาทันที ซึ่งอาจมาเสียต้ายภายหลังเมื่อย้อนคิดถึง คำแนะนำในบทนี้จึงควรแก่การปฏิบัติอย่างยิ่ง

บทสุดท้าย กล้วยกับฉันทน์ เป็นบทส่งท้ายของหนังสือ ผู้เขียนบอกว่านอกจากความอร่อยของกล้วยแล้ว ในวัยเด็กขณะที่เขากินกล้วยทุกครั้งสุนัขของเขาจะมาอยู่ใกล้ ๆ เพื่อขอให้เขาแบ่งกล้วยให้กินด้วย ช่วงเวลาที่ได้พักผ่อนและเล่นกับสุนัขขณะกินกล้วยจึงเป็นช่วงที่มีความสุขของเขาในวัยเด็ก ทำให้เขาใช้ภาพกล้วยเป็นปกหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้สร้างกำลังใจให้ผู้ที่ไม่เก่ง ว่าการพูดสามารถฝึกได้โดยใช้ตัวตอนที่สอง ที่เราสร้างขึ้นในแบบที่เราชอบ โดยเริ่มจากตัวตอนที่สองของเรา ตัดตัวตนจริงออกไป แล้วฝึกพูดจากโครงสร้างที่สำคัญในการพูด และให้ความสำคัญเสมอว่า การพูดคือการสื่อสาร และการสื่อสารหมายถึง เมื่อพูดไปแล้วอีกฝ่ายควรเข้าใจ ซึมซับเนื้อหา และยอมรับสารที่เราส่งไป การพูดไม่ได้หมายถึงเพียง “พูดในสิ่งที่เราต้องการจะพูด” การพูดที่ดีต้องยึดผู้ฟัง ทำความเข้าใจผู้ฟังเป็นสำคัญ รวมถึงต้องวิเคราะห์ลักษณะผู้ฟังเพื่อปรับการพูดของเราให้เข้ากับผู้ฟัง แล้วเพิ่มเทคนิคการปูเรื่อง และการหักมุมเสริมในการพูด นอกจากนี้การเพิ่มจำนวนครั้งในการสื่อสารด้วยการบอกซ้ำ ๆ ถือเป็นเรื่องสำคัญ หากนำแนวคิดจากหนังสือนี้ไปปรับใช้เพื่อปรับปรุงการพูดของเรา ทาคาฟูมิ คาคุจิ รับรองไว้ตอนท้ายว่า “คุณจะรู้สึกว่าการชีวิตราบรื่นขึ้นเพราะไม่ว่าจะพูดอะไร ใคร ๆ ก็อยากฟัง!”

รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10 - 15 หน้า รวมเอกสารอ้างอิง
2. ใช้กระดาษขนาด A4 (พิเศษ) (8 X 11.5 นิ้ว) พิมพ์หน้าเดียว พิมพ์ด้วย Microsoft word for windows เวอร์ชันที่นิยมใช้ในปัจจุบัน การตั้งค่าหน้ากระดาษระยะขอบบน 1.25 นิ้ว หรือ 3.17 ซม. ขอบซ้าย 1.5 นิ้ว หรือ 3.81 ซม. ขอบล่างและขอบขวา 1 นิ้ว หรือ 2.54 ซม.
3. เนื้อหาทั้งหมดพิมพ์ 1 คอลัมน์
4. พิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้อักษรแบบ “TH Sarabun New”

ข้อความ	ขนาด	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	18 (CT)	ตัวหนา
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ-ตัวพิมพ์ใหญ่)	16 (CT)	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14 (RJ)	ตัวหนา
ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด และอีเมลของผู้เขียน (เชิงบรรณ)	14 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อบทคัดย่อ/Abstract	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อหาบทคัดย่อ/Abstract	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
คำสำคัญ/Keywords	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเรื่อง	16 (LJ)	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	16 (CT)	ตัวหนา
เนื้อหาเอกสารอ้างอิง	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
ตารางที่ (ระบุไว้บนตาราง)	16 (LJ)	ตัวหนา
ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ (ระบุชื่อไว้ได้รูป แผนภูมิ)	14 (CT)	ตัวหนา
เชิงบรรณ	14 (LJ)	ตัวธรรมดา

CT = Centre Text, LJ = Left Justified, RJ = Right Justified, LRJ = Left & Right Justified

5. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ให้หลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนไทยในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น คำศัพท์ทางวิชาการที่ไม่มีคำแปล หรือคำที่ใช้แล้วทำให้เข้าใจง่ายขึ้น คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เขียนปนภาษาไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อ นามสกุล ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่ง หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษา พร้อมทั้ง e-mail ของทุกคน
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินอย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาคำนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษาอย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. บทนำ (Introduction) อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการที่มีการตรวจเอกสาร (Literature Review) รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) อธิบายกระบวนการดำเนินการวิจัย โดยบอกรายละเอียดของวิธีการศึกษา จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา อธิบายแบบแผนการวิจัย การเลือกตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้
7. ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจนตรงประเด็นตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ถ้าผลไม่ซับซ้อนและตัวเลขไม่มาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขหรือตัวแปรมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิแทน โดยไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ โดยต้องมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเทียบกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ถ้ามี)
8. การสรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion) เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์/สมมุติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป
9. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิชาการ)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ

2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อ นามสกุล ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่ง หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษาพร้อมทั้ง e-mail ของทุกคน
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน อย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้น ในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาบทความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา อย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. เนื้อเรื่อง (Content) ประกอบด้วย ส่วนนำหรือบทนำ เนื้อหา และส่วนสรุป
6. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การอ้างอิง

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date In-text Citation) โดยเอกสารภาษาไทยให้ใช้ ชื่อตัว ชื่อสกุล, ปีพ.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (อมร รักษาสัตย์, 2540) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ชื่อผู้เขียน คนแรก คนที่สอง และคนที่สาม เช่น (กันยา สุวรรณแสง, กอบกวี ชื่นรักสกุล, และดวงรัตน์ คูหเจริญ, 2552) การอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุล, ปีค.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (Chandler, 2001) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ (Russell, Richard, & Barnett, 2004)

2. เอกสารอ้างอิง (ท้ายบทความ) ให้มีจำนวนไม่เกิน 15 รายการเท่านั้น ตามที่อ้างอิงไว้ในเนื้อหา ใช้รูปแบบการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนบรรณานุกรม ดังนี้

2.1 เขียนรายการอ้างอิงทั้งภาษาไทยหรือภาษาอื่น พร้อมทั้งแปลลงภาษาด้วย (ตามตัวอย่างวิธีเขียนรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ)

2.2 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA ดังต่อไปนี้

หนังสือ

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง/ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)/ สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	กิตติ บุญเจือ. (2547). <i>ตรรกวิทยาทั่วไป</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ผู้แต่ง 2 คน	ลลนา ศิริเจริญ, และสมลาลี นิมานภาพ. (2540). <i>ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ผู้แต่ง 3-6 คน	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, และผู้แต่ง6. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 7 คนขึ้นไป	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, ผู้แต่ง6,...ผู้แต่งคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ผู้รวบรวมหรือ บรรณาธิการ	คะนิง จันทรศิริ. (ผู้รวบรวม). (2547). <i>ประดิษฐ์เศษวัสดุ</i> . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
หนังสือแปล	ปาร์กเกอร์, อาร์. บี. (2552). <i>ศพคนดัง</i> [High profile] (อิสริยา ชมภูผล, ผู้ แปล). กรุงเทพฯ: นกฮูก พับลิชชิง.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน เช่น หน่วยราชการ สถาบันการศึกษา	สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์. (2547). <i>นามสงเคราะห์ส่วน ราชการ</i> . กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง	<i>ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย</i> . (2547). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ / สำนักพิมพ์ หรือไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์	เมืองให้ใส่ (ม.ป.ท.) สำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.พ.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.p.) สำหรับภาษาต่างประเทศ ปีให้ใส่ (ม.ป.ป.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.d.) สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> . (พิมพ์ครั้งที่ 3). (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

วารสาร

รูปแบบ	ผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/ปีที่(ฉบับที่)/เลขหน้า.
	ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เด็กกับสังคม. <i>มติชนสุดสัปดาห์</i> , 10(125), 25-28.

หนังสือพิมพ์

รูปแบบ	ผู้แต่ง/(ปี, วันที่ เดือน)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า.
	เกษม สิริสัมพันธ์. (2541, 3 เมษายน). อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่. <i>สยามรัฐ</i> , น. 5-6, 14.

วิทยานิพนธ์

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(ระดับวิทยานิพนธ์/ ชื่อมหาวิทยาลัย).
	วรุณี อุดมศิลป์. (2543). <i>ศิลปการประพันธ์เรื่องภายในนวนิยายของ มาร์เกอร์ดิเยอร์เซอร์นาร์</i> . (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บทความในหนังสือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ใน หรือ In/ชื่อบรรณาธิการ/ (บรรณาธิการ หรือ Ed. หรือ Eds.)/ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)/ (เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด)/สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.
	เสาวณีย์ จำเดิมแผ่เจตสิก. (2534). การรักษาภาวะจับหัดเฉียบพลันในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โล่ห์เลขา, ชลรัตน์ ติเรกวัดนชัย และมนตรี ตูจันดา (บรรณาธิการ), <i>อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคมุมิแพ้</i> (น.99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมาร แพทย์แห่งประเทศไทย.

บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า-เลขหน้า./ URLของวารสาร
	William, J. (2008). The victim of crime. <i>Sociology Review</i> , 17(4), 30-32. Retrieved from http://www.philipalan.co.uk/sociologyreview/index.html .

อินเทอร์เน็ต : เว็บไซต์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี)./ชื่อบทความ./สืบค้น/วัน/เดือน/ปี./จาก/URLของเว็บไซต์
	จอมจักร จันทรสกุล. (2546). โรคสะกดเงิน. สืบค้น 28 ตุลาคม 2547, จาก http://www.thaiheath.net/h/article239.html .

การสัมภาษณ์

รูปแบบ	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, วันที่ เดือน)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)/[บทสัมภาษณ์].
	จันทมนิ เนียมสกุล. (2559, 9 กุมภาพันธ์). ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกุลบุตร [บทสัมภาษณ์].

วิธีเขียนรายการเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

(TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา กึ่งกลางหน้า)

(เอกสารอ้างอิงจำนวนไม่เกิน 15 รายการเฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น ใช้รูปแบบบรรณานุกรมแบบ APA Style)

.....(TH Sarabun New 16 Point).....

(เอกสารอ้างอิงภาษาไทย และภาษาอื่น ๆ ให้แปลเป็นภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบบรรณานุกรมแบบ APA Style โดยเฉพาะเอกสารอ้างอิงภาษาไทย ต้องทำให้เป็น Thai Romanization (การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน) และแสดงภาษาอังกฤษในวงเล็บเหลี่ยม [...])

(การทำ Romanization ยึดตามหลักสากลโดยใช้เกณฑ์ของ Library of congress สำหรับการเขียน Thai Romanization ให้ใช้โปรแกรมแปลงสำเนา ที่พัฒนาโดย NECTEC ที่ <http://164.115.23.167/plangsarn/index.php>)

.....(TH Sarabun New 16 Point).....

(ตัวอย่างวิธีเขียนรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ)

เอกสารอ้างอิง

(เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรก เรียงลำดับรวมกันทั้งรายการอ้างอิงของไทยและต่างประเทศ)

- แปล Academic Standards Group. (2019). *Sarup phonlaka rōdam noēn ngān saha kit suksā læ kān fuk padibat ngān pīkānsuksā 2 5 6 1*. [Year book of Cooperative Education and internship in Academics Year 2018]. Bangkok, Thailand: Southeast Bangkok College.
- กลุ่มงานมาตรฐานวิชาการ. (2562). *สรุปผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการฝึกปฏิบัติงานปี การศึกษา 2561*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- Bergmann, J. and Sams, A. (2012). *Flip the Classroom*, International Society for Technology in Education, Washington DC., USA: Google Scholar.
- แปล Limratanamongkol, P. and Vicheanpanya, J. (2013). *Patchai hæng khwāmsamret khōng kān rian ‘ōnlai khōng phū rian mahawitthayalai sai bōe Thai*. [Critical Success Factor of Online Learning Toward Student of Thai Cyber University Project]. *Rangsit Information Journal*, 19(2), 54-63.
- พชร ลิ้มรัตนมงคล และ จิรัชฌา วิเชียรปัญญา. (2556). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย. *วารสารรังสิตสารสนเทศ*. 19(2), 54-63.
- แปล Office of the Higher Education Commission. (2018). *Phæñ ‘udomsuksā raya yāo yīsip pī (Phō.Sō.2561-2580)*. [The Long Plan of High Education for 20 Years. (B.C.2018-2037)]. Retrieved July 14, 2020, from <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)*. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้น 14 ก.ค.63 จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>.
- แปล Pinyosinwat, P. (2020). *Chatkān rian kānsōn yāngrai nai sathanakān khō wit - sipkāo : chāk botrian tāngprathet sū kānchatkān rianrū khōng Thai*. [How to Learn in COVID-19: Lesson Learn from Foreign towards Thai Learning]. Retrieved August 27, 2020, from <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>
- ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย*. สืบค้น 27 ส.ค.63 จาก

<https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>

- แปล Sutthaso, W. (2016). Thaksa kanriānru nai satawat thī yīsip'et : khwām thāthāi khōng mahāwitthayālai rāṭchaphat wārasān wichākān mahāwitthayālai rāṭchaphat Phra Nakhoṅ. [Century Learning Skills : Challenges of the Rajbhat University]. *Academic Journal Phranakhon Rajabhat University*, 7(2), 149-156.
- วิษยานนท์ สุทธิโส (2559). ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายของมหาวิทยาลัยราชภัฏวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 7(2), 149-156.

การส่งบทความ

1. ผู้สนใจตีพิมพ์บทความสามารถส่งบทความ ที่ประกอบด้วย แบบฟอร์มการส่งบทความ และ บทความที่มีหัวข้อตามแบบฟอร์มของบทความซึ่งสามารถ download ได้จาก http://www.southeast.ac.th/SBC_Journal/index.html ถึงกองบรรณาธิการวารสารได้โดยช่องทาง ดังนี้
 - 1.1 จัดส่งผ่านระบบ ThaiJO2 โดยลงทะเบียนเข้าระบบได้ที่ https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SB_Journal
 - 1.2 จัดส่งทางอีเมลมาที่ SBJournal@southeast.ac.th
 - 1.3 จัดส่งทางไปรษณีย์ถึง :-

กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
298 ถนนสรรพาวุธ แขวง/เขตบางนา
กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมซอง “วารสารวิชาการ”)
 - 1.4 สอบถามรายละเอียดได้ที่ กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ โทร. 0-2744-7356 ถึง 65 ต่อ 164, 166
2. กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมสำหรับตีพิมพ์ในวารสารฯ ในกรณีผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

แบบฟอร์มการส่ง ☐ บทความวิจัย หรือ ☐ บทความวิชาการ (โปรดใส่เครื่องหมายใน ☐)

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ)

2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....

3. ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

4. ชื่อผู้เขียนทุกคน

4.1 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....โทร.....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน. (ภาษาไทย).....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน(ภาษาอังกฤษ)

4.2 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....โทร.....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน. (ภาษาไทย).....

สถานที่ทำงาน/สถาบัน(ภาษาอังกฤษ)

5. ชื่อ ที่อยู่ และหน่วยงานที่สามารถติดต่อได้สะดวก

โทรศัพท์e-mail

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม(ถ้ามี)ขอรับรองว่า บทความเรื่องที่น่าเสนอมานี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารเล่มใดมาก่อน และขอให้ความยินยอมในบทความเรื่องดังกล่าวที่จะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ซึ่งหากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยินยอมรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว โดยบทความเรื่องที่น่าส่งนี้จะต้องได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตามหลักเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการกำหนด และในกรณีที่ข้าพเจ้าถอนบทความที่น่าเสนอก่อนจะได้รับ การตีพิมพ์ ข้าพเจ้ายินยอมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการประเมินบทความดังกล่าว

ลงชื่อ

(.....)

แบบฟอร์มการชำระเงิน

วารสารวิชาการเชาอีส์ท์บางกอกสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Online)

ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....
ที่อยู่เลขที่..... ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... FaxE-mail
Line ID.....

☐ สมัครสมาชิกและ ชำระค่าตีพิมพ์บทความ (Reader & Author)

ในวารสารวิชาการเชาอีส์ท์บางกอกสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(Southeast Bangkok Journal)

จำนวน 4,000 บาท/1 บทความ (ตามประกาศของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ 1 ก.ค. 2567)

ขอส่งบทความของข้าพเจ้าจำนวนบทความ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท
(.....)

โดยโอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารกรุงไทย

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยเชาอีส์ท์บางกอก

เลขที่บัญชี 180-0-21874-5

ลงชื่อผู้สมัคร/เจ้าของบทความ.....

(.....)

วันที่...../...../.....

กรุณาส่งแบบฟอร์มการชำระเงินพร้อมสำเนาหลักฐานการโอนเงินไปที่

e-mail : SBJournal@southeast.ac.th

หรือทางไปรษณีย์ ส่ง กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชาอีส์ท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา

กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมของ “วารสารวิชาการ”)

โทร. 027447356 ถึง 65 ต่อ 164, 166

หมายเหตุ กองบรรณาธิการจะไม่มีการจ่ายเงินทุกประเภท และขอสงวนสิทธิ์การตีพิมพ์บทความที่
ยังไม่มีหลักฐานการโอนเงิน